

E-ISSN: 2791-9005

ÖZEL BÖLÜM / SPECIAL SECTION:
Uluslararası Hukuk ve Kimlik
International Law and Identity

ULUSLARARASI SUÇLAR ve TARİH

Yıllık Uluslararası Hukuk ve Tarih Dergisi

INTERNATIONAL CRIMES and HISTORY

Annual Journal of International Law and History

sayı /
issue

24
2023

Silahsızlanma ve Silahların Kontrolü Hukuku
Oğuz DEMİRALP

Süryani Ayaklanmaları Kılıfında
Sözde Süryani "Soykırımı" İddiaları
Yusuf DİNÇEL

Machiavelli's Conceptualization of Hegemony and
Power in Relation with International Legal Thought
Merve ÖNENLİ GÜVEN

Soykırım Yasağı Normunun Yaşam Döngüsü:
Aktörler, Motivasyonlar ve Mekanizmalar
Bilal SÜSLÜ

Imperial And Hegemonic Interregnum
Ivan IVANOV

The EU - Balkans Enlargement Process Deadlock:
The Role of Perceptions, Stabilitocracy, and Recommendations
Zoran IVANOV

TERAZİ
YAYINCILIK

ULUSLARARASI SUÇLAR VE TARİH

Yıllık Uluslararası Hakemli Dergi
Annual International Peer-Reviewed Journal

2023, Sayı / Issue: 24

E-ISSN: 2791-9005

EDİTÖR / EDITOR

E. Büyükelçi - Ambassador (R) Alev KILIÇ

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ / MANAGING EDITOR

Teoman Ertuğrul TULUN

İMTİYAZ SAHİBİ / LICENSEE

AVRASYA BİR VAKFI (1993)

Bu yayın, Avrasya Bir Vakfı adına, Avrasya İncelemeleri Merkezi tarafından hazırlanmaktadır.

This publication is edited by Center for Eurasian Studies on behalf of *Avrasya Bir Vakfı*.

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

Alfabetik Sıra ile / In Alphabetic Order

Prof. Dr. Ayşegül AYDINGÜN
(Orta Doğu Teknik Üniversitesi)

Prof. Dr. Sadi ÇAYCI
(Başkent Üniversitesi)

Prof. Dr. Birgül DEMİRTAŞ
(Türk-Alman Üniversitesi)

E. Büyükelçi / Ambassador (R) Bilal ŞİMŞİR
(Tarihçi-Yazar)

Prof. Dr. Cemalettin TAŞKIRAN
(Gazi Üniversitesi)

Prof. Dr. Durmuş TEZCAN
(İstanbul Kültür Üniversitesi)

Prof. Dr. Ömer TURAN
(Orta Doğu Teknik Üniversitesi)

YAYIN SAHİBİ / PUBLISHER

Hazel ÇAĞAN ELBİR

YAYIN İDARE MERKEZİ / PUBLICATION OFFICE

Terazi Yayıncılık Bas. Dağ. Dan. Eğt. Org. Mat. Kırt. Ltd. Şti.
Abidin Daver Sokak No. 12/B Daire 2-3-4 06550 Çankaya/ANKARA

Tel: 0 (312) 438 50 23 - Faks: 0 (312) 438 50 26

E-posta: terazi yayincilik@gmail.com

YAYIN TÜRÜ / PUBLICATION TYPE

Yaygın Süreli Yayın / Periodical

ABONE SORUMLUSU / SUBSCRIPTION OFFICE

Hülya ÖNALP

Terazi Yayıncılık Bas. Dağ. Dan. Eğt. Org. Mat. Kırt. Ltd. Şti.
Süleyman Nazif Sokak No. 12/B Daire 4 06550 Çankaya/ANKARA

Yurtiçi Yıllık Abone Ücreti: 130 TL

Yurtdışı Yıllık Abone Ücreti: 30 €

SAYFA DÜZENİ / DESIGN

Ruhi ALAGÖZ

BASKI / PRINTING

Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı No: 48/48-49 İskitler / ANKARA

BASIM TARİHİ ve YERİ / PUBLICATION DATE and PLACE

20 Eylül 2023, Ankara

ULUSLARARASI SUÇLAR VE TARİH
INTERNATIONAL CRIMES AND HISTORY

İçindekiler / Contents

Yazarlar	4
Contributors	6
Editörün Notu	9
Editorial Note	13
YORUM / COMMENTARY	
Silahsızlanma ve Silahların Kontrolü Hukuku	17
<i>(Disarmament and Arms Control Law)</i>	
Oğuz DEMİRALP	
ÖZEL BÖLÜM / SPECIAL SECTION	
ARAŞTIRMA MAKALELERİ / RESEARCH ARTICLES	
Süryani Ayaklanmaları Kılıfında Sözde Süryani “Soykırımı” İddiaları	29
<i>(So-Called Syriac “Genocide” Allegations in the Guise of Syriac Uprisings)</i>	
Yusuf DİNÇEL	
Machiavelli’s Conceptualization of Hegemony and Power in Relation with International Legal Thought	59
<i>(Machiavelli’nin Hegemonya ve Güç Kavramsallaştırmasının Uluslararası Hukuk ile İlişkisi)</i>	
Merve ÖNENLİ GÜVEN	
Soykırım Yasağı Normunun Yaşam Döngüsü: Aktörler, Motivasyonlar ve Mekanizmalar	83
<i>(The Life Cycle of the Genocide Ban Norm: Actors, Motivations and Mechanisms)</i>	
Bilal SÜSLÜ	
ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE	
Imperial and Hegemonic Interregnum	105
<i>(İmparatorluk ve Baskın Fetret Dönemleri)</i>	
Ivan IVANOV	
ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE	
The EU - Balkans Enlargement Process Deadlock: The Role of Perceptions, Stabilitocracy, and Recommendations	131
<i>(AB - Balkanlar Genişleme Süreci Çıkmazı: Algılar, İstikrar Ve Tavsiyelerin Rolü)</i>	
Zoran IVANOV	

Yazarlar

Mustafa Oğuz DEMİRALP

Mustafa Oğuz Demiralp, (22 Ocak 1952, İstanbul), Türk diplomat, (E) Büyükelçi. Temmuz 1971'de İstanbul Saint Joseph Fransız Lisesi'nden ve Ocak 1976'da Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nden mezun oldu. 1997-2000 yılları arasında Dışişleri Bakanı Özel Müşaviri; Büyükelçi sıfatıyla 2000-2002 yılları arasında Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) nezdinde Türkiye Daimi Temsilcisi (2000-2002), BM Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) Konseyi Başkan Yardımcısı, DTÖ Ticaret ve Yatırım Çalışma Grubu Başkanı, DTÖ Ticaret ve Çevre Komitesi Başkanı; 2002-2005 yılları arasında Avrupa Birliği (AB) nezdinde Türkiye Daimi Temsilcisi; 2005-2009 yılları arasında AB Genel Sekreteri; 2009-2010 yılları arasında Bern Büyükelçisi; 2010-2013 yıllarında BM Cenevre Ofisi Türkiye Daimi Temsilcisi ve 2014-2017 yılları arasında Meksika Büyükelçisi olarak görev yapmıştır. İngilizce ve Fransızca bilmektedir. Evli ve iki çocuk babasıdır.

İletişim: ouzdemiralp@yahoo.com

Merve ÖNENLİ GÜVEN

Merve Önenli Güven, Bilkent Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümünde 2003 yılında lisansını, Sabancı Üniversitesi Uyuşmazlık Analizi ve Çözümü bölümünde de 2005 yılında "Mirror Images of Terrorist Incidents in the News: News Coverage and Problem Solving Attitudes Towards Conflicts" teziyle yüksek lisansını tamamlamıştır. Önenli Güven'in kamu, akademi ve düşünce kuruluşu alanı dahil olmak üzere 16 yıllık deneyimi bulunmaktadır. 2021 yılında Ortadoğu Teknik Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünden "Construction and Re-Construction of Cultural Codes through Political Violence: The Case of Kurdish Nationalism" teziyle doktora derecesini almıştır. Araştırma alanları, sosyal psikoloji ve politik psikoloji temelinde radikalleşme, uyuşmazlık analizi ve çözümü, terörizm ve terörizmle mücadele üzerinedir. Önenli Güven, halihazırda çalışmalarını bağımsız araştırmacı olarak sürdürmektedir.

İletişim: merveonenli@yahoo.com

Yusuf DİNÇEL

Yusuf Dinçel, lisansını Ankara Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde tamamladı. "Büyük Güçlerin Kıskacındaki "Küçük Müttefik": Birinci Dünya Savaşı'nda ve Sonrasında Nasturiler" başlığıyla TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nde yüksek lisans derecesini aldı. Yusuf Dinçel, Hacettepe Üniversitesi'nde Uluslararası İlişkiler bölümünde doktora eğitimine devam etmektedir. T.C. Cumhurbaşkanlığı'nda, güvenlik konularında analist unvanıyla görev yaptı. Halihazırda Polis Akademisi Başkanlığı'nda uluslararası güvenlik alanında araştırma görevlisi olarak çalışmaktadır. Araştırmalarında istihbarat, istihbarat tarihi ve Ortadoğu konularına odaklanmaktadır.

İletişim: yusuf.dincel@pa.edu.tr

Zoran IVANOV

Dr. Zoran Ivanov, Ankara'daki TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nde yardımcı doçent olarak çalışmaktadır. Makedonya C., Üsküp Askeri Akademisi'nden mezun olmuştur. Eğitimine Harp Akademisi'nde devam ederek, güvenlik çalışmaları alanında Askerlik Sanatı ve Bilimler Yüksek Lisans derecesi ile mezun olmuştur. 2014 yılında Ulusal Tarih Enstitüsü'nde Balkan güvenlik çalışmaları dalında Doktorasını almıştır. 1999-2019 yılları arasında, Makedonya Ordusunda farklı görevlerde ve terfiplenmelerde görev yapmıştır. 2010 yılında, savunma ve güvenlik alanında çalışmak üzere hükümet yapısı içindeki görevlere geçmiştir. 18 yılı aşkın bir süre lider konumunda, güvenlik ve istihbarat alanındaki büyük ve orta ölçekli askeri ve hükümet kuruluşlarında yeniden yapılandırmaya ve yeniden örgütlenmeye yönelik idarecilik yapmıştır. Esas uzmanlık alanı terörizm, hibrit savaş, güvenlik, öncü değişiklikler ve ulusal güvenlik politikasıdır. Eş zamanlı olarak, bazı yerel ve yabancı üniversitelerde, diğer uluslararası okullar ve merkezlerde misafir öğretim görevlisi ve açılış konuşmacısı olarak hizmet vermiştir. Dr. Ivanov'un çok sayıda yayını mevcuttur. Birçok mesleki Dergi ve Yayınlarda yer alan çok sayıda makalenin ortak yazarıdır.

İletişim: zivanov@etu.edu.tr

Bilal SÜSLÜ

Bilal SÜSLÜ Ankara'da doğdu. 2011 yılında Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü'nde lisans eğitimini tamamladı. 2013 yılında Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik programından "Toplumsal Algının Şekillendirilmesi Sürecinde Medyanın Ahlakı Panik Üretiminin Örnek Olaylarla İncelenmesi" başlıklı tezle yüksek lisans, 2019 yılında ise Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo, Televizyon ve Sinema programından "Normatif Paradigma Bağlamında Soykırım Yasağı Normu Oluşum Süreci ve The New York Times Haberlerinin Analizi" başlıklı tezle doktora derecesi aldı. Akademik çalışmalarını Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi İletişim Fakültesi Yeni Medya ve İletişim Bölümü'nde doktor öğretim üyesi olarak sürdürmektedir. Lisans ve yüksek lisans düzeyinde "İletişim Teorileri", "Kültürlerarası İletişim", "Medyada Kültürel Çalışmalar" ve "Dijital Kültür" üzerine dersler veren SÜSLÜ'nün araştırmaları genel olarak medya temsilleri, ahlaki panikler, film çözümlemeleri, antroposen araştırmalar, sosyal medya ve yapay zekâ konuları üzerine yoğunlaşmaktadır.

İletişim: bilalsuslu@beun.edu.tr

Ivan IVANOV

Ivan Ivanov Makedonya Cumhuriyeti, Üsküp Uluslararası Balkan Üniversitesi Siyasal Bilimler Bölümü'nde Siyasal Bilimler ve Uluslararası İlişkiler Doktor Öğretim Üyesidir/Yardımcı Profesördür. Üsküp Aziz Kiril ve Metodi Üniversitesi Siyasal Bilimler Bölümü'nde "De-Sovereignty and New Stoicism" (Egemenlikten Arındırma ve Yeni Stoik Felsefe/Yeni Stoacılık) alanında tezli yüksek lisansını tamamlamıştır. 2017 yılında, Şanghay Fudan Üniversitesi'nde akıllı şehirler kavramına ilişkin alan araştırması yapmıştır. 2019 senesinde ise, İstanbul Bahçeşehir Üniversitesi'nde "Political West and Its Interregnum" (Siyasi Batı ve Ara Dönem/Hükümdarsız Dönem) alanında doktora tezini tamamlamıştır. 2012 yılında, "Institute for Civil Development and Political Analysis ResPublica" (Sivil Gelişim ve Siyasi Analiz Enstitüsü ResPublica) kuruluşunun kurucu ortağı olmuştur. 2013 senesinde, Üsküp'ün Institute Confucius enstitüsünde bir yönetim kurulu üyesi olarak seçilmiştir. 2019 yılında, "International Center Alliance of Civilizations" (ICAC- Medeniyetler İttifakı Uluslararası Merkezi) kuruluşunun yönetim kurulu başkanlığı görevini üstlenmiştir. İvanov'un araştırma ilgi alanları sivil toplumun rolü, siyasi teoriler, çağdaş siyaset felsefesi, Güneydoğu Avrupa jeopolitiği ve barış faaliyetleri alanları ile ilişkilidir.

İletişim: ivan.ivanov@ibu.edu.mk

Contributors

Mustafa Oğuz DEMİRALP

Mustafa Oğuz Demiralp, (January 22, 1952, İstanbul), Turkish diplomat, Ambassador (R). Graduated from the Lycée Saint-Joseph, French High School in İstanbul on July 1971 and the Middle Eastern Technical University on January 1976. He served as Special Advisor to the Minister of Foreign Affairs (1997-2000); Ambassador/Permanent Representative to the World Trade Organization (WTO) (2000-2002), Vice President of the UN Conference on Trade and Development (UNCTAD) Council, Chairman of the WTO Trade and Investment Working Group, Chairman of the WTO Trade and Environment Committee; Ambassador/Permanent Representative to the European Union (EU) (2002-2005); Ambassador/Secretary General for EU Affairs (2005-2009); Ambassador to Bern (2009-2010); Ambassador/Permanent Representative to the UN Geneva Office (2010-2013) and Ambassador to Mexico (2014-2017). Speaks English and French. He is married and has two children.

Contact: ouzdemiralp@yahoo.com

Merve ÖNENLİ GÜVEN

Merve Önenli Güven got her bachelor's degree from International Relations department of Bilkent University in 2003. She took her master's degree with her thesis "Mirror Images of Terrorist Incidents in the News: News Coverage and Problem-Solving Attitudes Towards Conflicts" from Conflict Analysis and Resolution department of Sabanci University in 2005. Önenli Güven had 16 years work experience in the fields of public, academia, and non-governmental organizations. She obtained her PhD with her thesis "Construction and Re-Construction of Cultural Codes through Political Violence: The Case of Kurdish Nationalism" from the department of Political Science and Public Administration of the Middle East Technical University in 2021. Her research areas focus on social psychology and political psychology based on radicalization, conflict analysis and resolution, terrorism, and counter terrorism. Önenli Güven has been continuing her studies as an independent researcher.

Contact: merveonenli@yahoo.com

Yusuf DİNÇEL

Yusuf Dinçel got his bachelor's degree from International Relations department of Ankara University. He took his master's degree with his thesis " 'Small Ally' In the Grip of Great Powers: Nestorians During and After the First World War" from International Relations department of TOBB University of Economics and Technology. Yusuf Dinçel has been continuing his PhD in International Relations at Hacettepe University. He worked as an analyst on security issues at the Presidency of the Republic of Turkey. He is currently working as a research assistant in the field of International Security at the Turkish National Police Academy. His research areas focus on intelligence, history of intelligence, and Middle East.

Contact: yusuf.dincel@pa.edu.tr

Zoran IVANOV

Dr. Zoran Ivanov is an assistant professor at TOBB Economics and Technology University in Ankara. He graduated from Military Academy in Skopje, R. Macedonia. His education continued in Command and General Staff College, where he graduated with a Master's of Military Arts and Science in security studies. In 2014 he got his Ph.D. from the Institute of National History in Balkan security studies. He served in the Macedonian Army from 1999 until 2019 on different positions and deployments. In 2010, he was transferred to work within the government in the defense and security field. He was in a leadership position for over 18 years, leading military and government large and midsize organizations through restructuring and reorganizations in the field of security and intelligence. His primary expertise is terrorism, hybrid warfare, security, leading changes, and national security policy. In parallel, he was visiting lecturer and keynote speaker in a few domestic and foreign Universities and other international schools and centers. Dr. Ivanov has numerous publications and is co-author of many articles in many professional Journals and Magazines.

Contact: zivanov@etu.edu.tr

Bilal SÜSLÜ

Bilal SÜSLÜ was born in Ankara. He completed his bachelor's degree at Ege University, Faculty of Communication, Department of Journalism in 2011. In 2013, he received his master's degree from Ege University Graduate School of Social Sciences Journalism program with the thesis titled "Examination of moral panic production of the media during the process of shaping the social perception with cases", and in 2019 from the Ege University Graduate School of Social Sciences Radio, Television and Cinema program he received his doctorate degree with the thesis titled "The formation process of the genocide ban norm within the framework of normative paradigm and the analysis of The New York Times news". He continues his academic studies at Zonguldak Bülent Ecevit University, Faculty of Communication, Department of New Media and Communication as an Assistant Professor. SÜSLÜ gives lectures on "Communication Theories", "Intercultural Communication", "Cultural Studies and Media" and "Digital Culture" at undergraduate and graduate levels. His research interests include media representations, moral panics, film analysis, anthropocene studies, social media, and artificial intelligence issues.

Contact: bilalsuslu@beun.edu.tr

Ivan IVANOV

Ivan Ivanov is an Assistant Professor of Political Science and International Relations at the department of Political Science at International Balkan University in Skopje, Republic of Macedonia. He took his master's degree with a thesis "De-sovereignty and New Stoicism" at the department of Political Science at Ss. Cyril and Methodius University in Skopje. In 2017 he did a field research at Fudan University in Shanghai related to the concept of smart cities. He obtained his Phd from BAU University in Istanbul in 2019 with a thesis "Political West and its Interregnum". In 2012 he co-founded the "Institute for Civil Development and Political Analysis ResPublica". In 2013 he was elected as a board member of Institute Confucius in Skopje. In 2019 he took the position of chairman of the executive board of the "International Center Alliance of Civilisations" (ICAC). His research interests are related to the fields of the role of civil society, political theories, contemporary political philosophy, geopolitics in South-East Europe and Peace building.

Contact: ivan.ivanov@ibu.edu.mk

Editörün Notu

“Uluslararası Suçlar ve Tarih / International Crimes and History (UST/ICH)” dergisi, 17’nci yayın yılında 24’üncü sayısını yayınlamaktadır. UST/ICH’in yayın mirasına uygun olarak son dört yılda, yayın platformuna çok sayıda yenilik getirilmiştir. Bu yaklaşım bu yıl da sürdürülmektedir. Derginin 24’üncü sayısında özel bir bölüme yer verilmiştir. Bu bölüm, tematik odağına uygun makalelerle zenginleştirilmiştir. Bu yaklaşımla UST/ICH, her sayısı aracılığıyla belirli alanlarda akademik birikime önemli bir katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Dolardan uzaklaşma, Fransız sömürgeciliğinden kurtulma ve Almanya’nın çağdaş “Avrupa’nın hasta adamı” olarak nitelendirilmesi gibi küresel eğilimler nedeniyle, büyük batılı güçler uluslararası tutumlarında artan bir iddialılık sergilemektedir. Bu tür değişimler, dış politikalarını etkilemekte ve küresel etkilerini sürdürebilmek için diğer devletlere karşı daha istikrarsızlaştırıcı mekanizmalar kullanmalarına yol açmaktadır. Derginin bu sayısında, bahse konu olgunun bazı boyutları ele alınmaktadır.

UST/ICH dergisinin 24’üncü sayısı, bir yorum yazısı, üç makalenin yer aldığı özel bir bölüm ve iki araştırma makalesi içermektedir.

(E) Büyükelçi Oğuz Demiralp tarafından kaleme alınan yorum yazısı, “**Silahsızlanma ve Silahların Kontrolü Hukuku**” başlığını taşımaktadır. Yorum yazısında Demiralp, silahlanma ve silahların kontrolü süreçlerindeki gelişime odaklanmaktadır.

UST/ICH dergisinin 24’üncü sayısında “**Uluslararası Hukuk ve Kimlik**” başlıklı özel bir bölüm yer almaktadır. Mevcut küresel bağlamda Almanya, Fransa ve ABD gibi büyük güçler, bazı devletleri ve bazen de bütün olarak bölgeleri istikrarsızlaştırmak amacıyla, kimlik de dahil olmak üzere sosyolojik değişkenleri araç olarak kullanmaktadır. Bu nüfuzlu uluslararası aktörler, çıkarlarına uygun olduğunda, söz konusu sosyolojik etkenleri uluslararası hukuk ile ilişkilendirmeye çalışmaktadır. Derginin üç makaleden oluşan bu bölümüyle, bu alandaki hem tarihsel hem de teorik çalışmaların incelenmesi, böylece mevcut bilgi birikimine katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.

Özel bölümdeki “**Süryani Ayaklanmaları Kılıfında Sözde Süryani ‘Soykırımı’ İddiaları**” başlıklı ilk araştırma makalesinde Yusuf Dinçel,

İngiliz ve Milletler Cemiyeti arşiv belgelerini kullanarak, Nasturi ve Süryani grupların Osmanlı İmparatorluğu'na ve daha sonra Türkiye'ye karşı tarihsel ayaklanmalarını tarafsız biçimde incelemektedir. Dinçel, bu ayaklanmaları Birinci Dünya Savaşı sebebiyle şiddetlenen daha geniş bir toplumsal kargaşa çerçevesinde ele almakta ve sözde “soykırım” iddialarına ilişkin uluslararası söylemdeki güncel anlamı bağlamında araştırmaktadır.

Merve Önenli Güven tarafından yazılan “**Machiavelli'nin Hegemonya ve Güç Kavramsallaştırmasının Uluslararası Hukuk ile İlişkisi**” başlıklı ikinci özel bölüm araştırma makalesinde, gücün ve hakimiyetin kavramsallaştırılması ele alınmaktadır. Makalede, Machiavelli'nin “*Prince*” ve “*Discourses*” adlı eserlerinde dile getirdiği güç ve hakimiyet kavramsallaştırmaları incelenmekte, bunların uluslararası hukuki görüş oluşumu üzerindeki etkileri ve kabul edilebilir bir uluslararası hukuk düzeninin kurulmasındaki olası faydaları değerlendirilmektedir.

Bilal Süslü tarafından kaleme alınan “**Soykırım Yasağı Normunun Yaşam Döngüsü: Aktörler, Motivasyonlar ve Mekanizmalar**” başlıklı üçüncü özel bölüm makalesinde, Finnemore ve Sikkink'in ortaya çıkma, kademelenme ve içselleştirme aşamalarından oluşan norm yaşam döngüsü çerçevesi kullanılarak, soykırım yasağının bir fikirden uluslararası kabul görmüş bir yasal ilkeye dönüşümü analiz edilmekte, bu yolla söz konusu olgunun insan hakları alanındaki küresel norm oluşum süreçleriyle uyumu araştırılmaktadır.

Bu iki makale, bir ölçüde, Soğuk Savaş sonrasında başta Almanya olmak üzere bazı Avrupa Birliği ülkelerinin kimlik değiştirme yoluyla Balkan bölgesini istikrarsızlaştırmaya yönelik çabalarını inceleyen bir önceki özel bölümün devamı niteliğindedir. Bu makaleler, Avrupa Birliği güçlerinin Balkan müdahalelerinde yaptıkları hataları vurgulayarak mevcut çalışmalara zenginlik katmaktadır.

İlk araştırma makalesi Ivan Ivanov tarafından hazırlanan “**İmparatorluk ve Baskın Fetret Dönemleri**” başlığını taşımaktadır. Makalede, tek kutupludan, çok kutuplu küresel yapılanmalara geçiş dönemlerini tanımlamak için “fetret dönemi (*interregnum*)” kavramı kullanılarak, 20. yüzyılın sonları ve 21. yüzyılın başlarında Batı'nın siyasi hakimiyeti nedeniyle yaşanan krizler incelenmekte; özellikle Batı medeniyetinin küreselleşme bağlamında kendini algılama ve uyum sağlama becerisine odaklanılarak, tekrarlayan fetret dönemlerinin mevcut jeopolitik değişimlere ışık tutup tutmadığı sorgulanmaktadır.

Zoran Ivanov'un yazmış olduğu “**AB - Balkanlar Genişleme S¼reci çıkması: Algılar, İstikrar ve Tavsiyelerin Rol¼**” başlıklı ikinci araştırma makalesinde, AB'nin Balkanlar'a y¼nelik genişleme politikasının dinamikleri incelenmekte, karşılıklı algıları şekillendiren ve katılımı engelleyen tarihsel etkileşimler analiz edilmekte, aynı zamanda b¼lgenin siyasi elitlerinin AB kriterlerine uyumu irdelenmekte ve duraklayan genişleme s¼recinin yeniden canlandırılması için ¼neriler sunulmaktadır.

Derginin 24'¼nc¼ sayısını ilgiyle okuyacağınızı umuyor, ¼n¼m¼zdeki d¼nem ve gelecek yıl için en iyi dilekelerimizi sunuyoruz.

Editorial Note

In its 17th year of publication, Uluslararası Suçlar ve Tarih / International Crimes and History (UST/ICH) is set to release its 24th issue. Consistent with its editorial legacy, the journal has introduced numerous innovations to its publishing platform over the preceding four years, a trend that will persist in the current year. Specifically, the 24th issue will feature a special section and augment the thematic focus of that section with additional articles. Through this approach, UST/ICH aims to make a substantial contribution to specific academic literature with each issue.

Owing to global trends like De-Dollarization, De-Francolonization, and the characterization of Germany as the contemporary “sick man of Europe,” major western powers are exhibiting increased assertiveness in their international stances. Such shifts have influenced their foreign policies leading them to employ more destabilizing mechanisms against other states to sustain their global influence. The present issue of the journal will address selected dimensions of these phenomena.

The 24th issue of the UST/ICH consists of one commentary, one special section with three articles, and two research articles.

The commentary penned by Ambassador (R) Oğuz Demiralp is titled “**Disarmament and Arms Control Law**,” In his commentary, Demiralp focuses on the evolution of armament processes and arms control.

The 24th issue of the UST/ICH will include a special section entitled “**International Law and Identity**.” In the prevailing global context, major powers like Germany, France, and the United States are employing sociological variables, including identity, as tools to destabilize individual states and, at times, entire regions. These influential international actors readily attempt to correlate these sociological factors with international law when advantageous. This section aims to contribute to the existing scholarship by examining both historical and theoretical efforts in this domain and will encompass three articles.

In the special section, the first research article, by Yusuf Dinçel titled, “**So-Called Syria ‘Genocide’ Allegations In The Guise Of Syrian Uprisings**” employs British and League of Nations archival documents

to impartially examine the historical rebellions by Nestorian and Syriac groups against the Ottoman Empire and later, Türkiye, contextualizing these uprisings within broader public disorder exacerbated by World War I and exploring their contemporary relevance in international discourse on so-called “genocide” claims.

The second research article titled “**Machiavelli’s Conceptualization Of Hegemony And Power In Relation With International Legal Thought**” by Merve Önenli Güven deals with conceptualizations of power and hegemony. The article scrutinizes Machiavelli’s conceptualizations of power and hegemony, as articulated in “The Prince” and “Discourses,” evaluating their influence on the formation of international legal thought and their potential utility in establishing an acceptable international legal order.

The third research article titled “**The Life Cycle of the Genocide Ban Norm: Actors, Motivations and Mechanisms**” by Bilal Süslü employs Finnemore and Sikkink’s norm life cycle framework—comprising emergence, cascade, and internalization stages—to analyze the transformation of the genocide ban from an idea to an internationally recognized legal principle, thereby exploring its congruence with global norm formation processes in the realm of human rights.

To some degree, the two articles serve as a continuation of the previous special section, exploring the post-Cold War efforts by certain European Union countries, notably Germany, aimed at destabilizing the Balkan region through identity alteration. These articles will, in part, enrich existing scholarship by highlighting the errors committed by European Union powers in their Balkan interventions.

The first research article is entitled “**Imperial and Hegemonic Interregnum**” by Ivan Ivanov. The article examines the crisis in Western political hegemony during the late 20th and early 21st centuries, utilizing the concept of “interregnum” to describe transitional periods from unipolar to multipolar global configurations, and interrogates whether recurrent cycles of interregnum offer insights into current geopolitical shifts, with particular focus on Western civilization’s self-perception and adaptability in the context of globalization.

The second research article titled “**The EU - Balkans Enlargement Process Deadlock: The Role of Perceptions, Stabilitocracy, and Recommendations**” written by Zoran Ivanov examines the dynamics of

EU enlargement policy towards the Balkans, analyzing historical interactions that have shaped mutual perceptions and hindered accession, while also scrutinizing the region's political elites' compliance with EU criteria and offering recommendations for reinvigorating the stalled enlargement process.

We hope you will enjoy the 24th issue of the journal and extend our best wishes for the coming period and year.

YORUM / COMMENTARY

Yayın Geliş Tarihi / Received: 10.05.2023

Yayına Kabul Tarihi / Accepted: 02.08.2023

Bu makale için önerilen kaynak gösterimi / To cite this article (Chicago, 17-A sürüm / Chicago, 17th A):

Demiralp, Oğuz., "Silahsızlanma ve Silahların Kontrolü Hukuku", *Uluslararası Suçlar ve Tarih / International Crimes and History* 24, (2023): 17-27.

SİLAHSIZLANMA VE SİLAHLARIN KONTROLÜ HUKUKU

Oğuz DEMİRALP*

(E) Büyükelçi

Ankara Politikalar Merkezi (APM)

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-8057-4394>

Öz: Bu makale, silahlanma süreçleri ve silah kontrolünün evrimine odaklanmaktadır. Tarih boyunca gerçekleştirilen silah kontrol girişimleri ve uluslararası düzenlemeler ele alınırken, 1868 Saint Petersburg Bildirgesi'nden başlayarak Soğuk Savaş sonrası dönemdeki anlaşmalara kadar bir geniş perspektif sunulmaktadır. Nükleer silahsızlanma ve kontrol süreçlerine özel bir ilgi gösterilerek, ABD ve SSCB arasında imzalanan antlaşmalar ve bu antlaşmaların nükleer denge üzerindeki etkileri vurgulanmıştır. Bu süreçte, kitle imha silahlarından arındırılmış bölgelerin önemine dikkat çekilmiştir ve Orta Doğu'daki zorluklar irdelenmiştir. Sonuç olarak, silahsızlanma ve silahların kontrolünün, hukukun gelişmesi ve uygulamasının, büyük güçlerin eksik kalan uygulamalarına rağmen, insanlığın geleceği açısından önemli olduğu vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Silahlanma Süreçleri, Silahların Kontrolü, 1868 Saint Petersburg Bildirgesi, Soğuk Savaş, Uluslararası Düzenlemeler, Nükleer Silahsızlanma, ABD ve SSCB Antlaşmaları, Nükleer Denge, Kitle İmha Silahlarından Arındırılmış Bölgeler

* <https://doi.org/10.54842/ustich.1316781>

DISARMAMENT AND ARMS CONTROL LAW

Abstract: *This article focuses on the evolution of armament processes and arms control. It offers a broad perspective that encompasses arms control initiatives and international regulations throughout history, starting from the 1868 Saint Petersburg Declaration to the agreements of the post-Cold War era. A particular emphasis is placed on the processes of nuclear disarmament and control, highlighting the treaties signed between the USA and the USSR and their impacts on the nuclear balance. The importance of creating zones free from weapons of mass destruction is underlined in this process, and the challenges in the Middle East are scrutinized. In conclusion, the importance of disarmament and arms control, the progress of law, and its implementation are emphasized as crucial for the future of humanity, despite the shortcomings of major powers in these applications.*

Keywords: *Armament Processes, Arms Control, 1868 St. Petersburg Declaration, Cold War, International Regulations, Nuclear Disarmament, US and USSR Treaties, Nuclear Balance, Weapons of Mass Destruction-Free Zones*

Silahlanma tarihi insanlık tarihi kadar eskidir. Buna karşılık, silahsızlanma ve silahların kontrolü hukukunun tarihi oldukça yenidir. 1868 Saint Petersburg Bildirgesiyle başladığı kabul edilir.

Bunun bilinen bir istisnası 1139 yılında Papa'nın Hristiyanlara yaylı tüfek kullanımını yasaklamış olmasıdır. (Hristiyanların canının diğer insanlarınkinden daha değerli sayılması Orta Çağa özgü bir ayrımcılık olmakla birlikte, bu tür ayrımcı anlayışların çeşitli alanlarda ve coğrafyalarda günümüzde de görüldüğü öne sürülebilir.)

1868'de Osmanlı Devleti'nin de katıldığı Saint Petersburg Bildirgesi ağırlığı 400 gram altında olan patlayıcı mermilerin kullanılmasının yasaklanmasını amaçlamıştır. Bildirge silahların kontrolü açısından önemli bir adım olmuştur. İkinci adım ancak otuz yıl sonra, 1899 Lahey Birinci uluslararası Barış Konferansında atılabilmiştir. Toksik ve zehirleyici bazı gazlarla domdom kurşunların yasaklanması bu Konferansın sonucu olmuştur. Daha geniş yasaklamalar ve kabul edilen yasakların karşılıklı denetlenmesi mümkün olamamıştır. Ülkeler, egemenlik ilkesini öne sürerek denetlenmeyi kabul etmemişlerdir.

1907 yılında yapılan İkinci Lahey Konferansında daha kapsamlı adımlar atılabilmiştir. Bu konferansta kabul edilen sözleşmeler savaş ve silahların kontrolü hukukları açısından hâlâ geçerli ve atıf yapılan niteliktedir. Düşmana zarar verme kavramı bu sözleşmelerde ele alınmıştır. Muharip Devletlerin düşmana zarar verme vasıtalarının seçiminde hudutsuz bir hakka sahip olmadıkları belirlenmiştir. Ayrıca şu fiiller yasaklanmıştır: a) Zehir ve zehirli silâhlar kullanmak; b) Düşman ordusuna veya milletine ait şahısları ihanetle öldürmek veya yaralamak; c) Silahları indirerek yahut artık kendini savunma vasıtalarına malik olmayarak şartsız iradeye teslim olmuş bir düşmanı öldürmek veya yaralamak; d) Mağluplara canlarının bağışlanmayacağını beyan etmek; e) Fazla acı vermeye mahsus silâh, mermi ve maddeleri kullanmak. 1907 sözleşmeleri silahların kontrolü hukukunun insancıl yönünün belirginleşmesine yol açmıştır.¹

1 “18 Ekim 1907 Tarihinde La Haye’de İmzalanmış, IV Sayılı, Kara Harbinin Kanunları Ve Adetleri Hakkında Sözleşme”, 18 Ekim 1917, http://askerihukuk.net/FileUpload/ds158941/File/kara_harbinin_kanunlari_ve_adetleri_hakkin_da_sozlesme.pdf; Gizem Uysal, “Nüremberg Mahkemesi’nden Uluslararası Ceza Mahkemesi’ne Savaş Suçları” (Famagusta, Eastern Mediterranean University, 2019), <http://i-rep.emu.edu.tr:8080/jspui/bitstream/11129/5405/1/Uysalgizem.pdf>.

Üçüncü Lahey Konferansı 1914 yılı için öngörülmüş, ancak savaş koşullarının ortaya çıkması nedeniyle yapılamamıştır. 1914 yılında başlayan Birinci Dünya Savaşı ise insancılığın nerdeyse tümüyle göz ardı edildiği karşılıklı katliamlar olarak cereyan etmiştir. 1907 yılında ortaya çıkan düşmana verilen zararı az tutma anlayışı unutulmuştur.

Birinci Dünya Savaşı'ndan alınan dersler üzerine inşa edilmek iddiasıyla kurulan Milletler Cemiyeti'nin ana amaçlarından biri silahsızlanma ve silahların kontrolü alanında ilerlemek olmuştur. Kalıcı barış ortamının sağlanması için silahsızlanma ve silahların kontrolü sürecinin gelişmesinin gerekli olduğu fikri böylece uluslararası camiada yerleşmiştir. Ne var ki, bu fikrin fiiliyata aktarılması açısından önemli bir mesafe alınamamıştır.

Sadece 1925 yılında kabul edilen Cenevre Protokolüyle zehirli gaz yeniden ve biyolojik silah yasaklanmıştır. Gene de azımsanmaması gereken bir adımdır bu.

Çabalar sürmüştü, 1932 – 1934 yıllarında düzenlenmiş olan Dünya Silahsızlanma Konferansı hiç değilse niyet düzeyinde önem taşımıştır. Söz konusu Konferans bizim açımızdan özel bir önem taşır. Çünkü Türkiye Cumhuriyeti'nin katıldığı ilk uluslararası konferans olmuştur. Üstelik Dışişleri Bakanı Tevfik Rüştü Aras başkanlığındaki heyetimiz aktif bir katılım göstererek dikkati çekmiştir. Heyetimiz Konferansa “Yurtta sulh, cihanda sulh” şiarına uygun güzel bir öneri de sunmuştur. Türkiye, ülkelerin silahlı kuvvetlerinin tedrici olarak azaltılmasını, ayrıca askeri hava kuvvetlerinin, tankların ve ağır topların kaldırılmasını, deniz tersaneleriyle, silah fabrikalarının adilane çeşitli devletler arasında paylaşılması ve her devletin siparişlerde eşit olanaklara sahip olmasını ve savaş imalatının uluslararası kontrole tabi tutulmasını ve kimya savaşının yasak edilmesini önermiştir. Türk önerisini oluşturan hususlar, ilerde silahsızlanma ve silahların kontrolünün yoğunlaşacağı alanlara işaret etmiştir. Türk önerisinin temelinde, Tevfik Rüştü Aras'ın deyişiyle, savaşın önüne geçmek için en iyi çarenin savaşa teşebbüsü imkânsız kılmak gerektiği fikri bulunmaktadır. Ne yazık ki, akli fikri yeni bir savaş çıkarmakta olan Hitler Almanya'sının çekilmesi nedeniyle Konferans sonuçsuz kalmıştır.

İkinci Dünya Savaşından sonra kurulan Birleşmiş Milletler'in (BM) Kurucu Belgesinde (charter, şart) silahsızlanmanın öne çıkarıldığı söylenemez. Belgenin girişinde silahsızlanma amacından söz edilmez. Bence bunun nedeni, belgenin yazımında belirleyici olan ABD'nin

Japonya'ya atom bombası atarak küresel düzeyde ele geçirdiği askeri üstünlüğünü riske sokmak istememesi, SSCB'nin ABD ile silahlanma yarışına hazırlanması olmuştur. Yeni bir düzen kurulurken silahsızlanma konusunun kenara atılmasının bedelini insanlık ödemeyi sürdürmektedir.

ABD'nin ısrarı sonucunda, BM Şartında ve onu izleyen İnsan Hakları Evrensel Bildirgesiyle insan hakları konusu daha öne çıkmıştır. Bu, bir yandan, insanlık için yaşamsal önem taşıyan bir gelişmedir. Öbür yandan ise, hâlâ sürmekte olan ideolojik çekişmenin başlangıcı olmuştur.

Bununla birlikte, günümüz savaş hukukunun temelini oluşturan 1949 Cenevre Sözleşmeleri genel olarak bakıldığında, devletleri savaşlarda ve silah kullanımında daha insafli olmaya davet niteliği taşır. Sözleşmelere göre, savaşlarda kullanılacak silahların seçimi sınırsız olmamalı; fuzuli acılara yol açan savaş yöntemleriyle silahlar kullanılmamalıdır. (Nükleer güçler bu hükümlerin nükleer silahları kapsamadığı kanısındadır.)

Uluslararası camianın silahsızlanma ve silahların kontrolü konularına dönmesi için 1960'lara kadar beklemek gerekmiştir. Elbette, soğuk savaş yüzünden beklenilmiştir. Bu noktadan sonra silahsızlanma ve silahların kontrolü hukukunu, konvansiyonel silahlar ve kitle imha silahları olmak üzere iki başlık altında el alabiliriz.

Konvansiyonel alanda ileri bir adım 1980 yılında BM'nin Bazı Konvansiyonel Silahların Yasaklanması Sözleşmesi (CCWC) ile atılmıştır. Bu sözleşme çatışma hallerinde sivillere ilave korumalar getirmekte, X ışınları, kara mayınları, bubi tuzakları, alevli silahları kısıtlamaktadır.

Konvansiyonel alanının en önemli gelişmesini 1992 yılında yürürlüğe giren Avrupa Konvansiyonel Kuvvetler Antlaşması (AKKA/CFE) oluşturmuştur. Kuvvet konuşlandırmaları, intikalleri, çapları, silahların miktarları ve yerlerini ele alan, sıkı denetim mekanizmaları getiren bu antlaşma Soğuk Savaş sonrası Avrupa'nın güvenlik mimarisinin temeli olarak görülmüş, yıllarca başarıyla yürütülmüştür. Avrupa'daki huzur ortamı küresel istikrara da katkı yapmıştır. Ancak Rusya'nın 2007 yılında Antlaşmayı askıya almasıyla bu pembe dönem kapanmıştır. Rusya 2014 yılında Antlaşma'dan çıkmıştır. Ukrayna sorunu bir barış anlaşması yoluyla geride bırakılabilirse Avrupa'da yeni bir güvenlik mimarisi oluşturmak, bu amaçla AKKA'dan daha ileri bir yasal

düzenleme yapmak gerekecektir. Ancak o günler henüz çok uzakta görünmektedir.

1992 yılında ortaya çıkan Açık Semalar Antlaşması da uzun yıllar istikrara katkı sağlamıştır. Olağandışı askeri hareketleri saptamak amacıyla ülkelerin birbirinin semalarına silahsız denetim uçakları gönderebilmelerini öngören bu antlaşma da Rusya'nın 2021 yılında çıkmasıyla eski önemini yitirmiştir.

1 Mart 1999 tarihinde yürürlüğe giren Ottawa Antlaşması, insancıl açıdan da büyük bir adımdır. Dünyada büyüyen mayın sorununa karşı; anti-personel mayınlarının kullanılması, stoklanması, üretilmesi ve transferinin yasaklanması ve imhasına dair bu antlaşmayı 131 ülke onaylanmıştır. CCWC'nin kara mayınlarıyla ilgili bölümünün geliştirilmiş halidir. Maalesef ABD, Çin ve Rusya bu yeni antlaşmaya taraf değildir. ABD antlaşmayı gene de uygulayacağı yönünde açıklamalar yapmıştır. Rusya'nın ise Ukrayna savaşında kara mayınları kullandığı öne sürülmektedir. Kara mayınları kullanımı uluslararası hukuk açısından savaş suçu olarak görülmektedir. Bu bakımdan Antlaşmaya taraf olmamak ilgili ülkelerin sorumluluktan kaçmasına yol açmaz. Türkiye Antlaşmaya taraftır. Düzensiz göçlere karşı sınırlarımıza mayın döşenmesi gibi düşünceler hukuk ve insanlık dışıdır. Kaldı ki, böyle bir tasarruf Türkiye Devletine yakışmaz.

Öte yandan, deniz mayınlarıyla ilgili bir yasaklama henüz sağlanamamıştır. Halen 1907 Lahey sözleşmeleri geçerlidir. Deniz mayınlarının yasaklamayan ama kullanımında dikkatli davranılmasını öngören hükümlerdir Lahey'de saptanmış olanlar. Ancak bu hükümler yetersizdir.

2001 yılında BM Ateşli Silahlar Protokolü ortaya çıkmıştır. Protokol ateşli silahlar, parçaları ve bileşenlerinin ve mühimmatın yasadışı üretimi ve kaçakçılığının önüne geçmek, bu ve bağlantılı suçların işlenmesini engelleyici önlemler devletlerin gerekli önleyici tedbirleri almalarını teşvik etmeyi ve uluslararası işbirliğinin geliştirilmesini amaçlamaktadır. ABD, Rusya, Çin, İngiltere bu antlaşmaya taraf değildir.

Konvansiyonel silahsızlanma ve silahların kontrolü yavaş yürüyen bir süreçtir. Ancak 2008 yılında kabul edilen Misket Bombaları Sözleşmesi konvansiyonel silahsızlanma ve ayrıca insancıl hukuk açısından yeni bir adımdır. Misket bombalarının kullanılmasını, yapılmasını,

stoklanmasını, aktarılmasını tümüyle yasaklar. Gel gör ki, ABD, Rusya, Çin bu sözleşmeye taraf olmamıştır. Türkiye de değildir.

Konvansiyonel silahların kontrolünün son birkaç on yılda geliştiği bir alan da silah ihracatlarının kontrolü alanıdır. Silah tedarikçisi ülke sayısının sınırlı olduğu, dolayısıyla ihracatların kontrolü yoluyla silahlanın da görece dizginlenebileceği düşünülmüştür. Nükleer alanda Nükleer Tedarikçiler Grubu (1974), biyolojik ve kimyasal silahlar üretmek için gerekli olan teknolojinin izlenmesi için Avustralya Grubu (1985), balistik füzelerin, seyir füzelerinin ve diğer insansız fırlatma sistemlerinin yayılmasını sınırlandırılması bakımından Füze Teknoloji Kontrol Rejimi (1987), konvansiyonel silahlarla ilgili olarak Wassenar Düzenlemesi (1996) bu bağlamda oluşturulan başlıca denetim mekanizmalarıdır. Ortak amaç, uluslararası sözleşmelere ve ulusal yasalara aykırı silah alışverişlerinin önlenmesidir.

Konvansiyonel alandaki en son gelişme 2013 yılında BM'de Silah Ticareti Antlaşması'nın kabulü olmuştur. Antlaşmanın amacı, muharebe tankı, zırhlı araç, savaş uçağı, saldırı helikopterleri, savaş gemileri, füzeler, küçük ve hafif silahlar dahil olmak üzere konvansiyonel silah ticaretinde yasa dışılığı önlemektir. ABD ile Rusya bu Antlaşmaya taraf değildir. Türkiye imzalamış ama onaylamamıştır.

Pek doyurucu görünmeyen konvansiyonel alandan kitle imha silahları alana geçebiliriz şimdi. 1967 yılındaysa kitle imha silahlarının dış uzay konuşlandırılmasını yasaklayan Dış Uzay Antlaşması kabul edilmiştir. Ancak bizzat silahlarla ilgili anlaşmalar daha sonra geliştirilmiştir.

Kitle imha silahları üç türdür: biyolojik, kimyasal, nükleer.

1972 yılında kabul edilen Biyolojik Silahlar Sözleşmesi (BWC) bu tür silahların her türlüünü, üretimini, taşımını, saklanmasını kesin yasaklamıştır. 185 ülkenin taraf olduğu evrensel nitelik kazanmış bir sözleşmedir. Uygulandığı ve etkili olduğu söylenebilir.

Kimyasal silahları tümüyle yasaklayan, mevcudun da imhasını öngören Kimyasal Silahlar Sözleşmesi (CWC) 1997 yılında yürürlüğe girmiştir. 1988 Halepçe katliamı uluslararası toplumu bu sözleşmeyi yapmaya iten bir etmen olmuştur. 193 ülkenin taraf olmasıyla bu sözleşme de evrensel bir nitelik kazanmıştır. Kimyasal silah durumunu denetim için Kimyasal Silahları Önleme Örgütü de (OPCW) kurulmuştur. 2010-18 yıllarında Büyükelçi Ahmet Üzümcü söz konusu örgütün Genel Direktörlüğünü

yapmıştır. Onun döneminde, 2013 yılında Örgüte Nobel Barış Ödülü verilmiştir.

Biyolojik ve kimyasal silahlar sözleşmelerinin ihlali halinde otomatik yaptırım öngörülmemiştir. Yaptırım ancak BM Güvenlik Konseyi'nin kararıyla olabilir. Dolayısıyla Suriye'nin kimyasal silah kullanmasına karşı yaptırım uygulanması Rusya'nın vetosu nedeniyle mümkün olmamıştır.

Üçüncü kitle imha silahı olan nükleer silahları da yasaklayan bir sözleşme de 2021 yılında yürürlüğe girmiştir. Halen 68 ülkenin taraf olduğu bu sözleşmenin evrensel nitelik kazanması mümkün görünmemektedir. Çünkü BM Güvenlik Konseyi'nin de daimi üyesi olan beş nükleer güç bu sözleşmeye karşıdır. Sözleşme tarafları zaten nükleer olmayan güçlerdir. ABD, Rusya başta olmak üzere bu beş ülkenin nükleer silahlardan tümüyle vazgeçme niyetinin olmaması nedeniyle nükleer silahsızlanma ve nükleer silahların kontrolü hukuku daha karmaşık bir gelişme göstermektedir.

Nükleer silahların kontrolü alanında hareketlenme 1960'larda, yani konvansiyonel alandan yirmi yıl kadar önce başlamıştır. Bunun nedeni, karşılıklı imha gücünün ürkütücü boyutlara erişiyor olması yüzünden her iki tarafın da biraz geri çekilme ihtiyacı duymuş olmalarıdır. Nitekim ünlü Küba krizinden sonra 1963 yılında ABD, SSCB ve İngiltere arasında nükleer bomba denemelerini kısmen yasaklayan antlaşma imzalanmıştır. Bu antlaşmaya göre denemeler sadece yeraltında mümkün olabilir.

1968 yılında Nükleer Silahların Yayılmasını Önleme Antlaşmasının (NPT) kabul edilmesi bir dönüm noktası olmuştur. ABD, Rusya (o zamanki SSCB) ve İngiltere'nin başlangıçtan itibaren katıldıkları bu antlaşmaya Çin ve Fransa ancak 1992 yılında taraf olmuşlardır. Antlaşmanın felsefesi, nükleer silahların sadece mevcut nükleer güçlerin elinde kalması, diğer ülkelerin nükleer silah edinmesine izin verilmemesi, bu ülkelerde nükleer enerjinin sadece barışçıl amaçlarla kullanılmasının sağlanmasıdır. Mümkün olduğunca nükleer silahların tedrici tasfiyesi de öngörülmüştür. Antlaşmanın uygulanmasının denetimi Uluslararası Atom Enerji Ajansı'nca (IAEA) yapılmaktadır. Antlaşma sadece taraf olanlar için geçerlidir. Dolayısıyla İsrail, Hindistan, Pakistan ve Kuzey Kore'nin nükleer güç olmalarını bu antlaşma önleyememiştir. Buna karşılık, antlaşmanın taraflarından İran, nükleer enerjiyi barışçıl amaçların dışında kullanma niyetinden

şüphelenilmesi ve IAEA denetimlerinde doyurucu işbirliği yapmaması nedeniyle ağır yaptırımlara maruz kalmıştır. 2015 yılında İran ile yapılan bir anlaşma ile bu sorunun aşıldığı düşünülmüştür. Ancak Trump yönetiminin söz konusu anlaşmayı reddetmesi üzerine yeniden kriz ortamına dönülmüştür. Hem bölgesel hem de küresel yansımaları olan bu sorun henüz çözümlenebilmiş değildir. Bir an önce bir çözüme ulaşılması Türkiye'nin ulusal güvenliği açısından da gereklidir.

1972 yılında ABD ile SSCB Anti-Balistik Füze Antlaşmasını (ABM) imzalamıştır. Füze savunma sistemlerini sınırlayan bu antlaşmayı SALT I aynı yıl içinde izlemiştir. Nükleer füze siloları, denizaltı füzeleri de bu antlaşmayla sınırlanmıştır. 1979 yılındaysa daha kapsamlı olan SALT II imzalanmıştır. Ancak SSCB'nin Afganistan'ı işgal etmesi SALT II'nin hayata geçirilmesini önlemiştir. Batı Avrupa'da yeni nükleer füzeler konuşlandırılmıştır.

Nükleer silahların kontrolündeki olumlu hava 1980'lerde canlanmıştır. 1986 yılında ABD ile SSCB liderleri nükleer silahlardan on yıl içinde arınacakları yönünde ortak bir açıklama bile yapmışlardır. 1987 yılında Avrupa'nın güvenliği açısından önemli olan Orta Menzilli Nükleer Kuvvetler Antlaşması (INF) ortaya çıkmıştır. Nükleer anlaşmalarda genellikle tavan sınırlaması yapılırken ilk kez INF'de silah azaltılması öngörülmüştür. SSCB çökmeden bir kaç ay önceyse Nükleer arsenallerin azaltılmasını öngören START antlaşması bağlanmıştır. SSCB'nin çökmesinden sonra Belarus, Kazakistan, Ukrayna ellerindeki nükleer silahları Rusya'ya devrederek NPT'ye taraf olmuşlardır. 2000'li yıllarda önce Stratejik Saldırı Azaltma Antlaşması'nın (SORT), on yılsonuna doğru Yeni START'ın ortaya çıkmaları nükleer silahsızlanma bakımından olumlu gelişmeleri teşkil etmiştir. Aralarındaki çeşitli anlaşmazlıklara rağmen ABD ile Rusya START Antlaşmasını uzatmışlardır.

Dünyadaki nükleer silahların yüzde doksanına sahip olan ABD ile Rusya, aralarında bir nükleer denge kurmuş görünmektedir. Ancak diğer nükleer devletler de güçlerini arttırma çabalarını sürdürmekte, bu da ABD ile Rusya'yı etkilemektedir. ABD, Kuzey Kore ve İran'a karşı savunma zafiyeti yarattığı gerekçesiyle ABM Antlaşmasından çekilmiştir. INF Antlaşması da her iki tarafın da çekilmesiyle tarihe karışmıştır. Kanımca, bu antlaşma iki tarafın orta menzilli füze üretimini engellerken, Çin'in rahatça nükleer gücünü arttırıyor olabilmesi ABD ile Rusya'yı rahatsız etmiştir. Bundan sonraki küresel nükleer denklemlerde Çin'i de hesaba katmak gerekecektir. Nükleer

Denemelerin Kapsamlı Yasaklanması Antlaşması (CTBT), 1996 yılında imzaya açılmıştır. Türkiye, 2000 yılında taraf olmuştur. Antlaşma'ya Ek II'deki (Annex-II) devletlerin onaylamaları CTBT'nin yürürlüğe girmesi için gereklidir. ABD, Çin ve bazı başka devletlerin taraf olmaması nedeniyle antlaşma hala yürürlüğe girmemiştir. Ancak nükleer silah denemelerinin yasaklanmasının bir uluslararası norma dönüştüğü söylenebilir. CTBT her türlü nükleer denemeyi yasaklayarak, mevcut nükleer silahların modernize edilmesini ve yeni nükleer silahların üretilmesini önlemeyi amaçlamaktadır.²

Sadece nükleer değil, biyolojik ve kimyasal silahsızlanmanın bir yolu da kitle imha silahlarından arındırılmış bölgeler kurulması olagelmıştır. Dünyada şu beş bölge antlaşmalar yoluyla kitle imha silahlarından arındırılmış durumdadır: Latin Amerika, Afrika, Güney Pasifik, Güney Doğu Asya, Orta Asya. BM Güvenlik Konseyi'nin uyulması zorunlu türünden olan Irak ile ilgili 687 kararının içinde Orta Doğu'da da böyle bir bölge kurulması öngörülmüştür. Ancak bu yönde gösterilen çabalar, çalışmalar henüz bir sonuç vermiş değildir. İsrail'in nükleer silahlardan vazgeçmeyi aklından bile geçirmemesi, ABD'nin de İsrail'in bu tavrını desteklemesi Orta Doğu'da böyle bir bölge kurulamamasının temel nedendir. Oysa böyle bir bölge kurulsaydı İran'ın nükleer güç olma tehlikesi de tümüyle giderilir. İsrail, biyolojik silahlar Sözleşmesi'ne (BWC) de taraf değildir. Söz konusu sözleşmeye Mısır ile Suriye'de taraf değildir. Ayrıca Mısır kimyasal silahlar Sözleşmesi'ne (CWC) henüz katılmamıştır. Dolayısıyla Orta Doğu kitle imha silahları bakımından dünyanın en riskli bölgesi olmayı sürdürmektedir.

Devletler, silahsızlanma konularına verdikleri önemi göstermek için 1984 yılında, BM'den ayrı olarak, bir Silahsızlanma Konferansı'ı (Conference on Disarmament) kurmuşlardır. Cenevre'de bulunan Konferans'ın en büyük başarısı Kimyasal Silahlar Sözleşmesi'ni (CWC) ortaya çıkarmak olmuştur. Konferansın güncel amacı, nükleer silah yapımında kullanılan çekirdeği bölünebilir maddelerin yasaklanması antlaşması (FMCT-Fissile Material Cut-off Treaty) yapmaktadır. Ne var ki, Pakistan'ın odayı bozması nedeniyle bu konuda ilerleme sağlanamamaktadır. Pakistan'ın Hindistan'a karşı elini zayıflatacak herhangi bir adım atmaya yanaşmadığı anlaşılmaktadır.

2 “Silahların Kontrolü ve Silahsızlanma” (Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, 2022), <https://www.mfa.gov.tr/silahlarin-kontrolu-ve-silahsizlanma.tr.mfa>.

Ne yazık ki, nükleer silahsızlanma ve silahların kontrolü alanında da doyurucu bir tablo ortaya çıkmamıştır. Nükleer silahsızlanma gerçekleşmeden Dünyanın beşten büyük olabilmesi güç görünmektedir.

Modern silahsızlanma ve silahların kontrolü hukuku tarihini başlatan 1868 Saint Petersburg Bildirgesinin ilk cümlesi “Uygarlığın ilerlemesi savaşın verdiği zararların hafifletilmesine yol açmalıdır” mealindedir. Ne yazık ki bunun tersi olmuş, uygarlıkla birlikte silahlar da gelişmiştir. Silah gelişimi insan varlığını ve yeryüzünü tehdit eden boyutlara erişmiştir. Deyim yerindeyse, insanlık bir bombalı fiçinin üstünde oturmaktadır. Silahsızlanma ve silahların kontrolü hukukunun ilerlemesi insanlığın geleceği bakımından zorunludur.

ÖZEL BÖLÜM / SPECIAL SECTION

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Yayın Geliş Tarihi / Received: 20.04.2023

Yayına Kabul Tarihi / Accepted: 20.07.2023

Bu makale için önerilen kaynak gösterimi / To cite this article (Chicago, 17-A sürüm / Chicago, 17th A):

Diñçel, Yusuf. "Süryani Ayaklanmaları Kılıfında Sözde Süryani "Soykırımı" İddiaları", *Uluslararası Suçlar ve Tarih / International Crimes and History* 24, (2023): 29-57.

SÜRYANİ AYAKLANMALARI KILIFINDA SÖZDE SÜRYANİ "SOYKIRIMI" İDDİALARI

Yusuf DİNÇEL*

Araştırma Görevlisi

Polis Akademisi Başkanlığı

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-2615-6025>

29

Öz: Birinci Dünya Harbinin başlangıcı akabinde, Osmanlı Devleti sınırları içerisinde iç karışıklıklar ve asayiş sorunları cereyan etmekteydi. Uzun yıllar Osmanlı Devleti'nin idare sistemine tabi olarak hayatlarını idame ettiren Nasturi ve Süryani gruplar, devlet otoritesinin harp ile sarsıldığı bu dönemde, Batılı devletlerin desteği ve misyonerlerin teşviki ile isyan girişimlerinde bulunmuşlardır. Nasturi ve Süryani grupların ilk olarak 1915 yılında Osmanlı Devleti'ne karşı ayaklanmaları, başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti kurulduktan sonra, Nasturilerin 1924 yılında Hakkâri bölgesinde bir başka isyan girişimleri olmuştur. Bölgede asayişin tekrardan tesis edilmesi için, isyan eden Nasturi ve Süryani grupların bölgeden uzaklaştırılması yönünde politikalar uygulanmıştır. İsyen girişimleri sırasında Nasturilerin ve Süryanilerin, Batılı devletlerin desteği sayesinde gerek Osmanlı ordusuna gerekse Türk ordusuna yönelik saldırıları, oldukça şiddetli olmuştur. İsyen ve göç etme hadiseleri, bugün sözde "soykırım" iddiasıyla, uluslararası arenada Süryani veya Nasturi lobileri tarafından gündemde tutulmaya çalışılmaktadır. Buradan hareketle bu makalede, Milletler Cemiyeti ile

* <https://doi.org/10.54842/ustich.1286168>

ATASE arşiv belgelerinin yanı sıra İngiliz arşiv belgeleri kullanılacak ve böylece yaşanan hadiseler tarafsız bir şekilde ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Süryaniler, Nasturiler, İsyân, Göç, Osmanlı Devleti

SO-CALLED SYRIAC “GENOCIDE” ALLEGATIONS IN THE GUISE OF SYRIAC UPRISINGS

Abstract: *Following the beginning of the First World War, internal disturbances and public order problems were occurring within the borders of the Ottoman State. Nestorian and Syriac groups, who had lived under the administrative system of the Ottoman Empire for many years, attempted to revolt with the support of Western states and the encouragement of missionaries in this period when the state authority was shaken by the war. The first rebellion of Nestorian and Syriac groups against the Ottoman Empire in 1915 ended in failure. After the establishment of the Republic of Turkey, the Nestorians attempted another revolt in the Hakkâri region in 1924. To restore order in the region, policies were implemented to remove the rebellious Nestorian and Syriac groups from the region. During the rebellion attempts, Nestorians and Syriacs, with the support of the Western states, attacked both the Ottoman army and the Turkish army. Today, Syriac and Nestorian lobbies are trying to keep the events of rebellion and migration on the agenda in the international arena with the so-called “genocide” claim. From this point of view, in this article, British archive documents will be used as well as the archival documents of the League of Nations and ATASE, and thus the events that took place will be presented in an unbiased manner.*

Keywords: *Syriacs, Nestorians, Revolt, Migration, Ottoman State*

Giriş

Osmanlı Devleti’nde millet sistemi yapısında yer alan Süryaniler, uzun yıllar huzur içerisinde bölgelerinde herhangi bir baskıya maruz kalmadan, hayatlarını devam ettirmişlerdir. Süryanilerin dini vecibelerine ilişkin tüm tasarruflar, Osmanlı Devleti’nin hoşgörü politikası kapsamında değerlendirilmiştir. Osmanlı Devleti’nin gerileme döneminde yabancı devletler, Hristiyan grupların temsilciliğini üstlenme misyonuna talip olmuşlardır. Bunun yanı sıra, Osmanlı Devleti’ne çok sayıda misyoner gönderilmiştir. Misyonerlerin ana hedefi, Hristiyan grupların mezheplerini değiştirmek gibi görünse de misyonerler, Hristiyan gruplar üzerinden politik neticeler almayı hedeflemişlerdir.

Süryanilerin ve Nasturilerin, Osmanlı Devleti ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti bünyesinde kalkışmış oldukları isyan hareketleri, günümüzde Batı ülkelerindeki Süryani lobileri tarafından sözde “soykırım” iddiaları çerçevesinde ele alınmaktadır. Süryani ve Nasturi grupların isyan etmeleri akabinde, isyanlar devlet güçleri tarafından bastırılmıştır. Devletin bölgede kontrolü tekrar sağlaması için, isyan hareketine katılan kişilerin, bölgeden uzaklaştırılması gerekmektedir. Göç sırasında sair hastalıklara dâçar olan Süryani ve Nasturi gruplar, yollarda hayatlarını kaybetmişlerdir. Yaşanan bu hadiseler, sözde “soykırım” iddiaları çerçevesinde ortaya konularak, tarihî gelişmeler çarpıtılmaktadır.

Bu kapsamda bu makalede, öncelikle millet sistemi içerisinde Süryanilerin ve Nasturilerin konularının ne olduğu ortaya konulacaktır. İkinci bölümde, Birinci Dünya Harbi öncesinde, Nasturi ve Süryani gruplarının bölgedeki durumu irdelenecektir. Ayrıca Hristiyan grupların yaşadığı bölgeye gelen misyonerlerin faaliyetlerine yer verilecektir. Birinci Dünya Harbine giden süreçte, Osmanlı Devleti’nin Hristiyan gruplar nezdinde yaşadığı sıkıntılar vurgulanacaktır. Üçüncü bölümde, savaş sırasındaki Süryani ve Nasturi ayaklanmaları ele alınacaktır. Bu dönemde, Hristiyanların yabancı devletler ile olan ilişkilerine yer verilecektir. Hristiyan grupların isyan etmelerindeki esas motivasyonun ne olduğu belirlenecektir. Süryani ve Nasturi liderlerin, 1915 isyanı ile başlayan siyasi hedeflerinin, hangi faktörler etrafında şekillendiğine yer verilecektir. İsyân sonrasında, göç etmek zorunda kalan Nasturi ve Süryani gruplar, topraklarına geri dönebilmek için Batılı devletlerin desteğine ihtiyaç duymuştur. Batılı devletler, Hristiyan gruplardan askeri ve siyasi olarak istifade etme yolunu seçmişlerdir. Son olarak, Musul sorunu ve 1924 Nasturi ayaklanması arasındaki ilişkiye ve yaşanan gelişmelere yer verilecektir.

Millet Sistemi ve Süryaniler

Süryaniler, Osmanlı Devleti bünyesinde millet sistemine göre idare olunmaktaydılar. Bu sebepten ötürü öncelikle millet sistemi kavramının ne olduğuna değinmek gerekir. Osmanlı Devleti bünyesinde yaşayan gayrimüslimler, millet sistemine tâbiydiler. Osmanlı Devleti'nin bünyesinde çok farklı ırk ve dine mensup topluluklar yaşamaktaydı. Millet sistemi içerisindeki Müslümanlar, Hristiyanlar, Yahudiler kendi dini ve kültürel hayatlarını özgürce yaşayabilmekteydiler. Ölüm, miras, evlilik gibi konularda her millete özerk bir alan sağlanmıştı. Osmanlı Devleti, farklı dini toplulukların inançlarına saygı göstermiştir. Millet sistemi içerisinde hayatını idame ettiren her dini topluluğun, ilerleme ve refah seviyesini yükseltme fırsatları mevcuttu. Bu kapsamda, Osmanlı Devleti'nin çoğulcu bir toplum yapısını benimsediği söylenebilir.¹

Müslümanlar dışında yasal statüsü bulunan üç farklı grup vardı. Bunlar; Ortodoks Rumlar, Ortodoks Ermeniler ve Yahudiler şeklinde olarak sıralanmaktaydılar. Fransız Devrimi sonrasında, çok uluslu-impatorluklar bünyesinde milliyetçilik anlayışı hızlı bir şekilde yayılmıştır. Osmanlı Devleti de bu durumdan olumsuz şekilde etkilenmiştir. Osmanlı Devleti'nde yaşayan farklı milletlerin artan talepleri, sorunların büyümesine sebep olmuştur. Yaşanan gelişmelere, diğer devletler de müdahil olmuşlardır. Osmanlı Devleti'ndeki gayrimüslim unsurların milletçilik nosyonları ile hareket etmeye başlamalarının yanı sıra, 18. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Rusya'nın, Osmanlı tebaasındaki Ortodoks unsurlarla yakından ilgilendiği görülmüştür. Bu tarihten sonra Osmanlı tebaasındaki ayrılıkçı fikirler, "Doğu Sorunu"nda önemli bir eşik haline gelmiştir. Osmanlı Devleti, gelişmeler karşısında Tanzimat Fermanı'nı ilan etmiştir. Tanzimat döneminde, Osmanlı millet sisteminde parçalanmalar meydana gelmiş ve Devlet-i Âliyye ile gayrimüslimler arasında yeni bir ilişki modeli ortaya çıkmıştır. Toplumsal düzenlemeler bir kenara bırakılarak, yasal düzenlemelerin önü açılmıştır. 1856 yılında Islahat Fermanı'nın imzalanmasıyla beraber, millet sistemindeki parçalı yapı daha da belirgin bir hale gelmiştir. Bunlara ilaveten, 1862 yılında Rum Patrikliği Nizamnamesi, 1863'te Ermeni Patrikliği Nizamnamesi ve 1865 yılında Yahudi milleti Nizamnameleri gibi düzenlemeler yapılmıştır.²

1 Benjamin Braude ve Bernard Lewis, "Introduction" içinde *Christians and Jews In The Ottoman Empire: The Functioning of a Plural Society*, ed. Benjamin Braude ve Bernard Lewis (New York: Holmes&Meier Publishers, 1982), 1.

2 Nuri Adıyke, "Osmanlı Millet Sistemine Dair Tartışmalar ve Siyasal Bir Uzlaşma Modeli Olarak Osmanlı Millet Sistemi" içinde *Osmanlı Ansiklopedisi*, c. IV, ed. Güler Eren, (Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 2014), 350-356.

Kudüs Ermeni Patriği III. Serkis ile Kudüs Rum Patriği Attalia, Yavuz Sultan Selim’in, 1516 yılında Kudüs’ü fethini memnuniyetle karşılamışlardır. III. Serkis, Memlük Sultanlığı’na karşı Osmanlı Devleti ile iş birliği yapmıştır. Buna karşılık olarak Yavuz Sultan Selim bir ferman yayınlamıştır. Ferman, III. Serkis’e geniş hak ve yetkiler tanımaktaydı. Bu kapsamda, Habeş, Kıpti ve Süryani kiliselerinin idaresi, III. Serkis’e verilmiştir. Ancak o dönem, bütün Süryaniler, Ermeniler üzerinden idare olunmuyordu. Tarihi kayıtlara bakıldığında, 1663 yılında Halep, Van, Mardin ve Diyarbakır kadılarına gönderilen yazıda, Yakubî Patriğinin, aracı kullanmadan Padişah’a müracaat ettiği görülmektedir. Yakubi Süryaniler, Süryani Kadim Patrikliğine bağlıdırlar. Merkezi Mardin’deki Deyr-üz Zaferan Manastırı olan Süryani Kadim Kilisesi mensupları, 1783 yılında İstanbul Ermeni Patrikliğine bağlanma kararı almıştır. 1890 yılında ise Süryaniler, Ermeni Patrikliği üzerinden idare edilmek istemediklerini Osmanlı yönetimine iletmışlerdir. Böylece Süryaniler, müstakil bir Hristiyan topluluk olarak kabul edilmiştir.³ Osmanlı yönetimi, Süryanilerin dini veya geleneksel uygulamalarına karışmamıştır. Bu çerçevede, gayrimüslimler özgür bir biçimde Osmanlı yönetimi altında, hayatlarını idame ettirmiştir.

Nasturiler, yarı bağımsız bir şekilde ve çoğunlukla dağlık bölge olan Hakkâri’de yaşıyorlardı. Millet sisteminin bütün avantajlarından istifade etmekteydiler.⁴ 16. yüzyıldan itibaren Osmanlı yönetimi altında bulunan Nasturiler, Nasturi Patriği’ne bağlıydılar. Nasturi Patrikliği, sadece dini değil, sivil liderliği de temsil etmekteydi. Nasturi Patriği, kendisine bağlı olan aşiretlerden vergi almanın yanı sıra Osmanlı Devleti’nden maaş almaktaydı. Nasturilerden sorumlu olan dini liderin adı, Osmanlı kayıtlarında Patrik şeklinde geçmiyordu. Osmanlı Devleti Patrik yerine murahhasa-marhasa ifadesini kullanmayı tercih etmiştir. Nasturiler de Süryaniler gibi Ermeni milleti üzerinden idare olunmuştur. Nasturiler, 1864 yılında Ermeniler ile aynı millet statüsünde değerlendirilmemek için ve Osmanlı yönetiminde müstakil olarak yer almalarını içeren dilekçeler yazmışlardır. Ancak bir sonuç alamamışlardır.⁵ Nasturi Patriği, Hakkâri’ye bağlı Koçanis köyünde ikamet etmekteydi. Patrik, aşiretlerden vergi topladığı için “Koçanis köyünün Lordu” şeklinde

3 Dinçel, a.g.e., 53-54.

4 Salahi Ramadan Sonyel, *The Assyrians of Turkey Victims of Major Power Policy* (Ankara: Türk Tarih Kurumu, 2001), 19.

5 Yonca Anzerlioğlu, *Nasturiler* (Ankara: Tamga Yayıncılık, 2000), 36-38.

adlandırılmaktaydı.⁶ Nasturi Patriği'nin, Nasturi aşiretleri arasında özgül bir ağırlığı vardı.⁷ Osmanlı Devleti, Nasturileri ayrı bir millet olarak değerlendirmemesine rağmen, Nasturi Patriği'ne maaş bağlamıştır. Nasturiler, yaşadıkları coğrafyadan kaynaklı olarak, idare boyutunda Osmanlı Devleti'nin doğrudan müdahalesine maruz kalmamıştır. Nasturiler, özgür bir şekilde dini vecibelerini yerine getirmişler ve idare olarak da millet sistemi içerisindeki diğer grupların sahip olmuş olduğu hak ve muafiyetlerden istifade etmişlerdir.

Millet sistemi anlayışı, imparatorluğun son dönemlerinde suistimale açık bir hale gelmişti. Bu sistem, Osmanlı Devleti'nin çöküşünü hızlandırmıştır. J.P. Valognes bu süreci, solucanın meyveye girip, meyveyi çürütmesi gibi değerlendirmektedir. Millet sistemi anlayışındaki bozulma, imparatorluğun bütünlüğünü tehlikeye atmıştır.⁸ Birinci Dünya Harbi sırasında Süryanilerle yakın ilişki geliştiren İngiliz İstihbarat Subayı Yüzbaşı G. F. Gracey, bir yazısında Osmanlı Devleti'ndeki millet sisteminin, gayrimüslim unsurlara geniş dini ve hukuki haklar bahsettiğini belirtmiştir.⁹

Süryani Ayaklanmalarından Önce Bölgedeki Durum

Süryani ayaklanmalarından önce, bölgede çok sayıda misyoner mevcuttu. Amerika Birleşik Devletleri (ABD), İngiltere, Rusya ve Fransa gibi devletler, savaş öncesinde misyonerler aracılığıyla bölgede etkinlik kurmak istemekteydiler. Mezhep farklılıklarından istifade edilerek, bölgede siyasi bir güç elde etme yarışı başlamıştı. Misyonerler, gittikleri yerlerde hastane ve okul açmaya özen göstermiştir. Böylece misyonerler, bölgedeki gayrimüslim unsurlar arasında etkili olmaya çalışmışlardır.¹⁰

ABD ve İngiltere'deki kiliseler, 18. yüzyılda “büyük uyanış” şeklinde adlandırılan bir dini hareket başlatmıştır. Bu kapsamda, dünyanın dört bir yanına misyonerler gönderilmiştir. 19. yüzyıl, misyonerlerin oldukça

6 William Ainger Wigram, *The Assyrians and Their Neighbours* (London: G. Bell & Sons, 1929), 69.

7 India Office Records (IOR)/L/MIL/17/15/41/2.

8 Jennifer Boeni, “Les origines de l'affaire assyrienne et sa gestion par la Société des Nations (1914-1933)”, *Mémoire de licence*, (Lausanne: Université de Lausanne, Faculté des Lettres, Section d'Histoire, 2005), 13.

9 Milletler Cemiyeti Arşivi, 98023/19093/1934.

10 Dinçel, a.g.e., 57-58.

faal olduğu bir döneme işaret etmektedir. 19. yüzyılın sonunda Nasturiler arasında beş yabancı misyon faaliyet yürütmekteydi. Fransa ve Papalık tarafından gönderilen misyonerler, aslında 16. yüzyıldan beri bölgede yoğun bir şekilde faaliyet göstermekteydiler. Bu misyonerler, Süryani grupları arasında tek bir kilise yaratma politikasını benimsemişlerdi. İngiltere ve ABD ise, dini propaganda dışında siyasi bir misyon üstlenmişti. İngiliz ve Amerikan misyonerler, Nasturilerin Asur soyundan geldikleri ve İsrail’in kayıp iki kabilesinden biri oldukları ile ataları Asurluların antik eserlerinin keşfedilmesi gerektiği gibi çeşitli söylemlerde bulunmuşlardır. Batı Kiliselerinin amacı, bölgedeki Nasturiler üzerinde siyasi üstünlüğü ele geçirmektir. Batı Kiliseleri, Nasturileri kendi saflarına kazandırmak için Urmiye, Hakkâri ve Musul bölgelerinde ruhban okullarının kurulmasına ağırlık vermişlerdir. Böylece Nasturiler arasında okuma yazma oranı artmış ve batı tarzı bir eğitime tabi tutulmuşlardır. Batı’daki fikirlerin, Nasturiler arasında yaygınlık kazanması da yine ruhban okullarında verilen Batı tarzı eğitim sayesinde olmuştur. Nasturilerin kendi dilleri olmasına rağmen, Asurcanın tekrardan canlandırılması için Urmiye’deki Roma Katolik misyonu, bir matbaa kurmuştur.¹¹

Misyonerler, eğitim konusuna ağırlık vermiştir. Nasturilerin, Asur soyundan geldiklerini kanıtlayabilmek için her türlü yola başvurmuşlardır. Misyonerler, bilimsel olarak kanıtlanamayacak mistik unsurları kullanarak, yapay bir Asuri ulusu inşa etmeye çalışmışlardır. Ancak buradaki esas büyük tehlike, Nasturilerin sadece kültürel düzeyde endoktrinasyona maruz kalmaları değil, bu durumun siyasi neticelerinin bölgedeki dengeli yapıyı tehdit etmesidir.

İngiltere, uzun yıllardır Doğu Kiliseleri ile ilgilenmekteydi. İngiliz misyoner George Percy Badger, 1842-44 yılları arasında Nasturilerin yaşadığı bölgelerde keşif gezileri yapmıştır. 1868 yılında Canterbury Başpiskoposluğuna Nasturiler ile ilgili çok sayıda dilekçe gönderilmiştir. Gelişmeler neticesinde, 1866 yılında Canterbury Başpiskoposluğuna bağlı bir misyon kurulmuştur. Bu misyon, Nasturilerin mezheplerini değiştirme amacıyla hareket etmenin yanı sıra ABD’nin muhalif kiliselerine karşı bir kalkan görevi de görmektedir. Anglikan misyonunun büyüklüğü, ABD misyonuna göre nispeten azdır. İngiltere tarafından bölgeye gönderilen Arthur J. Maclean (1858-1943) ve

11 Andrea Irene Laing-Marshall, “Modern Assyrian Identity And The Church of The East: An Exploration of Their Relationship And The Rise of Assyrian Nationalism, From The World Wars To 1980”, (Yüksek Lisans Tezi, Toronto, 2001), 44-45.

William Henry Browne (1847-1910), Nasturilerin yaşadıkları bölgeye intikal ettiklerinde, yaptıkları ilk iş okul açmak olmuştur. Browne, Patrik Mar Şimun ve ailesi ile yakın ilişkiler kurmak için Hakkâri'nin dağlık bölgelerinde yaşamaya başlamıştı. Hatta bir süre Nasturi Patriği'nin evinde kalmıştır. Browne, 1920'de Patrik Mar Şimun'un öldürülmesinden sonra, kız kardeşi Surma Hanım'a öğretmenlik yapmıştır. ABD, İngiltere'nin misyonerler aracılığıyla bölgedeki faaliyetlerini yakından takip etmekteydi. İngiltere, 1889 yılına geldiğinde pek çok Nasturi'yi Anglikan Kilisesine kazandırmıştı. İngiltere, ayinlerde okutulan dualar ve eğitici eserler gibi çok sayıda belgeyi matbaa kanalıyla basmıştır. Anglikan misyonu, ABD misyonuna göre küçük olmasına rağmen, bölgede Nasturiler üzerinde etkili olmaya çalışmıştır. Anglikan kilisesine mensup misyonerler, 1903 yılında Van'a ve üç yıl sonra da Kuzey Irak'taki Duhok şehir sınırları içerisinde kalan İmadiye'nin Bebadî köyüne taşınmışlardır.¹² İngiltere ve ABD, Nasturiler üzerinde etkin olmak için bölgede karşı karşıya gelmişlerdir. İngiltere, uzun yıllara yayılan bir politikayı tatbik etmeye çalışmıştır. İngiliz misyonu, başlangıçta görece küçük ve daha az etki yaratan bir yapıya sahip olmasına rağmen, 20. yüzyılın başlarında İngiltere, farklı bölgelerde misyon açar hale gelmiştir. Patrik ile yakın bir ilişki geliştirme amacıyla olan İngiliz misyonerler, uzun vadeli planlara göre hareket etmekteydiler. Eğitim kanalıyla, Nasturiler üzerinde etkili olunmaya çalışılmıştır.

ABD, Nasturiler arasında etkin olabilmek için *American Board of Commissioners for Foreign Missions (ABCFM)* adlı yapı üzerinden faaliyetlerini yürütmüştür. ABCFM bünyesinde, 1830 yılında Eli Smith ve H.G. Otis adındaki iki misyoner, Anadolu'ya gelmiştir. Bu gezi sırasında ABCFM, Ermeni ve Ortodoks Hristiyanların yanı sıra Nasturileri de yakından tanıma imkanına sahip olmuştur. 1833 yılında ise ABCFM, Urmiye'de istasyon kurmuştur. 20. yüzyılın başlarına gelindiğinde, Tahran, Tebriz, Hamedan, Reşt ve Kirmanşah'ta ABCFM'nin teşkilatlandığı görülmektedir. ABCFM'nin Urmiye istasyonu, Osmanlı Devleti bünyesindeki Nasturiler hakkında geniş ve kapsamlı araştırmalar yapmaktaydı.¹³ Amerikalı Presbiteryenler, Urmiye'de kalmayı tercih etmişlerve burada İranlı yetkilerle beraber çalışmışlardır. Birinci Dünya Savaşının başlamasıyla beraber Amerikan

12 Adam Howard Becker, *Revival and Awakening* (Chicago and London: The University of Chicago Press, 2015), 276-277.

13 Mithat Aydın, "Misyonerlik Kıskaçında Nesturiler", *Erdem Atatürk Kültür Merkezi Dergisi*, Sayı 60. (2011) 10-13, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/669536>.

ile İngiliz misyonerler arasındaki rekabet sona ermiştir. Urmiye’de yaşayan bütün Hristiyanlar, Birinci Dünya Savaşı, İslam’ı temsil eden Osmanlı Devleti ile Rusya önderliğindeki Hristiyan alemi arasındaki bir çatışma olarak değerlendirmekteydiler. Amerikalı misyonerler, Hristiyan gruplar ile ittifak kurmuştur.¹⁴

Rusya, emperyal isteklerine ulaşabilmek için 19. yüzyılda Kafkasya ve İran üzerinde etkili olmaya çalışmıştır. İlk olarak Rusya, Doğu Kiliseleri ile 1850’li yıllarda ilgilenmeye başlamıştır. 1862 yılında dini görevli sıfatıyla Archimandrite Sophoniah, Nasturilerin arasına gönderilmiştir. Sophoniah, Nasturilerin nüfusunun ne kadar olduğu başta olmak üzere, Nasturiler hakkında birçok bilgi toplamıştır. Rusya, bölgeye başka misyonerler daha göndermesine rağmen, 1897 yılına kadar Ortodoksluğun yayılması için Rusya tarafından bölgede herhangi bir misyon açılmamıştır.¹⁵ Rusya’nın misyonerlik faaliyetleri, “Kyrill ve Methodius Kardeşliği” adındaki bir dernek tarafından yürütülmüştür. Rusya, sadece Urmiye bölgesinde misyonerlik faaliyetlerini icra etmekle yetinmemiştir.¹⁶ 1876 yılından itibaren Rus misyonerleri, Musul bölgesindeki Nasturiler ile görüşmeye başlamıştı. Misyonerler, Nasturilerin mezhebini değiştirerek, Ortodoksluğa geçmeleri noktasında çaba sarf etmişlerdir. Musul Valiliği tarafından gönderilen 22 Mayıs 1892 tarihli yazıda, Rus memur veya dini görevlilerinin para karşılığında Nasturilerin mezhebini değiştirmeye çalıştıkları kaydedilmiştir. Ayrıca bazı Nasturi öğrencilerin Rusya’daki okullarda eğitim gördüğü bilgisi yer almaktadır. Aynı şekilde 1890’lı yıllarda Hakkâri’deki Çölemerik yerleşiminde Rus Ortodoks papazlar, Nasturiler ile yakından ilgilenmişler ve onların mezhebini değiştirmek için faaliyetlerde bulunmuşlardır.¹⁷ Rusya’nın Transkafkasya’yı kontrol etmesinden sonra, Nasturilerin iş bulmak amacıyla Batı’ya olan göçü başlamıştır. Birinci Dünya Harbinden önce, Nasturilerin bölgedeki durumu, bu şekildedir.¹⁸ Rusya’nın misyonerlik faaliyetleri sonucunda, Salmas ve Urmiye’de yaklaşık olarak 15.000 Nasturi, Ortodoksluk mezhebine geçmiştir. Din değiştirme sırasında, papazların etkisi büyüktür. Ortodoksluğa geçtikten sonra Rus Hükümeti tarafından papazlara 3-5 lira arası maaş

14 Michael Zirinsky, “American Presbyterian Missionaries at Urmia During the Great War”, *Bibliothèque Iranienne*, (2002) 5.

15 Becker, a.g.e., 278.

16 Dinçel, a.g.e., 67.

17 Aydın, a.g.m., 7-8.

18 Eden Naby, “The Assyrians of Iran: Reunification of a “Millat,” 1906-1914”, *International Journal of Middle East Studies*, 8(2), (1977) 247.

bağlanmıştır.¹⁹ Bir başka kaynağa göre, 1897’de Ortodoksluğa geçen Nasturilerin sayısı 30.000’i aşmış durumdaydı. Rus basını bu durumu, Rus Ortodoks Kilisesi’nin başarısı olarak görmüştür.²⁰ Rus Ortodoks Kilisesi, İngiliz misyonunun kurmuş olduğu okulları da devralmıştır.²¹

Batılı Devletlerin, Osmanlı Devleti bünyesinde bulunan Hristiyan azınlıklarla olan ilgileri sadece dini boyutta kalmamıştır. Batılı devletlerin asıl amacı, Doğu Hristiyanlığı içerisinde yer alan grupları kendi saflarına çekmektir. Tanzimattan beri gayrimüslimlere sağlanan imtiyazlar neticesinde, birçok Müslüman dezavantajlı konuma düşmüştür. Bu kapsamda, Hristiyan ve Müslüman unsurlar arasında huzursuzluk artmaya başlamıştır. Yerli Hristiyan gruplar, Avrupalı devletlerin koruması altına girmiştir. Batılı Devletler, Hristiyan gruplar üzerinden Osmanlı Devleti’ne baskı uygulamıştır. Osmanlı Devleti tarafından yapılan her reform, Batılı Devletlerin çıkarlarına hizmet etmiştir. Bölgede Nasturiler ile Müslümanlar arasındaki uyumlu yapı, misyonerlerin bölgeye akın etmesiyle bozulmuştur. Nasturiler, Batılı Devletlerin gerek siyasi gerek ekonomik desteğini aldıkça, Müslümanlar ile aralarındaki doğal denge sarsılmaya başlamıştır.²²

1840’lı yıllara kadar Hakkâri’de Nasturiler ile Kürtler barış içerisinde yaşamaktaydılar. Ancak Batılı ülkelerin misyonerleri bölgeye akın edince, Nasturiler ile Kürtler arasında çatışmalar eksik olmamıştır. Misyonerler, bir yandan Nasturilerin mezhebini değiştirmeye çalışırken, bir yandan da Kürtleri Nasturilere karşı kışkırtmışlardır. Batılı devletler, Nasturilere her türlü desteği vermekteydi. Nasturiler, Batılı misyonerlerle çalışmaktan memnundular. Ancak Kürtler, bu durumu endişe ile takip etmekteydiler. Batılı misyonerlerin bölgeye geliş sebebi olarak Nasturileri hedef gösteriyorlardı. Böylece iki toplum arasında bir güç mücadelesi yaşanmıştır. Ancak misyonerler, Kürtler ve Nasturiler arasındaki güç mücadelesini ve çatışma zeminini görmelerine rağmen, çözüm için herhangi bir adım atmamışlardır. Hatta Kürtleri, Nasturilere karşı kışkırtmayı, bir politika olarak belirlemişlerdir. Nasturiler, Kürtlerden tehdit algılamaya devam ettikçe, misyonerler

19 Serdar Sakin ve H. Zeki Kapıcı, “İngiltere, Nasturiler Ve İç Toprak Projesi (1919-1922)”, *International Journal of History Studies*, 5(5), (2013) 210.

20 Anahit Khosroeva, “The Ottoman genocide of the Assyrians in Persia” içinde (içinde kelimesini kaldırıp, virgül koysak daha iyi değil mi?) *The Assyrian Genocide: Cultural and Political Legacies*, ed. Hannibal Travis, (New York: Routledge, 2018), 140.

21 David Magie, *Report on Assyrian Christians*, American National Archives, Inquiry Document, 1918, MC 1107/20, Document 363.

22 Laing-Marshall, a.g.e., 42-46.

Nasturilerin koruyuculuğunu üstlenmişlerdir. Böylece güvensiz ortam, Nasturileri misyonerlere daha çok yaklaştırmıştır.²³ Misyonerlerin üstlenmiş olduğu asıl misyon, siyasi olarak Nasturiler üzerinde etkin olmaktır. Bölgede Nasturiler ile Kürtler arasındaki çatışma ortamının meydana gelmesinde, misyonerlerin rolünü göz ardı etmemek gerekmektedir. Misyonerler, Nasturilere her türlü desteği sağlamışlardır. Öte yandan, Nasturilerin imtiyazlı durumu, Kürtler tarafından tepkiyle karşılanmıştır. Misyonerler, her iki tarafın sınır uçlarına müdahalede bulunarak, bölgede bir güç mücadelesini desteklemişlerdir.

Birinci Dünya Harbinden önce, Nasturi veya Süryani entelektüeller arasında ulus olma bilinci veya ulus inşa etme konuları ağırlıklı olarak gündemdedi. Benyamin Arsanis, Urmiye’de Rusya’nın eğitiminden geçmiş bir “Asuri” milliyetçisiydi. Arsanis, millet olarak adlarının bile bulunmadığını ve bir hiç olduklarını düşünmekteydi. Bundan dolayı Arsanis öncelikle, Asuri olmanın neye tekabül ettiğini ortaya koymaya çalışmıştır. Misyonerlerin faaliyetleri sadece Nasturilere dönük değildi. Süryaniler de misyonerlerin kısıkağı altına alınmış ve yoğun bir endoktrinasyon sürecine maruz kalmışlardır. Nasturilerin Asur soyundan geldikleri anlayışı, özellikle Urmiye’de yaşayanların arasında yaygın kabul görmekteydi. Ancak zamanla Süryaniler ve Keldaniler arasında da bu düşünce yaygınlaşmıştır. Süryani milliyetçisi olan Ashur Yusuf, Urmiye’deki milliyetçilerin savduklarına benzer fikirler ileri sürmüştür. Ashur Yusuf, Amerikan misyonerlerinin eğitiminden geçmiştir. Hem Amerikan evanjelizminden hem de Ermeni milliyetçiliğinden etkilenmiştir.²⁴ Nasturiler ve Süryanilerin soylarının Asurilere dayandırılması, ileride yapılacak siyasi bir harekete zemin hazırlamaya yöneliktir. Dicle vadisinde, Süryanice ve Arapça konuşan Hristiyanlarla, Asurilerin aynı ırktan geldiği iddiası, misyonerler tarafından sıkça dile getirilmiştir.²⁵

Görüldüğü üzere, 19. ve 20. yüzyılda başta Hakkâri bölgesindeki Nasturiler olmak üzere, kuzey Irak ve kuzeybatı İran’daki Hristiyan gruplar, Batılı devletlerin dikkatini çekmiştir. Birinci Dünya Harbinden önce, Süryani kimliğinin, cemaat ve etnik kimlikten, ulusal kimliğe

23 Vahram Petrosian, “Assyrians in Iraq”, *Iran & the Caucasus*, 10(1), (2006) 118-119.

24 Robert DeKelaite, “The origins and Development of Assyrian Nationalism”, (Yüksek Lisans Tezi, University of Chicago, 2006), 19.

25 William A. Shedd, “The Syrians of Persia and Eastern Turkey”, *American Geographical Society*, 35(1), (1903) 3.

doğru evrilmeye başlandığı sđylenebilir. Ayrıca bu dönemde, Osmanlı Devleti, sınırlarını sıkı bir şekilde kontrol etmeye çalışmaktaydı. Osmanlı Devleti'nin bu güvenlik hamlesi, Süryaniler ve Nasturiler nezdinde olumsuz bir etki yaratmıştır. Nasturiler uzun zamandan itibaren özerk bir şekilde hayatlarını devam ettirmekteydiler. Osmanlı Devleti'nin güvenlik kaygılarına karşı direnmişlerdir. Bu dönemde, birçok Süryani ve Nasturi lider, Batılı misyonerler ve arkeolog görünümlü istihbaratçılar ile ilişkilerini geliştirmiştir. Süryani ve Nasturi liderler, ulusal bağımsızlık fikrinin destekleyicisi olarak misyonerleri görmekteydiler.²⁶

Birinci Dünya Harbi ncesinde, Osmanlı Devleti'nin sınırları içerisinde yer alan Nasturiler ve Süryaniler üzerinde, siyasi veya kültürel olarak yoğun bir baskı mevcuttur. Misyonerler tarafından çeşitli eğitimlere tâbi tutulan Nasturiler, politik olarak Osmanlı Devleti'nden kopmuş durumdaydılar. Bu kapsamda, savaş sırasında Nasturilerin veya Süryanilerin kiminle hareket edeceği, belli olmuş durumdaydı.

Osmanlı Devleti, Nasturilerin savaş sırasında tarafsız kalmasını sağlamaya çalışmaktaydı. 1913 yılında Musul'dan intikal eden istihbarat raporlarına göre, İngiltere ve Rusya'nın, Nasturilerin yaşadığı bölgelerde istihbari faaliyet içerisinde oldukları belirtilmiştir. İmadiye kazasının ileride stratejik bir konuma yükseleceği ve bundan dolayı merkez ile irtibatın direkt bir şekilde sağlanabilmesi için telgraf hattının inşa edilmesi gerektiği vurgulanır. Ruslar, İnan'daki Nasturileri kendi yanına çekmiş durumdaydı. Hakkâri'deki Nasturiler de yaşananlardan etkilenmekteydiler. Musul Valiliği tarafından daha önce Nasturilerin faaliyetlerine ilişkin birçok kere uyarıda bulunulmuştu.²⁷ Ağustos 1914'te, yani Osmanlı-Rus savaşı başlamadan önce Van Valisi, Patrik Mar şimun'u Van'a davet ederek, bir görüşme gerçekleştirmiştir. Görüşmede, Nasturilerin şikayetleri ele alınmış ve sorunların zleceğine dair, Vali tarafından sözler verilmiştir.²⁸

26 Laura Robson, "Refugee Camps and the Spatialization of Assyrian Nationalism in Iraq" içinde (içinde kelimesini kaldırıp, virgül koysak daha iyi değil mi?) *Modernity, Minority, and the Public Sphere: Jews and Christians in the Middle East*, ed. H.L. Murre-van den Berg ve S.R. Goldstein-Sabbah, (Leiden: Brill, 2016), 239-240.

27 Tank Ziya Arvas, "Osmanlı Belgelerinde Nasturi-Kürt Aşiret Anlaşmazlıkları (1856-1914)", *Karatekin Edebiyat Fakültesi Dergisi (KAREFAD)*, 3(5), (2015) 80-81.

28 Basil Nikiitne, "Nesturiler", *İslam Ansiklopedisi*, (İstanbul: MEB Yayınları, 1964), 210.

1915 Süryani Ayaklanmaları

Osmanlı Devleti, Nasturilerin Rusya'nın yanında hareket etmemesi için elinden geleni yapmıştır. Türk Hükümet yetkilileri, Mar Şimun'a resmi heyetler göndermiştir. Nasturilerin, savaş sırasında Osmanlı Devleti'nin aleyhine hareket etmemesine gayret gösterilmiştir. Tyari, Thuma, Baz ve Cilo'daki Nasturiler, Osmanlı Devleti ile çatışabilecek durumdaydılar. Aynı dönemde Patrik Mar Şimun, Urmiye'deki Rus askeri yetkililer ile temas halindeydi. Yapılan görüşmeler sonucunda, Nasturilerin Osmanlı Devleti'ne savaş ilan etmesi durumunda, Rusya tarafından 25.000 silah temin edileceği sözü verilmiştir. Sadece Türk Hükümeti değil, Musul'daki Alman Konsolosu, Mar Şimun'a ajanlarını göndererek, Patriğin tarafsız kalması şartıyla, Osmanlı Devleti sınırları içerisinde yaşayan tüm Süryani ve Nasturi grupların güvenliklerinin teminat altına alınacağı sözünü vermiştir. Ancak Patrik Mar Şimun, Almanların bu teklifine sıcak bakmamıştır. Osmanlı Devleti, savaşa girdiği andan itibaren Nasturilerin bölgedeki saldırılarına maruz kalmıştır. Rus kuvvetleri için tehdit olarak görülen Kürtler, Nasturiler ile çatışma içerisine girmişlerdir. Ancak Rusya, Nasturilere söz vermiş olduğu silah desteğini sağlayamamıştır.²⁹ Nasturiler, Rusya'nın silah desteğinden yoksun bir şekilde Kürtler ile çatışmalarını sürdürmüşlerdir. Her iki taraf, ağır kayıplar vermiştir.³⁰ Patrik Mar Şimun, Nasturi halkının hayatını hiçe sayarak, çatışmanın şiddetini arttırmıştır. İran sınırında, Rus birlikleri ile Nasturiler beraber hareket ederek, Kürtlere ağır kayıplar verdirmişlerdir. Bu bölgede Rusya'nın desteğiyle kurulan “Nasturi Druzhina” adlı birlik, çatışmalarda öncü birlik olarak faaliyet göstermiştir.³¹

Rus yetkililer, Mayıs 1915'te Çölemerik'e gitmiş ve Nasturi liderlerle görüşmüşlerdir. Rusya, Nasturilerin Osmanlı Devleti'ne karşı saldırmasını talep etmiştir. Nasturiler, Rusya'nın Çölemerik dolaylarında kendilerine yardım edeceklerini düşünmüşlerdir.³² 10 Mayıs 1915 tarihinde resmi olarak Osmanlı Devleti'ne savaş ilan etmişlerdir. Mardin'de yaşayan Süryaniler ise bu şekilde savaş ilanında bulunmamışlardır.³³ Ancak Ruslar, birkaç gün içerisinde geri çekilmiş

29 Milletler Cemiyeti Arşivi, 4/39437/35242.

30 Milletler Cemiyeti Arşivi, 9/80237/19093. “The Assyrian Settlement National Appeal”, London, 1936.

31 Milletler Cemiyeti Arşivi, 48/27312/27312.

32 IOR/L/PS/18/B327.

33 Sara Demir, “The atrocities against the Assyrians in 1915: A legal perspective”, *The Assyrian Genocide: Cultural and Political Legacies*, ed. Hannibal Travis, (New York: Routledge, 2018), 112.

ve Nasturiler tek başlarına savaşmaya devam etmiştir. Nasturiler, bu durumu uzun süre devam ettirememiş,³⁴ Patrik Mar Şimun, Ekim 1915'te iki arkadaşıyla birlikte Urmiye'ye doğru yola çıkmıştır. Urmiye'deki Rus yetkililer, Patrik Mar Şimun'a yardımda bulanamayacaklarını ifade etmiştir. Ancak Patrik Mar Şimun'un Urmiye'de kalmasına müsaade edeceklerini belirtmişlerdir. Patrik Mar Şimun, bu teklifi kabul etmemiş, Hakkâri bölgesine geri dönmüştür. Yaklaşık 40.000 Nasturinin önderliğini yaparak Urmiye'ye varmıştır. Nasturiler için Urmiye'de kalmak ilk bakışta güvenli olarak görülmüştür. Ancak İranlı yetkililer, bu durumdan hoşnut olmamışlardır. Amerikalı misyoner Dr. McDowell'in müşahedesine göre, İranlılar, Nasturileri beklenenden daha iyi bir şekilde karşılamışlardır. Ancak Nasturilerin bir kısmının yağma yaptığı bilinmekteydi. Urmiye'deki Nasturiler, Rusya'nın kontrolünde tekrardan askeri olarak örgütlenmiştir. Nasturiler, bölgedeki Kürtlere karşı katliama girişmişlerdir.³⁵ Üç piyade taburu şeklinde örgütlenen Nasturiler, Osmanlı ordusuna karşı mücadele etmişlerdir.³⁶ Nasturilerin Urmiye'ye gitmeden önce, Osmanlı ordusu ve Kürt grupları ile çatışmaları yoğun bir şekilde cereyan etmiştir. Nasturiler, yeterli yiyecek bulamadıkları ve sayıca az oldukları için, geri çekilmek zorunda kalmışlardır.³⁷ Bu sebepten ötürü, Nasturiler Urmiye'ye doğru gittikleri vakit, yoğun bir şekilde Müslüman köylerini yağmalamışlardır. Musul Vilayeti tarafından Başkumandanlık Vekaletine gönderilen 13 Ekim 1915 tarihli yazıda, Nasturilerin bir kısmının Dilman'a gittiği ve bulaşıcı hastalık riski dolayısıyla yerel halk ile temaslarının yasaklandığı belirtilmiştir. Ayrıca Rusya, Hoşab civarına birlikler göndermiştir.³⁸ Urmiye'ye intikal eden Nasturiler, özellikle Fransız ve Amerikan misyonerleri tarafından barınma ve yiyecek yardımı almışlardır.³⁹ Urmiye'de, 1915 yılının Kasım ve Aralık ayında yardıma muhtaç insan sayısı, 29.512 idi. Rus hükümeti ile Canterbury Başpiskoposluğu iş birliği yaparak, bu bölgeye yardımlar göndermeye çalışmışlardır.⁴⁰

34 IOR/L/PS/18/B327.

35 Ronald Sempill Stafford, *The Tragedy of the Assyrians* (G. Allen&Unwin Limited, 1935), 20-21.

36 Daniel Silverfarb, *Britain's Informal Empire In the Middle East: A Case Study of Iraq, 1929-1941* (New York: Oxford University Press, 1986), 34.

37 David Gaunt, "The Complexity of the Assyrian Genocide", *Genocide Studies International*, 9(1), (2015) 94.

38 ATASE, BDH Kol., Kls.17, D. 81, F.15-1.

39 Magic, a.g.e.

40 William Walker Rockwell, *The Pitiful Plight of The Assyrian Christians in Persia and Kurdistan* (New York: American Committee For Armenian and Syrian Relief, 1916), 24.

Diyarbakır, Urfa, Harput, Mardin ve Midyat yerleşimlerinde yaşayan Süryaniler, aynı dönemde isyan girişiminde bulunmuşlardır. Midyat'taki Süryani isyanı, 6 ay kadar devam etmiştir. Ancak mühimmat eksikliği sebebiyle Süryaniler, isyanlarını sonlandırmışlardır.⁴¹ Osmanlı Ordu-yi Hümâyûn Başvekaletinden, Gelibolu Başkumandanlık Vekaletine yazılan 14 Ekim 1915 tarihli raporda, Ömer Naci Bey birliğinin Cizre istikametine gönderildiği belirtilmiştir. Midyat'taki Süryanilerin isyanı sırasında, Müslüman köylerini yakıp yıktıkları ve Müslüman ahaliyi katlettikleri yine rapora yansıyan dikkat çekici bilgilerdir.⁴² 4. Ordu Kumandanlığına gönderilen 30 Ekim 1915 tarihli yazıda ise, Midyat bölgesindeki Süryanilerin Ermeniler ile iş birliği yaparak, Müslüman köylerde katliam yaptıkları bildirilmiştir.⁴³ Harbiye Nezareti'nden, 3. Ordu Kumandanı Mahmut Kamil Paşa'ya gönderilen 15 Kasım 1915 tarihli raporda, Ömer Naci Bey'in, Midyat ve Cizre'de isyan eden Süryaniler ile uzlaşmaya çalıştığı, ancak silah bırakma teklifine karşılık olarak Süryanilerin Müslümanları katlettiği belirtilmiştir. Musul'da Sincar dağına kaçan Ermeniler ile yerel Yezidiler birleşerek, Midyat Süryanilerine destek olmuşlardır. Midyat'taki Süryanilerin isyanlarını devam ettirmeleri gerektiğini ifade etmişlerdir.⁴⁴ Ömer Naci Bey tarafından Musul Başkumandanlık Vekâletine gönderilen 17 Kasım 1915 tarihli raporda, Süryanilerin silahlarını bırakmaya yanaşmadıkları ve bu sebepten dolayı Midyat'a sevk edilen müfreze toplarıyla, asilerin kesin bir şekilde cezalandırılacakları belirtilmiştir.⁴⁵

Midyat'taki Süryaniler, Osmanlı Devleti'nin uzlaşma çabalarına cevap vermemişlerdir. Süryanilerin saldırıları sırasında birçok Müslüman köyü tahrip edilmiş ve çok sayıda kişi hayatını kaybetmiştir. Müslümanların, Süryaniler tarafından sistematik bir şekilde katledildiği görülmektedir. Süryaniler, saldırılar sırasında Ermenilerin desteğine ihtiyaç duymuşlardır. Ermeniler, Süryanilerin isyanlarında devam etmeleri gerektiğini ve hiçbir şekilde isyandan vazgeçmemelerini tavsiye etmişlerdir. Ermeni-Süryani iş birliği neticesinde, Midyat bölgesinde Müslüman ahali katledilmiştir. Süryaniler, 1915 yılında yaşanan bu çatışmaların, sözde “soykırım” olduğunu iddia etmektedirler. Ancak görüldüğü üzere, Osmanlı Devleti, bozulan asayişî tekrardan tesis edebilmek için isyan eden Süryanileri kontrol altına almaya çalışmıştır.

41 Milletler Cemiyeti Arşivi, 4/39437/35242.

42 ATASE, BDH Kol., Kls.17, D. 81, F.27-2.

43 ATASE, BDH Kol., Kls.17, D. 81, F.27-3.

44 ATASE, BDH Kol., Kls.17, D. 81, F.35-3.

45 ATASE, BDH Kol., Kls.17, D. 81, F.35-9.

Bölgede Süryanilerin, Müslüman köylerini tahrip etmesi ve Müslüman ahaliyi katletmesi, tarihi bir gerçeğe işaret etmektedir.

Urmiye'deki Nasturi birliklerinin sayısı 4000 kadardı. Patrik Mar Şimun, Kürt lider Simko İsmail Ağa tarafından öldürüldüğü Mart 1918'e kadar, Osmanlı Devleti ile savaşmıştır. Rus kuvvetleri, Azerbaycan'dan çekilince Nasturilerin durumu, tehlike altındaydı. Ancak Nasturiler, Mayıs 1918'de İran üzerinden ilerlemekte olan İngiliz kuvvetlerinden koruma talebinde bulunmuşlardır.⁴⁶ Rusya'nın Bolşevik devrimden sonra savaştan çekilmesi, Nasturilerin yalnız kalmasına sebep olmuştur. Bu sebepten ötürü Nasturiler, İngiltere'nin kontrolü altında olmayı talep etmişlerdir.

Ortadoğu'daki İngiliz iletişim ve ikmal sistemlerine yönelik tacizler, İngiltere için endişe vericiydi. Bu kapsamda İngiltere, alternatif olarak Kafkasya'da askeri bir güç ihdas etmeyi düşünmüştür. Kafkasya'daki askeri güç, Nasturiler ve Ermenilerden müteşekkil olacaktı. İngiltere, Ermenilere çeşitli muğlak vaatlerde bulunmuştur. İngiltere, Asya'daki siyasi çıkarlarını korumayı amaçlamaktaydı. Bu sebepten ötürü, Nasturi ve Ermeni gruplarla yakından ilgilenmekteydi. İngiliz İstihbarat Subayı, Yüzbaşı G. F. Gracey, bu aşamada devreye girmiş ve İngiliz çıkarları doğrultusunda, Nasturiler arasında etkin bir aktör olarak hareket etmiştir.⁴⁷ Nasturilerin geleceğinin tartışıldığı bir konferans düzenlenmiştir. Üç Nasturi temsilcisi, Tiflis'e gönderilmiştir. Nasturiler, Salinas'tan Savuçbulak'a kadar olan bölgeyi kontrol etmeyi talep etmişlerdir. Gürcistan hükümeti, Nasturilere para ve cephane sözü verirken, askeri eğitim vermeyi de taahhüt etmiştir. Yüzbaşı Gracey, Nasturi temsilcilerine savaşmaya devam etmeleri gerektiğini içeren bir konuşma yapmıştır. Nasturilerin özgürlükleri uğruna savaşmaları gerektiği belirtilmiştir. Yüzbaşı Gracey, İngiltere ile birlikte hareket ettikleri takdirde, Nasturilerin müttefik güçlerin koruması altında, özgürlüklerini yaşayacaklarını ifade etmiştir.⁴⁸

İngiltere'den sonra, Fransa bölgeye askeri bir misyon göndermiştir. Ancak bölgedeki İran varlığı, bu misyonun geri çekilmesine sebep olmuştur. Urmiye dolaylarında Van Ermenileri ile Nasturiler birlikte hareket ederek, Müslümanları öldürmüş ve onların mallarını

46 Magie, a.g.e.

47 Sonyel, a.g.e., 98.

48 Joel Werda, *The Flickering Light of Asia or The Assyrian Nation and Church* (Chicago, 1924), 33.

yağmalamışlardır.⁴⁹ 8000 kadar silahlı Ermeni ve Nasturi birliğinin Urmiye’den ayrılarak, Sain Kale bölgesine gittiği bilinmektedir.⁵⁰ İngiltere, bir grup Ermeni ve Nasturi ile Sain Kale bölgesinde bir araya gelmiştir. Bölgedeki İngiliz komutan Dunsterville, Nasturilere ve Ermenilere daha çok cephane ve para göndermesi hususunda talimatlandırılmıştır.⁵¹

Urmiye ve Hakkâri Nasturilerinin, farklı yollardan yaşadıkları yerlere geri gönderilmesi planı gündeme gelmiştir. Ancak bu plan kabul görmemiştir. Hakkâri Nasturilerinin aşırılıklarından dolayı Urmiye Nasturileri, zor bir süreçten geçmiştir. İran Hükümeti ise, Nasturilerin silahlandırılmalarına karşıydı. İran Ermeni Yardım Komisyonu Başkanı, Hamedan’da Nasturilerin uzun süre kalamayacaklarını belirtmiştir.⁵² Bu zorlu yol şartlarında birçok Nasturi hayatını kaybetmiştir. Hakkâri Nasturilerinin saldırgan tutumu sebebiyle Urmiye Nasturileri, zorlu şartlarda yolculuk etmişlerdir.

İngiltere’nin Nasturi Misyon Sekreteri unvanına sahip Heazell, Nasturilerden 15.000 kadar savaştacak asker ihdas edilebileceğini ifade etmiştir. İmadiye ve Çölemerik’teki Nasturilerin Canterbury Başpiskoposluğu tarafından idare edildiği, Urmiye’de yaşayan Nasturilerin ise Amerikan Presbiteryenleri tarafından kontrol edildiği bilinmekteydi. Nasturilerin çoğu İngilizce konuşabilmektedir. Bundan dolayı Nasturiler, İngiliz subaylar tarafından rahat bir şekilde kullanılmıştır.⁵³

Son olarak Nasturiler, Hamedan bölgesine doğru geri çekilmişlerdir. Nasturiler, Hamedan’da İngiliz kuvvetlerine katılıp, terk ettikleri topraklara geri döneceklerini düşünmekteydiler. İngiltere, burada Nasturileri askeri bir eğitime tâbi tutmuştur.⁵⁴ İngiltere, Hamedan’daki Nasturilerin tamamının ihtiyaçlarını karşılayabilecek güçte değildi. Bundan dolayı Nasturiler, İngilizlerin kontrolü altında, Ağustos ve Eylül 1918 tarihinde, Irak’taki Bakuba kampına nakledilmiştir. Ancak İngiltere, Hamedan’daki Nasturilerden dört piyade tabur oluşturmuştur.⁵⁵

49 IOR/L/PS/18/B327.

50 ATASE, BDH Kol., Kls.3663, D. 276, F.7-35.

51 IOR/L/MIL/17/5/3305.

52 IOR/L/PS/18/B327.

53 IOR/L/MIL/5/803.

54 Yusuf Malek, *The British Betrayal of the Assyrians* (Chicago: Assyrian National Federation/Assyrian National League of America, 1935), 84.

55 Silverfarb, a.g.e., 34.

Kamp hayatıyla neticelenen isyan serüveni sırasında çeşitli sebeplerden dolayı -salgın hastalıklar, Kürtlerin saldırıları- 20.000 civarında Nasturi hayatını kaybetmiştir.⁵⁶ Öte yandan, Rusya'nın güneyinde mülteci olarak yaşayan 500 Nasturi, İngiltere'nin askeri gücü olabilmek için Bağdat veya Hamedan'a gönderilmelerini, İngiltere Savaş Bakanlığından talep etmişlerdir. Rusya'da görevli komutan Nikolai Gevorgizov, İngiltere'nin böyle askeri bir gücü teşekkül ettirebilirse, çok sayıda Nasturinin bu askeri oluşuma dahil olacağını bildirmiştir.⁵⁷

Bu durum, Nasturilerin açık bir şekilde İngiltere'nin kontrolünde olduklarını göstermektedir. İngiltere, Ortadoğu'da Nasturilerden oluşturduğu askeri güç ile sahada stratejik hamleler yapmaya çalışmıştır. Nasturiler, göç sırasında hayatını kaybeden kişilerin, sözde "soykırıma" maruz kaldıklarını iddia etmiştir. Nasturiler, müttefiki İngiltere'nin kontrolünde hareket ederek göç etmişlerdir. Göç sırasında gerek salgın hastalıklar gerekse bireysel saldırılar sonucunda hayatlarını kaybeden Nasturilerin, Osmanlı Devleti'nin uyguladığı sözde "soykırım" politikaları sonucu öldüklerini iddia etmek, doğru olmayan bir yaklaşımdır.

Bakuba kampındaki mültecilerin durumu, koşulların yetersizliğinden dolayı oldukça kötüydü. Bakuba'da yaşayan her Nasturi aile reisinin askere alınması, durumu daha kötü bir hale getirmiştir. Aile bütünlüğü bozulan mülteci Nasturiler, durumdan oldukça muzdariptiler.⁵⁸ O dönem Mısır'da bulunan ve Nasturilerin sorunları ile ilgilenen C.A.Wigram, Bakuba kampında hayatlarını idame ettirmeye çalışan ve askeri gözetimde olan 40.000 Ermeni ve Nasturinin tekrardan geldikleri bölgelere dönmeleri noktasında çalışmalar yürütmüştür. Bakuba kampındaki mülteciler arasında Patrik Mar Şimun, Surma Hanım ve daha sonraları ön plana çıkacak olan Nasturi lider Aga Petros bulunmaktaydı.⁵⁹ İngiltere, Bakuba kampında yaşayan Ermeni ve Nasturilerin bir an önce geldikleri yerlere gönderilmesi gerektiğini ifade etmekteydi. Musul, Urmiye ve Hakkâri'den gelen bu insanlara kalıcı bir yer bulmak, İngiliz hükümetini zorlamaktaydı. Sir A. Wilson, Nasturilerin Türkiye veya İran topraklarına geri dönmeleri noktasında tekliflerde bulunmuştur. İngiltere'nin Nasturilere daha fazla maddi

56 İhsan Şerif Kaymaz, "Aldatılan Bir Halkın Trajedisi Asuriler (Süryaniler)", *Akademik Ortadoğu*, 1(2), (2007) 117.

57 IOR/L/MIL/17/5/3328.

58 Liora Lukitz, *Iraq: Search for National Identity*, (London: Routledge, 1995), 22.

59 IOR/L/MIL/17/5/3315.

yardımda bulunmak istememesi sebebiyle, bu bölgelerde Nasturilere silah desteği sağlanarak, hayatlarını idame ettirebilmeleri fikri ortaya atılmıştır. İngiltere'nin silah desteği sağlama fikri, Nasturileri komşularından korumaya yönelik bir çabadır. Nasturilere silah desteği verilmediği takdirde, gelecekte bir ulus olarak var olamayacakları belirtilmiştir. İngiltere'nin kontrolüne geçmeden önce Nasturilerin silahlanmış oldukları ve savaşa kabiliyetlerinin güçlü olduğu ifade edilmiştir. Ancak İngiltere'nin kontrolüne geçtikten sonra Nasturiler, silahsızlandırılmışlardır. İngiltere Savaş Bakanlığı Nasturilere, tüfek gibi hafif silahlar verilmesini kabul etmiştir. Bu durum, Nasturilerin geleceği açısından tartışmalara neden olmuştur.⁶⁰

Sir Percy Cox'a göre, Nasturiler savaş sırasında İngiltere'nin müttefikiydi. İngiltere tarafından Nasturilere bir yerleşim yeri tahsis edileceği sözü verilmişti. Aynı şekilde İran'daki Nasturi misyonunun başında bulunan Albay J. J. McCarthy, Nasturilerin savaş sırasındaki çabalarını göz ardı etmemiş ve Nasturilerin hak ettiği değeri görmesi gerektiğini belirtmiştir.⁶¹ Nasturilerin nereye yerleştirilecekleri konusu, İngiliz hükümetini epey uğraştırmaktaydı. İngiltere Savaş Bakanlığı'na intikal eden bilgiye göre, bir kısmı Musul'un kuzeyinde yaşayan Nasturilerin, isyan ettikten sonra göç etmek zorunda kaldıkları topraklara geri dönebilmeleri için Van Vilayetine bağlı Çölemerik'in işgal edilebileceği belirtilmiştir. Ancak bu planın uygulanmasının imkânsız olduğu görülünce, tekliften vazgeçilmiştir.⁶²

Bakuba kampı, Ocak 1921 tarihinde İngiltere tarafından boşaltılmıştır.⁶³ Bakuba kampındaki Nasturiler, Musul'a nakledilmiştir. Nasturilerin geldikleri topraklara geri dönme umutları çerçevesinde mültecilerin nakil işlemi tamamlanmıştır. Ancak Nasturiler, topraklarına dönememişlerdir.⁶⁴

Birinci Dünya Savaşına giren Osmanlı Devleti, Süryani ve Nasturi gruplarının isyanlarıyla mücadele etmeye çalışmıştır. Süryaniler ve Nasturiler buldukları bölgelerde isyan ederek, Müslüman ahalinin canına ve malına kastetmişlerdir. Osmanlı Devleti, çıkan isyanları

60 IOR/L/PS/18/B345.

61 Yusuf Malek, *The Assyrian Tragedy* (Annemasse: Granchamp, 1934), 14.

62 IOR/L/MIL/17/5/3321.

63 Abdurrahman Yılmaz, “Osmanlı ve Cumhuriyet Döneminde Nasturi Ayaklanmaları”, *Tarih Okulu Dergisi (TOD)*, 21(21), (2015) 120.

64 Milletler Cemiyeti Arşivi, 980237/19093.

bastırabilmek için bölgeye müfrezeler göndermiştir. Süryani ve Nasturi grupların isyanlarına Ermeniler de dahil olmuştur. Önce Rusya sonra İngiltere'nin yönlendirmesiyle, Süryaniler ve Nasturiler, isyanlarını genişletmişlerdir. Yabancı devletlerin devreye girmesiyle beraber, Nasturi ve Süryani gruplar, şiddeti arttırmışlardır. Müslüman ahali ile çatışmalar şiddetlendikçe, Süryanilerin ve Nasturilerin dış desteğe olan ihtiyacı daha çok artmıştır. Çıkan çatışmalarda hem Müslümanların hem de Hristiyanların kaybı çok olmuştur. Bugün Nasturi ve Süryani lobileri, isyan girişimlerini görmezden gelmek suretiyle, sözde “soykırım” iddialarında bulunmaktadırlar.

Musul Sorunu ve 1924 Ayaklanması

Musul Vilayeti, Osmanlı İmparatorluğu'nun bir parçası idi. Musul, 30 Ekim 1918 tarihinde imzalanan Mondros Ateşkes Antlaşmasından dört gün sonra Türk tarafının itirazlarına rağmen, 3 Kasım 1918'te İngiltere tarafından işgal edilmiştir. Lozan Antlaşmasında ise Musul meselesinin, taraflar arasında dostane bir şekilde çözümlenmesi için 9 ay süre verilmiştir.⁶⁵

48

İngiltere, Musul'un Türkiye tarafından işgal edileceği kaygısıyla yaşanabilecek farklı senaryoları ortaya koymuştur. İngiliz Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nda görevli Sir John Salmond tarafından 5 Aralık 1922'de yazılan rapor oldukça ilgi çekicidir. Salmond'a göre, Irak'ta bulunan dokuz İngiliz taburundan dördü, Musul'un kuzeyini korumalıdır. Geriye kalanlardan ikisi Bağdat'ın kuzeyinde, diğer ikisi ise Bağdat'ın merkezinde konuşlandırılmalıdır. Bir tabur ise, Shaibah mıntıkasında bulunmalıdır. Mevcut durumda ise, Musul'da sadece bir tabur bulunmakta olup, Musul'un kuzeyi yerel güçler tarafından korunmaktadı. Musul'un kuzeyi, İngiltere tarafından oluşturulacak bir savunma hattı için oldukça elverişli bir konumdadır. Musul ve Kerkük'teki hava kuvvetlerinin varlığı, bölgedeki İngiliz gücünü göstermesi açısından önem taşımaktadır. Hava kuvvetlerinin varlığından dolayı, düşman unsurların hareketleri, erken istihbarat ağı kapsamında değerlendirilmektedir. İngiliz hükümeti, Lozan Konferansı'nda, Musul meselesi üzerine Türkiye ile kesin bir kopuş yaşanması halinde ve Musul'un kuzeyinin Türkiye tarafından işgal edilmesi tehdidi ortaya çıktığı takdirde, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'na ileri harekât operasyonu düzenlemesi noktasında yetki vermiştir. İngiliz Yüksek

65 Sonyel, a.g.e., 173.

Komiserliği ve Hava Kuvvetleri Komutanlığı, bölgede Türk propagandasını ve sızmasını önleyebilmek için bölgedeki aşiretlerin desteğini almak zorundaydılar. İngiltere'nin Musul'u terk etme kararı alması ihtimalinde, tüm ülkenin İngiltere'ye karşı ayaklanacağı ve Musul'dan İngiliz askerinin çekilmesinin, halk nezdinde bir yenilgi olarak görüleceği ve İngiltere'nin Musul'daki erzak depolarının tahribata uğrayacağı bildirilmiştir.⁶⁶

Lord Curzon'un Musul için hazırlamış olduğu rapor, İngiltere'nin Musul üzerindeki emellerini göstermesi açısından önemlidir. Curzon, Musul Vilayetinin nüfusunun Kürt, Arap, Türk (Türkmen), Hristiyan ve Yahudi unsurlardan müteşekkil olduğunu belirtmiştir. Rapor'a göre, 1921 yılında, Musul'da 170.663 Arap, 179.820 Kürt (30.000 Yezidi bu kategoriye dahil edilmiştir), 14.895 Türkmen, 57.425 Hristiyan ve 9.665 Yahudi olmak üzere toplam nüfus, 432.488'dir. Erbil-Kerkük-Kifri hattı boyunca Arap nüfus, mukimdir. Curzon, raporunda Türklerin aslında Türkmen olduklarını ve konuştukları dilin, İstanbul Türkçesinden farklı olduğunu ve Azerbaycan lehçesine benzediğini iddia etmiştir. Türkmenlerin Telafer, Erbil, Altın köprü, Kerkük, Tazehurmatu, Tuzhurmatu, Kifri ve Karatepe'de mukim oldukları belirtilmiştir. Rapora göre, bu bölgelerde toplamda 64.895 kişi yaşamaktadır. Kürtler ile Türklerin ortak bir dine sahip olmaları dışında, ırk ve dil bakımından hiçbir ortaklıkları bulunmadığı iddia edilmiştir.⁶⁷ İsmet İnönü, Lord Curzon'a cevap niteliğinde 22 Aralık 1922'de yazdığı mektupta, Anadolu'da yaşayan Türkler ile Türkmenler arasında yaratılmak istenen farkın gerçeklikle bağdaşmadığını belirtmiştir. İsmet Paşa, Anadolu'da konuşulan Türkçe ile Musul'da konuşulan Türkçenin aynı olduğunu ve aralarındaki farkın, Fransa'nın kuzeyinde konuşulan Fransızca ile güneyinde konuşulan Fransızca arasındaki farktan daha az olduğunu ifade etmiştir.⁶⁸

İsmet İnönü, Musul'da yaşayan Türk ve Kürt nüfuslarının aynı soydan geldiklerini ve çoğunlukta olduklarını ifade etmiştir. Süleymaniye, Kerkük ve Musul sancakları olmak üzere toplamda Musul Vilayetinde 263.830 Kürt, 146.960 Türk yaşamaktadır. Arapların nüfusu 43.210 iken, 18.000 Yezidi ve 31.000 diğer Hristiyan unsur da Musul'da yaşamaktadır.⁶⁹ Böylece Musul'un toplam nüfusu, 503.600'dür.⁷⁰

66 Mss Eur F112/294/C.P. 4339.

67 Mss Eur F112/294/ E 14103/13003/44.

68 Mss Eur F112/294/ E 14402/13003/44.

69 Anzerlioğlu, a.g.e., 121.

70 Mss Eur F112/294/ E 14402/13003/44.

İsmet Paşa, Lord Curzon'a 29 Aralık 1922'de gönderdiği bir diğer mektupta, Musul Vilayetinde ağırlıklı olarak Türklerin ve Kürtlerin yaşadığını ve Musul'un Türk anavatanının ayrılmaz bir parçası olduğunu belirtmiştir. Bundan dolayı, Musul Vilayetinin tamamen Türkiye'ye bırakılması gerektiği vurgulanmıştır. İngiltere'nin bu ülkedeki hâkimiyeti, askeri operasyonlar sonucunda gerçekleşmemiştir. Musul, mütareke antlaşması uygulandığı sırada, suistimaller ve keyfi uygulamalar neticesinde yabancı bir devletin işgali altına girmiştir.⁷¹

İngiltere, Musul'da yaşayan Türkleri yok saymaya çalışmıştır. Ayrıca Kürtlerin ve Türklerin farklı etnisiteden geldiklerini iddia etmiştir. Böylece İngiltere, bölgede kendi çıkarlarına göre bir nüfus kompozisyonu yaratmak istemiştir. İngiliz politikası, bölgedeki Hristiyanların sayısını fazla göstererek, özellikle Nasturiler için burada bir yerleşim yeri kurma çabası içerisinde olmuştur.

Lozan Antlaşması sonrasında çözülmeyen konuların başında Musul meselesi gelmekteydi. İngiltere, Hakkâri bölgesinde yaşayan Nasturileri kıskırtmak suretiyle, Türkiye'yi zor durumda bırakarak, Türkiye'ye Musul meselesinde geri adım attırmayı amaçlamıştır. İngiltere'nin silahlandığı Nasturiler, bölgede bir isyan hareketi icra etmeye hazırlanmaktaydılar. Nasturiler, 7 Ağustos 1924 tarihinde Hakkâri Valisi Halil Rıfat Bey'i Han gediği mevkinde pusuya düşürmüş ve esir almıştır. Nasturiler, Vali'yi İmadiye'ye götürmek istemiştir. Yolda Tiyari aşiret reisi Hoşabe, Valinin serbest bırakılmasını sağlamıştır. İsyancı Nasturilerin arasında İngiliz askerlerinin olduğu bilgisi, Vali'nin olaydan sonraki açıklamaları arasında yer almıştır.⁷² Ayaklanmanın olduğu dönemde, İngiltere, Musul'un gerek siyasi gerek iktisadî açıdan Irak'a bağlı olduğunu, Milletler Cemiyeti nezdinde ifade etmiştir. Ayrıca İngiltere, Hakkâri'nin Irak'a bağlanması gerektiğini düşünmekteydi.⁷³ Türkiye Cumhuriyeti ayaklanmayı bastırmak için askerî harekât icra etmiştir. Devlete karşı ayaklanan Nasturiler, kaybedeceklerini anlayınca Eylül 1924'te geri çekilmişlerdir. Yaklaşık 8000 Nasturi Hakkâri'den ayrılmıştır.⁷⁴ İsyan girişimi neticesinde Irak'a göç eden Nasturiler, Musul'un kendilerine ait olduğu iddiasını sürdürmekteydiler. Musul ile Nasturilerin isyanı arasında yakın bir ilişki mevcuttur. İngiltere, Milletler Cemiyeti nezdinde diplomatik girişimlerine bir yandan devam ederken,

71 Mss Eur F112/294/ E 13/1/44.

72 Dinçel, a.g.e., 159-160.

73 Anzerlioğlu, a.g.e., 139.

74 Dinçel, a.g.e., 160.

Türkiye'nin sahada elini zayıflatmak için Nasturilerin isyanını devreye sokmuştur.

Nasturiler, Musul'un kendilerine verilmesini talep etmekteydiler. Nasturi lider General Aga Petros'un 26 Eylül 1924 tarihinde Milletler Cemiyeti'ne gönderdiği dilekçede, Musul Vilayetinin güneyinde çoğunluğun Araplardan oluştuğunu, bu bölgede sadece %20 civarında Nasturinin yaşadığını belirtmiştir. Ancak Musul'un kuzeyinin tamamının Nasturilere ait olduğunu, Türklerin ve Arapların bu bölgede yaşamadıklarını iddia etmiştir. Aga Petros, Musul'un kuzeyinin kendilerine verilmediği takdirde, savaşta gösterdikleri fedakarlıkların karşılığının alınmamış olacağını ifade etmiştir.⁷⁵ Asuri-Keldani Heyeti imzasıyla kaleme alınan ve Milletler Cemiyeti'ne Şubat 1925'te gönderilen dilekçede, Nasturilerin bağımsızlıklarını talep etmedikleri, sadece Van, Urmiye, Musul ve Ninova bölgelerindeki Hristiyanların, bir dünya gücünün koruması altında olmak istedikleri ifade edilmiştir.⁷⁶

Asuri-Keldani Ulusal Komitesi'nin Milletler Cemiyeti'ne gönderdiği, 15 Eylül 1924 tarihindeki belgede, Türkiye'nin Musul'da hiçbir zaman çoğunluğu oluşturmadığı ve bölgedeki Türkmenlerin, aslında Türklerin düşmanları olduğu gibi iddialara yer verilmiştir. Musul'daki Nasturi, Süryani, Keldani ve Yezidi gruplarının toplam sayısının 200.000 civarında olduğu belirtilmiştir. Musul'da, Asur İmparatorluğunun başkenti Ninova'nın kalıntılarının olduğu vurgulanmıştır. İngiltere'nin Musul özelindeki istatistiki rakamlarına yer verilerek, bu bölgedeki Hristiyanların sayısının yüksek olduğu iddia edilmiştir.⁷⁷

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'nın, Milletler Cemiyeti'ne 23 Haziran 1925 tarihinde gönderdiği dilekçe, Musul'daki gelişmeleri yansıtması açısından dikkat çekicidir. Milletler Cemiyeti'nin Musul özelinde ihdas edilen araştırma komisyonu, bölgeye giderek, araştırmalar yapmıştır. Yerel halk, komisyon üyelerine gerçek duygu ve düşüncelerini söylemeleri halinde, cezalandırılmayacaklarına dair teminat talep etmiştir. Türkiye lehine açıklamalarda bulunan yerel halktan bazı kimseler, hapsedilmişlerdir. Komisyon üyeleri ayrılır ayrılmaz, Türkiye lehine görüş belirtenlere yönelik misilleme operasyonları icra edilmiştir. Pek çok yerde Türkiye'ye bağlanma isteğini beyan edenlerin, bu beyanlarını geri çekmeleri için baskıya

75 Milletler Cemiyeti Arşivi, 1/39286/25888.

76 Milletler Cemiyeti Arşivi, 11/42601/42601.

77 Milletler Cemiyeti Arşivi, 11/38984/25888.

maruz kalmışlar ve bölgelerinin Irak'a bağlanması için toplu imzalara destek vermeleri talep edilmiştir. Buna itiraz edenler, tutuklanarak, Musul ve Bağdat'taki hapishanelere gönderilmiştir. Araştırma komisyonu, 17 Mart 1925 tarihinde Dohuk-İmadiye'yi ziyaret etmiştir. Dohuk-İmadiye halkı, Türkiye'ye bağlanma talebini deklare etmiştir. Komisyonun bölgeden ayrılması akabinde, İngiliz hava kuvvetleri, bölgeyi bombardıman altına almıştır. Bölgede yaşayan Zedki ve Doski aşiretlerinin evleri yerle bir olmuştur. Bölge halkından pek çok kimse hayatını kaybetmiştir. Nüfusun bir kısmı Türkiye'ye sığınmıştır. Türkiye'ye bağlılığını bildiren Doski aşiretine mensup Sefer Ağa'nın kendisi ile üç çocuğu ve iki hizmetçisi bölgede İngilizlerin kontrolü altında olan terör grupları tarafından öldürülmüşlerdir.⁷⁸

Milletler Cemiyeti, 17 Aralık 1925'te Musul'un İngiliz mandası altında olan Irak'a bırakılması kararını açıklamıştır. Nasturiler, bu karardan hiç memnun olmamışlardır. İngiltere'nin iklim koşulları uygun olan sömürge bölgelerinden birinde kendileri için yurt tahsis etmesi talebi, Nasturiler tarafından ifade edilmiştir.⁷⁹ Bu tarihten sonra, Nasturilerin Milletler Cemiyeti'ne gönderdiği dilekçelerinin ana teması, sırasıyla Osmanlı Devleti ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından sözde “soykırıma” uğrayarak, yaşadıkları topraklardan uzaklaştırılmalarına ilişkindir.

Sonuç

Süryani veya Nasturi gruplarının sözde “soykırıma” uğradığı iddiası, tarihsel gelişmelere bakıldığında, asılsız bir iddiadan öteye geçmemektedir. Gerek 1915 isyanı gerekse 1924 yılındaki Nasturi isyanı, sırasıyla Osmanlı Devleti'nin ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin siyasi olarak kısaca alınmaya çalışılmasıdır. Batılı devletler, Nasturileri ve Süryanileri, kendi çıkarları doğrultusunda stratejik müttefik olarak görmekteydiler. Bundan dolayı, isyanlar öncesinde, misyonerlerin faaliyetleri ön plana çıkmaktadır. Nasturi ve Süryani grupları tek çatı altında bir araya getirebilmek için Asur soyundan geldiklerini iddia etmek, misyonerlerin dini amaçlardan ziyade, politik hedeflere odaklandıklarını göstermektedir.

⁷⁸ Milletler Cemiyeti Arşivi, 11/44906/25888.

⁷⁹ Yusuf Dinçel, “Stratejik İstihbarat Kapsamında Nasturi İsyanlarının Değerlendirilmesi”, *Hittit Ekonomi ve Politika Dergisi*, 2(1), (2022) 96.

İsyan eden Nasturiler ve Süryaniler, buldukları topraklardan ayrılmışlardır. İngiltere'nin ulusal çıkarları neyi gerektiriyorsa, o şekilde kullanılan Hristiyan gruplar, göç ve kamp hayatı gerçeğine tanıklık etmişlerdir. Başta İngiltere olmak üzere, diğer Batılı devletler Hristiyanlara bağımsızlık sözü vermiştir. 1915 isyanı, savaşın en kritik döneminde cereyan etmiştir. Osmanlı Devleti isyanı bastırabilmek için, bölgeye askeri birlikler göndermiştir. Hristiyan gruplar, Batılı devletlerin verdikleri sözlere göre hareket ederek, isyanlarını devam ettirmişlerdir.

Süryani ve Nasturi gruplar, isyanları neticesinde göç etmek zorunda kaldıkları topraklara geri dönmek için Milletler Cemiyeti gibi uluslararası toplumun bir araya geldiği yerde, taleplerini dile getirmişlerdir. Uluslararası toplum tarafından talepleri kabul görmeyen Hristiyan gruplar, sözde “soykırım” iddialarına ağırlık vermişlerdir. Batılı Devletler, Nasturi ve Süryani gruplardan askeri ve siyasi düzlemde istifade ettikten sonra, onların taleplerini karşılamaya dönük projelerden uzaklaşmışlardır.

Musul meselesinde görüldüğü gibi, İngiltere'nin, Nasturileri siyasi ve askeri düzeyde stratejik bir noktada kullanarak, Türkiye'nin diplomatik hareket tarzını sekteye uğratmıştır. Musul özelinde Nasturilerin taleplerine bakıldığında, gerçeklikle bir bağlantısının olmadığı görülmektedir. Ancak İngiltere'nin Musul üzerindeki planları, Türkiye'nin bölgede etkili bir güç olmamasına dayanmaktaydı. Bundan dolayı 1924 yılında Hakkâri'de çıkan Nasturi isyanı, Türkiye'nin, iç meselelerine odaklanmasına sebep olmuştur. Bu durumu fırsat bilen İngiltere, Musul meselesini kendi çıkarlarına göre dizayn etme çabası içerisine girmiştir.

Milletler Cemiyeti nezdinde girişimlerde bulunan Nasturiler, her seferinde Hristiyan oldukları için, kötü koşullarda olduklarını iddia etmişlerdir. Batılı devletlerin yardımını talep ederlerken, din faktörünü kullanmışlardır. Nasturiler, Musul'un kuzeyinin kendilerine verilmesini talep ederlerken, Asur şehri Ninova'nın burada olduğunu ifade etmişlerdir. Nasturilerin Asur ırkından geldikleri iddiası, dilekçelerin birçoğunda yer almaktadır. Nasturilerin, uzun yıllardır yaşadıkları coğrafyalara geri dönememelerinin sebebi, isyan etmeleridir. Osmanlı Devleti veya Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Nasturileri sırf Hristiyan oldukları gerekçesiyle yaşadıkları topraklardan uzaklaştırmamıştır. İsyan etmeleri akabinde bölgeden göç eden Nasturiler, sözde “soykırım” iddialarını ön plana çıkararak, uluslararası toplum nezdinde destek aramışlardır.

Kaynakça

- Adıyke, Nuri, “Osmanlı Millet Sistemine Dair Tartışmalar ve Siyasal Bir Uzlaşma Modeli Olarak Osmanlı Millet Sistemi” içinde *Osmanlı Ansiklopedisi*, c. IV, ed. Güler Eren, 345-357, Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 2014.
- Arvas, Tarık Ziya, “Osmanlı Belgelerinde Nasturi-Kürt Aşiret Anlaşmazlıkları (1856-1914)”, *Karatekin Edebiyat Fakültesi Dergisi (KAREFAD)*, 3(5), (2015) 65-86.
- ATASE, BDH Kol., Kls.17, D. 81, F.15-1.
- ATASE, BDH Kol., Kls.17, D. 81, F.27-2.
- ATASE, BDH Kol., Kls.17, D. 81, F.27-3.
- ATASE, BDH Kol., Kls.17, D. 81, F.35-3.
- ATASE, BDH Kol., Kls.3663, D. 276, F.7-35.
- Aydın, Mithat, “Misyonerlik Kıskaçında Nesturiler”, *Erdem Atatürk Kültür Merkezi Dergisi*, Sayı 60. (2011) 1-30.
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/669536>.
- Becker, Adam Howard, *Revival and Awakening*. Chicago and London: The University of Chicago Press, 2015.
- Boeni, Jennifer, “Les origines de l’affaire assyriene et sa gestion par la Société des Nations (1914-1933)”, Mémoire de licence, Lausanne: Université de Lausanne, Faculté des Lettres, Section d’Histoire, 2005.
- Braude, Benjamin ve Lewis, Bernard, “Introduction” içinde *Christians and Jews In The Ottoman Empire: The Functioning of a Plural Society*, ed. Benjamin Braude ve Bernard Lewis, 1-34, New York: Holmes&Meier Publishers, 1982.
- DeKelaita, Robert, “The origins and Development of Assyrian Nationalism”, Yüksek Lisans Tezi, University of Chicago, 2006.
- Demir, Sara, “The atrocities against the Assyrians in 1915: A legal perspective” içinde *The Assyrian Genocide: Cultural and Political Legacies*, ed. Hannibal Travis, 106-136, New York: Routledge, 2018.

- Dinçel, Yusuf, *Nasturiler: Misyonerler-İhanetler-İsyanlar*. Ankara: Altınordu Yayınları, 2021.
- Dinçel, Yusuf, “Stratejik İstihbarat Kapsamında Nasturi İsyanlarının Değerlendirilmesi”, *Hitit Ekonomi ve Politika Dergisi*, 2(1), (2022) 89-99.
- Gaunt, David, “The Complexity of the Assyrian Genocide”, *Genocide Studies International*, 9(1), (2015) 83-103.
- India Office Records (IOR)/L/Private Papers (PS)/18/B327.
- IOR/L/MIL/5/803.
- IOR/L/PS/18/B345.
- IOR/L/MIL/17/15/41/2.
- IOR/L/MIL/17/5/3305.
- IOR/L/MIL/17/5/3315.
- IOR/L/MIL/17/5/3321.
- IOR/L/MIL/17/5/3328.
- Kaymaz, İhsan Şerif, “Aldatılan Bir Halkın Trajedisi Asuriler (Süryaniler)”, *Akademik Ortadoğu*, 1(2), (2007) 109-135.
- Khosroeva, Anahit, “The Ottoman genocide of the Assyrians in Persia” içinde *The Assyrian Genocide: Cultural and Political Legacies*, ed. Hannibal Travis, 137-157, New York: Routledge, 2018.
- Laing-Marshall, Andrea Irene, “Modern Assyrian Identity And The Church of The East: An Exploration of Their Relationship And The Rise of Assyrian Nationalism, From The World Wars To 1980”, Yüksek Lisans Tezi, Toronto, 2001.
- Lukitz, Liora, *Iraq: Search for National Identity*, London: Routledge, 1995.
- Magie, David, *Report on Assyrian Christians*, American National Archives, Inquiry Document, 1918, MC 1107/20, Document 363.

- Malek, Yusuf, *The Assyrian Tragedy*. Annemasse: Granchamp, 1934.
- Malek, Yusuf, *The British Betrayal of the Assyrians*. Chicago: Assyrian National Federation/Assyrian National League of America, 1935.
- Milletler Cemiyeti Arşivi, 98023/19093/1934.
- Milletler Cemiyeti Arşivi, 4/39437/35242.
- Milletler Cemiyeti Arşivi, 9/80237/19093. “The Assyrian Settlement National Appeal”, London, 1936.
- Milletler Cemiyeti Arşivi, 48/27312/27312.
- Milletler Cemiyeti Arşivi, 980237/19093.
- Milletler Cemiyeti Arşivi, 1/39286/25888.
- Milletler Cemiyeti Arşivi, 11/42601/42601.
- Milletler Cemiyeti Arşivi, 11/38984/25888.
- Milletler Cemiyeti Arşivi, 11/44906/25888.
- Mss Eur F112/294/C.P. 4339.
- Mss Eur F112/294/ E 14103/13003/44.
- Mss Eur F112/294/ E 14402/13003/44.
- Mss Eur F112/294/ E 13/1/44.
- Naby, Eden, “The Assyrians of Iran: Reunification of a “Millat,” 1906-1914”, *International Journal of Middle East Studies*, 8(2), (1977) 237-249.
- Nikitine, Basil, “Nesturiler”, *İslam Ansiklopedisi*, 207-212, İstanbul: MEB Yayınları, 1964.
- Petrosian, Vahram, “Assyrians in Iraq”, *Iran & the Caucasus*, 10(1), (2006) 113-147.

- Robson, Laura, “Refugee Camps and the Spatialization of Assyrian Nationalism in Iraq” içinde *Modernity, Minority, and the Public Sphere: Jews and Christians in the Middle East*, ed. H.L. Murre-van den Berg ve S.R. Goldstein-Sabbah, 237-257, Leiden: Brill, 2016.
- Rockwell, William Walker, *The Pitiful Plight of The Assyrian Christians in Persia and Kurdistan*. New York: American Committee For Armenian and Syrian Relief, 1916.
- Sakin, Serdar ve Kapıcı, H. Zeki, “İngiltere, Nasturiler Ve İç Toprak Projesi (1919-1922)”, *International Journal of History Studies*, 5(5), (2013) 207-224.
- Shedd, William A., “The Syrians of Persia and Eastern Turkey”, *American Geographical Society*, 35(1), (1903) 1-7.
- Silverfarb, Daniel, *Britain’s Informal Empire In the Middle East: A Case Study of Iraq, 1929-1941*. New York: Oxford University Press, 1986.
- Sonyel, Salahi Ramadan, *The Assyrians of Turkey Victims of Major Power Policy*. Ankara: Türk Tarih Kurumu, 2001.
- Stafford, Ronald Sempill, *The Tragedy of the Assyrians*. G. Allen&Unwin Limited, 1935.
- Werda, Joel, *The Flickering Light of Asia or The Assyrian Nation and Church*. Chicago, 1924.
- Wigram, William Ainger, *The Assyrians and Their Neighbours*. London: G. Bell& Sons, 1929.
- Yılmaz, Abdurrahman, “Osmanlı ve Cumhuriyet Döneminde Nasturi Ayaklanmaları”, *Tarih Okulu Dergisi (TOD)*, 21(21), (2015) 107-129.
- Zirinsky, Michael, “American Presbyterian Missionaries at Urmia During the Great War”, *Bibliothèque Iranienne*, (2002) 1-22.

ÖZEL BÖLÜM / SPECIAL SECTION

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Yayın Geliş Tarihi / Received: 20.04.2023

Yayına Kabul Tarihi / Accepted: 20.07.2023

Bu makale için önerilen kaynak gösterimi / To cite this article (Chicago, 17-A sürüm / Chicago, 17th A):

Önenli Güven, Merve. "Machiavelli's Conceptualization of Hegemony and Power in Relation With International Legal Thought", *Uluslararası Suçlar ve Tarih / International Crimes and History* 24, (2023): 59-82.

MACHIAVELLI'S CONCEPTUALIZATION OF HEGEMONY AND POWER IN RELATION WITH INTERNATIONAL LEGAL THOUGHT

Merve ÖNENLİ GÜVEN*

Dr.

Bağımsız Araştırmacı

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5512-4199>

59

Abstract: *In this paper, the conceptualizations of the power and hegemony of Machiavelli are discussed based on the formation of international legal thought and international order. These conceptualizations are analyzed based on Machiavelli's pieces, the Prince and Discourses which were written by Machiavelli between 1512-1517. Machiavelli studied these concepts to search for unity and order as a solution to devastating conflicts. One of the most important characteristics of Machiavelli in his political understanding depends on his transcendence of the period he had lived. In his thinking and conceptualization, he used the observation method and followed up his experiences. Despite his usage of observation, methodology and experiences in the production and configuration of his basic concepts, he introduced and configured political concepts in differently from the existing circumstances of his period. In Machiavelli's conceptualization of power and hegemony, it is seen that the prevention of the eruption of conflict is the goal. In this paper, whether Machiavelli's*

* <https://doi.org/10.54842/ustich.1311125>

conceptualization of power and hegemony provides a framing of international legal thought as a basis for the formation of an acceptable international legal order is discussed.

Keywords: *Machiavelli, hegemony, power, order, law, international legal thought.*

MACHIAVELLI'NİN HEGEMONYA VE GÜÇ KAVRAMSALLAŞTIRMASININ ULUSLARARASI HUKUK İLE İLİŞKİSİ

Öz: *Bu çalışmada, Machiavelli'nin güç ve hegemonya kavramsallaştırmaları, uluslararası hukuk düşüncesinin ve uluslararası düzenin oluşumu temelinde tartışılmaktadır. Bu kavramsallaştırmalar, Machiavelli'nin 1512-1517 yılları arasında kaleme aldığı Prens ve Söylevler adlı eserleri temel alınarak analiz edilmektedir. Machiavelli bu kavramları, yıkıcı çatışmalara bir çözüm olarak birlik ve düzen aramak amacıyla incelemiştir. Machiavelli'nin siyaset anlayışındaki en önemli özelliklerinden birisi yaşadığı dönemi aşan önermeler ortaya koymasıdır. Machiavelli, düşünme ve kavramsallaştırma sürecinde, gözlem yöntemini kullanmış ve deneyimlerini takip etmiştir. Temel kavramlarını üretirken ve yapılandırırken gözlem metodolojisini ve deneyimlerini kullanmasına rağmen, siyasi kavramları döneminin mevcut koşullarından farklı bir şekilde ortaya koymuş ve yapılandırmıştır. Machiavelli'nin güç ve hegemonya kavramsallaştırmalarında, olası çatışmaların önlenmesinin amaç olduğu görülmektedir. Bu makalede, Machiavelli'nin güç ve hegemonya kavramsallaştırmalarının, kabul edilebilir bir uluslararası hukuk düzeninin oluşturulması için bir temel olarak uluslararası hukuk düşüncesine bir çerçeve sağlayıp sağlamadığı tartışılmaktadır.*

Anahtar Kelimeler: *Machiavelli, hegemonya, güç, düzen, hukuk, uluslararası hukuk düşüncesi.*

Introduction

Order is one of a crucial component for a society and its social cohesion. In the formation of order in a society, power and hegemony are complementary elements and interrelated concepts. They are conceptualized according to time and space. In other words, time and the conditions of the space with the characteristics of the entities are key concepts in the configuration of hegemony and power. Therefore, even though they have common meanings for various kinds of entities, practice of the power and hegemony may differ. Machiavelli introduced a different kind of conceptualization about power and hegemony during his period, which can be addressed as the basis for the international legal thought. As a result of his new dimensional perspective, he is also named as the establisher of power politics and diplomacy in international relations. He made his analysis according to his observations and moreover, his experiences had an important part in his conceptualizations. His method in his conceptualization is based on synthesizing of his observations and experiences.

In this paper, the conceptualizations of the power and hegemony of Machiavelli will be discussed based on the formation of the international legal thought and international order. Machiavelli studied these concepts under the aim of searching for unity and order as a solution to devastating conflicts. These conceptualizations will be analyzed based on Machiavelli's pieces, the *Prince* and *Discourses*. They were written by Machiavelli between 1512-1517, when he was forced to keep away from the politics.¹ Therefore, these two pieces are complementary with each other. In this paper, whether Machiavelli's conceptualization of power and hegemony provides a framing of international legal thought as a basis for the formation of an acceptable international legal order will be discussed. Under this purpose, first an overview of the period and Machiavelli's understanding will be emphasized. Then main points of Machiavelli, in his conceptualizations on power and hegemony will be underlined. After that section, the conceptualizations on power and hegemony will be analyzed and discussed by their relationship with international legal thought and international order.

¹ Arnhart, Larry. *Siyasi Düşünce Tarihi: Plato'dan Rawls'a*, (Ankara: Adres Yayınları, 2004), p.165

An Overview of the Period and Machiavelli's Understanding

Machiavelli wrote his pieces the *Prince and Discourses* after in a period, he had gained experience in political life and when he was arrested. In the *Prince*, a more individualistic perspective in his narration has turned into a collectivistic perspective in the *Discourses*. How to rule and how the ruler should be, are the main concerns of Machiavelli in his pieces. In the *Prince* Machiavelli defines the characteristics of a ruler who will hold the power to unite and to sustain peace for the state. Therefore, as the prince, the ruler should have virtue in the first instance, then in certain cases he should act according to circumstances as a fox or lion. The *Prince* was produced on the basis of “the whole intention of securing a man strong enough to establish the common good of the Italian people.”² His belief about one man can have the virtue to be the prince is problematic because of his contradictory position with the public and public's free freedom. Nevertheless, Machiavelli observes that the fragmented structure of Italy leads to devastating conflicts and despotism. Therefore, he conceptualizes a prince who has the strong skills to bring people together and prevent the eruption of conflicts. This thought derives from an idealization of a person who can bring the fragmented units together and establish the unity. For this success, according to him the prince should have the virtue, which will be the reason for the willingly obedience of the public. Virtue is the key asset at all levels of a republican society.³ The prudent organizer who uses his practical reason based on everyday conduct and action will govern for the common good. In the *Discourses*, common good is again a core concept. He indicates the importance of the establishment of the common good understanding to reach a coherent society that develops the ability to live together in peace. When these two pieces are analyzed together, it can be said that the ruler who has the virtue is the provider for republicanism, which is essential for sustaining the common good of a society in order to live in peace and preserve their existence.

Then based on loyalty, public authority can be sustained, which will result with the order. For him unity will be the key factor for the

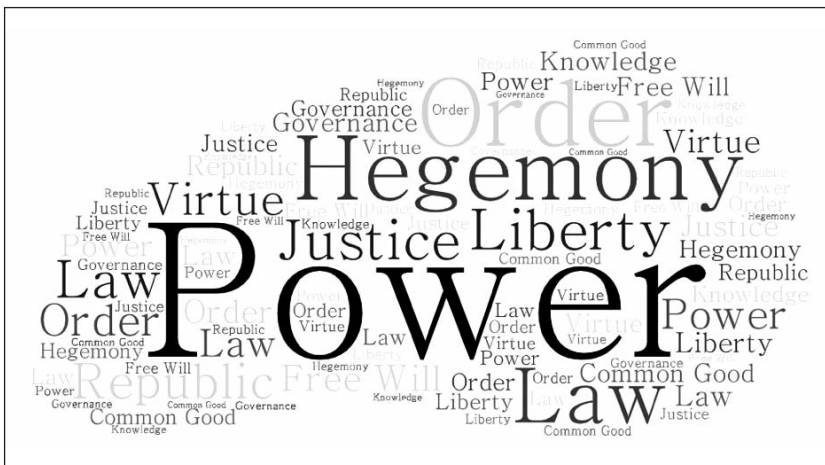
2 McCoy N.R., Charles. *The Place of Machiavelli in the History of Political Thought*, The American Political Science Review, Vol.37, No. 4, (American Political Science Association, 1943), p.630

3 Wood, Neal. *The Value of Asocial Sociability: Contributions of Machiavelli, Sidney and Montesquieu*, in Machiavelli and the Nature of Political Thought, ed. Martin Fleisher (New York: Atheneum, 1972), p.295

Machiavelli's Conceptualization of Hegemony and Power in Relation with International Legal Thought

prevention of the conflicts. From these points, it can be understood that his conceptualization of a prince depends on the ultimate purpose, which is the survival of the city-states that will result with the unity of Italy. Prince who has the ability to establish and execute the political institutional framework as a result of his virtue will work for sustaining the order in order to establish the common good. There is the idea of coercion over the public, but the use of this coercion derives from the consent of the public. When Machiavelli's vocabulary is analyzed, his main concepts are shaped based on politics, republic/republicanism, governance, liberty, common good, free will, law, hegemony, power, justice, virtue, knowledge, and order.

Graphic-1. Vocabulary of Machiavelli in the *Prince* and the *Discourses*⁴

His governance idea depends on sustaining peace and development based on justice. Justice is a vital concept for Machiavelli. He is against the position of the noble class being above the law. According to him, existence of the noble class in the political system is the reason why republicanism cannot exist. This existence also violates the concept of justice for him. As a result of having the chance of being superior to the others only because of being born into aristocracy is one of the most important reasons that has the high potential to result with conflict.

⁴ Graphic is prepared by the author.

Hence, based on his justice understanding, while he is formulating a ruler's characteristics, he also introduces the concept of the virtue which is about the acceptance of a ruler's authority by everyone. Based on this understanding he emphasizes that the prince should have the virtue to be the ruler. Ruler is the one who will prevent the occurrence of anarchism that is the most devastating threat against everybody's freedom.⁵ As a result of the virtuous characteristic of the prince, Machiavelli underlines that the ruler will aim the unity of his state and its development through preserving the free will of the individuals and common good. As Machiavelli defines the aspects of the ruler, he also describes the characteristics of the citizens, as well. He indicates that a citizen should not be corrupt, because corruption represents the ambition of the individual, which will violate the common good understanding, and which will lead to the conflict.

Based on sustaining the common good and a coherent political life for the society, Machiavelli states that republicanism is the best option. Republic is the mechanism, which sustains a free way of life and promote the common good according to Machiavelli. He frames republic as the guarantor of the law, which will shape the society based on justice, equality, and freedom. Hence, according to Machiavelli, by this way a society can hold the common ground based on their interests. Common ground for every individual's average interest can be sustained because in the first instance everybody will aim the avoidance of internal divisions. It can be observed that Machiavelli's republican idea derives from the historical developments of his period. One of the most seen aspects of his understanding of republicanism depends on the 12th century. His conceptualization of the republican idea derives from the 12th century because this was the period when the evolution of the republican thought had been started. One of the most important contributors for the uprising of this understanding derives from the developing of the urban life. During this period, system had not been established based on lordship and the hereditary rule, which nourished the republican kind of understanding. According to this republican way of ruling, there were rulers who hold the supreme power over the citizens, but their duty period was restricted with a certain period, which emphasized that their power was limited. Furthermore, the public servants were elected by the commune. With the beginning of the 15th

5 Skinner, Quentin. "Machiavelli's Discorsi and the Pre-Humanist Origins of Republican Ideas", in Gisela Bock, Quentin Skinner and Maurizio Viroli (eds.), Machiavelli and Republicanism, (UK: Cambridge University Press, 1990), p.135

century, in Florence self-governing republicanism and a constitutional character were established.⁶ However, during this period despite the existence of republicanism, there was also the influential effect of the Medici family in the political life.

In the 15th century, one of the most crucial turmoil in Florence erupted with the attempt for the transformation of Florence into a Christian Republic.⁷ After the prevention of this attempt, Machiavelli had the chance to have a diplomatic duty in the state affairs, which also created the chance for him to observe the rulers of the period.⁸ As a result of his political occupation, in his conceptualization of the political life theoretically, it can be seen that his methodology based on observation and extracting from his experiences. Historical developments of the period emphasized that Machiavelli's diplomatic efforts were mainly shaped based on the preservation of the sovereignty of Florence from the French and Italian intervention. With the Spanish invasion of Italy, Florence Republic had collapsed, and the Medici family returned to the political arena, which resulted with Machiavelli's removal from his duty.

Another crucial characteristic of the period was the subjectification of the individual. Individual was perceived as the subject of the system. Therefore, especially during the 15th and 16th centuries, it seen that in political thinking, individual was at the core in the conceptualization of the ideas and events. Individual as the subject of the system was conceptualized based on the logic of freedom. These developments were the influential key points in Machiavelli's conceptions of power and hegemony. In his understanding of power and hegemony, it can be observed that individual is positioned at the center and in this thinking, freedom and the free will of the individual are established as the key points in the configuration of power and hegemony. However, this individual perspective is for underlining the ability to create a state based on the common good through having the ability to live as a community. Hence, in order to understand how Machiavelli frames common good and stability in a community and in a state through

6 Skinner, Quentin. "Machiavelli's Discorsi and the Pre-Humanist Origins of Republican Ideas", in Gisela Bock, Quentin Skinner and Maurizio Viroli (eds.), *Machiavelli and Republicanism*, (UK: Cambridge University Press, 1990), pp. 121-122, 128-129

7 Arnhart, Larry. *Siyasi Düşünce Tarihi: Plato'dan Rawls'a*, (Ankara: Adres Yayınları, 2004), p.166

8 Ibid, p.166

preventing conflicts, his conceptualizations of power and hegemony should be focused on.

Machiavelli's Conceptualizations on Power and Hegemony

Machiavelli's conception of power and hegemony derives from the concern of how the Italian territorial unity can be restored.⁹ The other point in his conceptualization depends on the questioning of the circumstances in which the enemies are the main actors in the configuration of the policies. The ultimate aim of Machiavelli is the prevention of the anarchy; hence his conceptualization of power and hegemony is configured according to this purpose. Under these considerations, his words; "After a strong prince, a weak prince may maintain himself: but after one weak prince no kingdom can stand a second"¹⁰ emphasize in what extent Machiavelli conceptualizes the ruler and his scope in the use of power and hegemony.

Another crucial point in his conceptualization of power and hegemony depends on the rejection of the divine rule's hegemony over the individual and also prevention of the use of religion as a power mechanism towards citizens. He states that;

66

...in the aid of religion as essential to the maintenance of civil society, and gave it such a form, that for many ages God was nowhere so much feared as in that republic. The effect of this was to render easy any enterprise in which the senate or great men of Rome thought fit to engage. And whosoever pays heed to an infinity of actions performed, sometimes by the Roman people collectively, often by single citizens, will see, that esteeming the power of God beyond that of man, they dreaded far more to violate their oath than to transgress the laws.¹¹

In this rejection, the importance of the knowledge in the use of power and hegemony comes into surface as well. Machiavelli states that knowledge creates the possibility for the ruler to transcend his time. As a result of the knowledge, the prince will not be bound with the practice

9 Foucault, Michel. *Governmentality*, in *The Foucault Effect: Studies in Governmentality*, ed. Graham Burchell, Colin Gordon, and Peter Miller, (Chicago: Chicago University Press, 1991a), p.88

10 Machiavelli, Niccolo. *Discourses on the First Decade of Titus Livius*, (EBook, #10827), p.36

11 Ibid, p.26

Machiavelli's Conceptualization of Hegemony and Power in Relation with International Legal Thought

and opinion of the present.¹² By this way, knowledge is the key for the ruler to rule and hold power and hegemony. In addition, this knowledge should also contain the nature of the people. Machiavelli underlines that a prince should know the nature of the people as well as he should be aware of his nature. Therefore, it can be observed that Machiavelli establishes a direct relation between power and knowledge; knowledge is the tool to reach and preserve the power and the ruler who has the knowledge will be strong and has the ability to hold the power.

The other vital point in Machiavelli's conception of power and hegemony is related with his concept of 'military citizenship'. He aims to prevent the perception of the army image as an obligatory mechanism. He conceptualizes a civil military. As an internalized identity concept, military should not be perceived as a power mechanism over the individuals. There should be the consent of the citizens to be the part of the army, and this will prevent the hegemonic overview of the army as a mechanism that is used over the individuals. He indicates that internalization of military is not the sole duty of the public. The prince should carry this duty as well, through providing an environment in which the public can voluntarily internalize the military duty. Machiavelli elaborates this understanding as;

A new prince has never been known to disarm his subjects, on the contrary, when he has found them disarmed, he has always armed them, for by arming them these arms become your own, those that you suspected become faithful and those that were faithful remain so, and from being merely subjects become your partisans. ... therefore, a new prince in a new principality always has his subjects armed.¹³

Machiavelli has an individualistic point of view, and his individual conception is established based on citizenship. The conflicts between the city-states led him to produce an understanding, in which the military duty should not depend on money, but it should function according to the loyalty of the citizens. According to him, citizens should take the responsibility of their freedom and therefore military occupation should be done voluntarily. This understanding derives from his emphasis about the establishment of the states. According to him, states can be established by the free individuals or by the colonizers. For

¹² Fontana, Benedetto. *Hegemony and Power: On the Relation Between Gramsci and Machiavelli*, (London: University of Minnesota Press), p.97

¹³ Ibid, p.138

Machiavelli, free individuals should establish their own states. He sets up a direct relationship between the individual freedom and the existence of the state. Therefore, as the establishment of a state by the free will of an individual, protection of the existence of the state should not be perceived as a mandatory duty, according to Machiavelli.

Based on these key points, it can be understood that Machiavelli's idea about the public to be the prince emphasizes not the hegemony of the ruler over the public but the hegemony of the public over themselves. This also underlines the individualistic perspective of Machiavelli. He conceptualizes power on the basis of will, organization and institution. However, this individualistic perspective depends on collectivity. While Machiavelli emphasizes that each individual's consent in the exercise of power and hegemony are important, on the other hand he indicates that in practice instead of individuality, collectivity should be sustained. He underlines that people are weak individually, but they are strong collectively and being strong has an utmost importance for the preservation of the existence of a state for Machiavelli.

Ruler has the power, but this power is for serving the public. Ruler's power based on sustaining the common good instead of the individual good. "Government is no longer to be in the private interest of the rulers but in the general interest of the governed."¹⁴ Common good represents the state affairs "where all the subjects without exception obey the laws, accomplish the tasks expected to them ... and respect the established order."¹⁵ Under the rule of the prince, which is regulated through republicanism, every political act must be open to verification by the public¹⁶ that indicates the limits of the ruler on the basis of his ability to use the power. The ultimate aim of the state is the protection of the man; therefore, power and hegemony are the concepts that are used for reaching this purpose. Machiavelli defines power as; "power which keeps men united and of good courage, which is of itself the chief condition of success."¹⁷

14 Maihofer, Werner. "The Ethos of the Republic and the Reality of Politics" in in Gisela Bock, Quentin Skinner and Maurizio Viroli (eds.), Machiavelli and Republicanism, (UK: Cambridge University Press, 1990), p.287

15 Foucault, Michel. *Governmentality*, in The Foucault Effect: Studies in Governmentality, ed. Graham Burchell, Colin Gordon, and Peter Miller, (Chicago: Chicago University Press, 1991a), pp.94-95

16 Maihofer, Werner. "The Ethos of the Republic and the Reality of Politics" in in Gisela Bock, Quentin Skinner and Maurizio Viroli (eds.), Machiavelli and Republicanism, (UK: Cambridge University Press, 1990), p.291

17 Machiavelli, Niccolo. *Discourses on the First Decade of Titus Livius*, (EBook, #10827), p.169

In Machiavelli's power understanding, power is the tool of the prince who has the virtue in order to limit the ambitions of the men.¹⁸ Otherwise man has the impulse to follow his own interests through neglecting the common good. Power conceptualization of Machiavelli can be also understood on the basis of his ambition understanding, which is according to him is inherent in the men. He emphasizes that; "Men climb from one step of ambition to another, seeking at first to escape injury and then to injure others."¹⁹ According to Machiavelli, people are unstable and unreliable. Hence, from that point of view ambition cannot be restricted by reason and it can be limited only by power and hegemony.²⁰ Therefore, there is need for a ruler who has the virtue. Machiavelli makes a differentiation between the public and the prince based on the concept of the virtue. He states in the *Discourses* that;

The difference (in the conduct between the princes and the people) is not due to any difference in their nature (for that is the same, and if there be any difference for good, it is on the side of the people); but to the greater or less respect they have for the laws under which they respectively live. ... The excesses of the people are directed against those whom they suspect of interfering with the public good; whilst those of princes are against apprehended interference with their individual interests.²¹

He grants the hegemony to the popular rule instead of the princes. On the other hand, he underlines the importance of a strong state, which can be reached through preserving the interest and sentiment of the subjects to the master.²² Hence, the hegemony of a state and power of a prince should be sustained over the people. According to Machiavelli, this will refrain a state to become the slave of the foreigners. This kind of hegemony and power is associated for the common good and interest of the society in overall sense. Machiavelli also points out that power

18 Fleisher, Martin. "A Passion for Politics: The Vital Core of the World of Machiavelli" in Machiavelli and the Nature of Political Thought, Martin Fleisher ed. (New York: Atheneum, 1972), pp.125-126

19 Machiavelli, Niccolo. *Discourses on the First Decade of Titus Livius*, (EBook, #10827), p.59

20 Fleisher, Martin. "A Passion for Politics: The Vital Core of the World of Machiavelli" in Machiavelli and the Nature of Political Thought, Martin Fleisher ed. (New York: Atheneum, 1972), p.128

21 Fontana, Benedetto. *Hegemony and Power: On the Relation Between Gramsci and Machiavelli*, (London: University of Minnesota Press), p.128

22 Chabod, Federico. "An Introduction to the Prince" in Machiavelli and the Renaissance, trans. David Moore, Harper Torchbooks TB 1193 (New York: Harper and Row, 1965), p.505

provides the order. This order, which is established and preserved based on common sense for the sake of the common good, is the origin for the commonality of the public. This commonality creates a particular character for each society. Machiavelli defines this phenomenon as; “That men born in the same province retain through all times nearly the same character.”²³ This same character is also the basis for the commonality of a group of people. Furthermore, this character also represents the historical ground of a community, which is the basic reason for staying together for the individuals and to preserve this commonality.

Moreover, in Machiavelli’s hegemony conceptualization, it can be observed the traces of educational relationship. He emphasizes that; “Every relationship of hegemony is necessarily an educational relationship.”²⁴ Hegemony as a dynamic phenomenon contains educational relationship, which transforms the individual on the basis of being a citizen. Power of the hegemony and its continuity depend on the conceptualization that “hegemony is the proliferation and universalization of the interactive and reciprocal relation.”²⁵ This educational relationship is also nourished from the common history, which is the substitute of the same character of a community.

There is a line between the power of the prince and any other form of power based on a continuity. Gramsci defines this line as upwards continuity. According to Gramsci; “Upwards continuity means that a person who wishes to govern the state well must first learn how to govern himself, his goods and his patrimony, after which he will be successful in governing the state.”²⁶ According to Machiavelli’s understanding, the prince is the one who will assure this upward continuity. This power conceptualization can be interpreted as an art of government as Gramsci formulates. Based on Machiavelli’s conceptualization of the power, it is seen that power is interpreted as an organic issue. It has a continuity, and it has an effectual extent. Gramsci elaborates this as; “What is visible in Machiavelli’s state is not the character of power, but rather its effectual extent. With this difference

23 Machiavelli, Niccolo. *Discourses on the First Decade of Titus Livius*, (EBook, #10827), p.179

24 Fontana, Benedetto. *Hegemony and Power: On the Relation Between Gramsci and Machiavelli*, (London: University of Minnesota Press), p.107

25 Ibid, p.130

26 Foucault, Michel. *Governmentality*, in *The Foucault Effect: Studies in Governmentality*, ed. Graham Burchell, Colin Gordon, and Peter Miller, (Chicago: Chicago University Press, 1991a), p.91

we are on the way toward defining the state by its territory and people.”²⁷

From this point, the difference between power and force in Machiavelli's conceptualizations can be observed, as well. Power contains consent and coercion together. However, coercion does not represent or internalize the use of force over the public. Power is a mechanism that is divergent from the concept of force in the sense that power is the provider for the political order through absorbing the free will of the individuals. Hence, Machiavelli's conceptualization of the power does not contain force. In other words, force is not a tool for attaining power. There is no need for force in the establishment of the power because power is constituted on the basis of the free will of the individuals instead of force relations. Another explanatory variable for understanding the difference between power and force also depends on the understanding of the difference. According to Machiavelli, power is the tool for sustaining and preserving the order. Therefore, the system should protect the differences of the individuals, which underlines power as a concept that is the provider of the differences. On the other hand, force acts based on the domination over the differences. In this sense domination works in a codified fashion.

Another dimension between power and force is shaped based on the subject. In power, subject is at the center. Nevertheless, in force because of its containment of the violence, there can occur the loss of the subject. Violence is a threat to the subject by its ability to replace the subject based on its various ways of representations over people. In power, there is the recognition of the individual, on the contrary in violence subject is perceived as an object, which can be annihilated when it is seen necessary. In power relations, there is not risking life, however when there is violence, then there is the inevitable case of risking life. Furthermore, force creates and nourishes the asymmetry, while power aims the establishment of the common good on the basis of providing an arena where each individual can represent himself under the same conditions. Even though, it can be argued that with the ability of the prince to hold the power, there occurs an asymmetry, for Machiavelli this does not represent an asymmetry. Prince holds the power for sustaining a common ground for preserving the common

27 Mansfield C., Harvey. *On the Impersonality of the Modern State: A Comment on Machiavelli's Use of Stato*, *The American Political Science Review*, Vol.77, No.4, (American Political Science Association, 1983), p.854

good, which contains symmetry in itself. In other words, symmetry is established under the auspices of the asymmetry between the prince and the public.

Extent of power is another issue that Machiavelli underlines. As a restricted tool of the prince, power is used by him to coerce in certain and necessary conditions. The prince has the right to coerce the citizen using power. This coercion ability of the prince does not represent the sole hegemony of the ruler. This coercion is used by the ruler for the sake of the public, that's why the use of power is not individualistic and cannot be configured as favor for the ruler's own interests. The aim of the ruler is to sustain peace and order with providing development for his state. Therefore, for achieving this aim, which is good for everyone, in this sense the ruler can use power over the public in favor of the public. This use of power does not represent the despotic domination of the ruler. Since, according to Machiavelli the ruler has the virtue, which will detain him to use his power capability over the public in an arbitrary sense. Nonetheless, the ruler's capability to hold the power and hegemony over the public does not mean the sole hegemony of the ruler over the others. Because the ruler is limited by the free will of each individual and the law. According to Machiavelli, power of the ruler is essential for keeping the people under control from their potential instincts for hurting each other. In other words, ruler is the one who uses his power for exercising the law.

Based on Machiavelli's separation of the public and the private life, the ruler is restrained by the obligation, which depends on refraining from the intervention to the private life of the individuals. Hence, the ruler does not have an unlimited power and hegemony over the rest of the others. His virtue is the differentiating aspect of him from the others to have the chance and the ability to use power over the others as a control mechanism. The ruler can be named as the order provider. As a result of the virtue of the prince, Machiavelli underlines that the prince will not attempt to use his power capability over the public.

In Machiavelli's conceptualization of power and hegemony, as the essential mechanism, republican idea has an important place in the understanding of the scope of the power and hegemony. Machiavelli's being favor of republicanism also derives from the idea that it is established based on preserving the differences of the citizens in order to sustain the order through the common will of the individuals, which will contribute to the longstanding of the state. The survival and the

Machiavelli's Conceptualization of Hegemony and Power in Relation with International Legal Thought

development level of a state is the utmost concern for Machiavelli. According to him, this can be achieved through providing a suitable environment and a system based on the common good. Hence, power is the essential tool for reaching a republican governing style and its continuity with its preservation.

As it can be observed, Machiavelli's power understanding shapes his hegemony conceptualization. Hegemony conception of Machiavelli is dynamic and open to change. Power is gained first in public and retained to the ruler by the hands of the public. State is the mechanism in which it contains coercion, consent, and leadership. Therefore, hegemony is the collection of the consents. Hegemony is social unity; it is the collection of the heterogenic aims under a sole purpose. Collectivity is the key factor for the hegemony. In hegemony, various structures are gathered. However, this unity contains contrary elements to itself, as well. Hegemony is the processization of differentiation and change. Based on these points, hegemony is the arena to produce the national popular will and collective will. Therefore, hegemony can be sustained by the collective groups. Based on this phenomenon, hegemony contains intellectual and moral leadership.²⁸ Furthermore, the traces of Machiavelli's position against absolutism can be seen in his emphasis on the direct participation of every citizen in politics. According to him, politics is the tool, which leads to the vertical mobility. From this point of view, Machiavelli is against the hegemony of a certain class over the others. He is against the hereditary principle, and he points out that 'free freedom' should be sustained, which will give the chance to every individual to have a high position in the social-political system according to his talents not according to his family's power.

When the *Prince* and the *Discourses* are scrutinized, it can be observed that power and hegemony are one of the core concepts in Machiavelli's political understanding, which are discussed to reach stability and achieve order in a society. One of the basic aspects of Machiavelli's political understanding in the conceptualization of power and hegemony depends on his separation of ethics from politics. He rejects the ethics of Christianity and divine power because according to him, ethics that are derived from religion ends with despotism and absolutism. Another reason for this rejection of Machiavelli depends

28 Fontana, Benedetto. *Hegemony and Power: On the Relation Between Gramsci and Machiavelli*, (London: University of Minnesota Press), p.140

on his emphasis about who should hold the power. According to him, power should be in the hands of the men. If the divine rule is at the core, then there will be a control over men, and this will lead to absolutism. Therefore, his conceptualization's main subjects are the individual, society, and the state, which implies his rejection of divine rule and its possible hegemony over men. This main point is a crucial signifier for Machiavelli's emphasis on law in sustaining an order. In the next section, Machiavelli's conceptualization on power and hegemony will be discussed in relation with international legal thought.

Power and Hegemony Conceptualization in Relation with International Legal Thought

By the focus on power and hegemony to prevent possible conflicts, Machiavelli introduces a system conceptualization under an order that contains balance of power which represents the seeds of international legal thought. Machiavelli frames international legal thought through expressing it by aiming an international order that is sanctioned by law. He underlines the importance of the survival and the development of a state, which can flourish in the international arena by an order. Machiavelli's idea about sustaining the international order represents the conceptualization of international legal thought. In the analysis of Machiavelli's conceptualization of power and hegemony in relation with international legal thought, his main concepts that prepare the basic of international legal thought's existence should be identified. Therefore, the main subjects in the conceptualizations of Machiavelli's political understanding should be represented, which are individual, military citizenship, law, balance of power, check-balance system, and republican system.

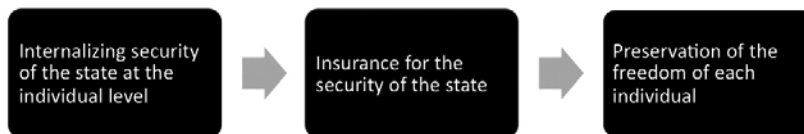
Machiavelli gives his main importance to the individual and therefore in his conceptualization of the individual, position of the individual in the public is another concern for him. Based on this, he establishes a balance between the ruler and the public. In a way, he treats public as the prince and the ruler who will be attained from the public is a need for the institutional framework. This idea is parallel with his emphasis about the 'free freedom' of the individual. In this kind of order, republic will be the main ruling mechanism according to Machiavelli. Moreover, his republican idea is not static, motion is an essential characteristic for the republican order. In this kind of order, individual is at the center. As a result of this centric conception of the individual, republic gains a

Machiavelli's Conceptualization of Hegemony and Power in Relation with International Legal Thought

dynamic characteristic. Machiavelli's understanding indicates his power conceptualization's bilateral dimension between the individual and the system. System formation based on the distribution of power by determining and separating the hegemonic areas of the subjects signifies Machiavelli's conceptualization of early international legal thought.

Centrality of the individual in the system is also represented by the concept of 'military citizenship' by Machiavelli. Machiavelli underlines that military understanding should be self-regulated and internalized by an individual based on being a citizen of a state. This understanding can be also interpreted as in the identity construction of an individual, state and military should be internalized by the individual. By this way, through the constitutive parts of the identity, every individual will internalize the security of his state, which will be the insurance for the continuity of the state and the freedom of each individual.

Graphic-2. State-Individual Level Security Relationship

Classified structures of the city-states were the facts of the Machiavelli's period, which contributed to the configuration of the hegemony concept of Machiavelli. His method in the conceptualization of hegemony and power based on synthesizing. Based on this conceptualization, he emphasizes that law is an instrument to men, while force is an instrument to animals. He is favor of the balance between powers. His emphasis on balance is important because this idea derives from the devastating effects of the conflicts between the city-states. Therefore, according to Machiavelli with the balance of power, eruption of conflicts can be limited. Machiavelli's emphasis on the function of law for the insurance of the order in a society and preventing conflicts between city-states are crucial signifiers for the basis of international legal thought.

In addition to these conceptualizations, Machiavelli makes a distinction between public and private areas. All these are also about his configuration about a check-balance system. This check-balance systemization depends on 'bonta-virtu' relationship. However, with the mechanism of the republic which will be the result, question about whom should attain the general freedom arises. Is this the general freedom of the republic or the individual? Can republic always preserve the individual freedom? Is there the possibility for the violation of the individual freedom for the sake of the existence of the republic, because of the measurements which are taken for this purpose? These questions can be answered by Machiavelli's positioning of an individual in the political system. Machiavelli gives utmost importance to the free will of the individual. He emphasizes that; "Men always are born free and desire to live free."²⁹ He indicates that free will is necessary for avoiding "not being a puppet in the hands of other men."³⁰ However this individualistic perspective is configured based on social level. He indicates that not the well-being of the individual, but the well-being of the community makes the state great.³¹ Security of the well-being of the society can be sustained only through a republican system, which is established based on individual free will and freedom. Machiavelli's emphasis on the common good to attain individual free will and freedom can be generalized to the international level, since only under an international order between states, the freedom and free will of the individuals can be sustained.

Machiavelli frames international political and legal thought under the conceptualization of an order which is sanctioned by hegemony, which is defined by him as the collection of the consents. Hence, in the hegemony conceptualization of Machiavelli, collectivity is the key factor. He conceptualizes hegemony as a social unity in which there is the collection of diverse aims for a sole purpose. In international arena, to prevent the eruption of conflicts and preserve the unity of each state can be named as a sole purpose for each entity in order to survive in the international system. In this way, the basis of Machiavelli's international legal thought depends on sustaining international law that will provide political unity which can foster stability. In sustaining

29 Mattingly, Garrett. *Machiavelli's Prince: Political Science or Political Satire?*, The American Scholar, No.27, (1958), p.547

30 Colish L., Marcia. *The Idea of Liberty in Machiavelli*, Journal of the History of Ideas, Vol.32, No.3 (University of Pennsylvania Press, 1971), p.327

31 Mattingly, Garrett. *Machiavelli's Prince: Political Science or Political Satire?*, The American Scholar, No.27, (1958), p.548

Machiavelli's Conceptualization of Hegemony and Power in Relation with International Legal Thought

international order, in this way, it can be addressed that Machiavelli attaches power to international law. So, international law is framed by Machiavelli as the best mean to overcome international struggle through its checks and balances. At the micro level, unit of analysis of Machiavelli is the state in an international system in which by the consent of all states to prevent conflict, there is need for international law. Additionally, Machiavelli's understanding of the common good to reach a coherent society to develop the ability to live together in peace is also valid for his configuration of the international order that is sanctioned by international law.

Graphic-3. Machiavelli's International System Configuration³²

Conclusion

One of the most important characteristics of Machiavelli in his political understanding depends on his transcendence of the period he had lived. In his thinking and conceptualization, he used the observation method and followed up his experiences. Despite his usage of observation methodology and experiences in the production and configuration of his basic concepts, he introduced and configured political concepts in a different way from the existing circumstances of his period. Machiavelli establishes the autonomy of the politics. Political life is at the core and an individual's being is shaped according to his citizenship. In Machiavelli's conceptualization of the power and hegemony, it is

³² Graphic is prepared by the author.

seen that prevention of the eruption of conflict is the goal. This is crucial because order is essential for the survival of a society. Power and hegemony are used by the ruler based on common and good sense. In this understanding, two opposing concepts, which are coercion and consent function together.

Therefore, according to Machiavelli, power can be used over the public in the sake of each individual by the prince who has the virtue, which means that the ruler has the capability to rule the others for sustaining the order and peace. The prince is the protector of the common good on the basis of preserving the freedom of the individual. As the most efficient mechanism for the continuity of this process is republicanism according to Machiavelli. He formulates republicanism as the sole mechanism for the attainment of the order through preserving the individual rights and free will of each person.

Under the conceptualizations of Machiavelli for a political life in which the individual is at the center with the use of power and hegemony by the established system, some questions can be formulated about the function of the system and the position of the individual in that system. How can be a relation established between hegemony and virtue? Is virtue the sufficient condition for an individual to establish hegemony over others? Can virtue determine the boundaries of hegemony? Is it rational to give dictatorship type power to an individual in order to establish a republican government? Does Machiavelli's conception of power involve inevitably dictatorship characteristics? Will not this kind of power and hegemony result with coercion over population and in a way domination over the population through the use of power? Then will not this violate the sovereignty and liberty of the individual? Does the citizenship turn into an obligatory duty over the individual? Does the individual solely become a passive part of the system through turning the population into masses? Can be this process named as the replacement of a society with a disciplinary population? Does not occur collective subjectivity, which leads to the refusal of individuality? With the inclusion of coercion with consent, then does not occur a transformation through passivity of the subject result in the neutralization of the subject in the system? Use of coercion under the consent of the public can seem as an integration, however, as a result of the passivity of the subject, does not occur a transformation of the subject to the object? Moreover, does not this situation lead to the disappearance of the differences? Then whose common good will be preserved by the established system?

Machiavelli's Conceptualization of Hegemony and Power in Relation with International Legal Thought

For answering these questions, how the definition of the power in the political life is made is a crucial explanatory variable. Foucault defines power as acting upon the other's actions. Therefore, this contains suggestion. In Machiavelli's understanding, power is the tool while Foucault interprets power as a relationship. That's why power as an exercise, it is performative and performance changes according to practices. This performative relationship that carries various characteristics also represents the freedom. However, this freedom is restricted by the given power. Hence, power is also contextual, and it cannot exist without performance. Power is established inevitably over each individual. This case also emphasizes how an individual is exposed to the power. Power is a relationship, and it acts such a contract between individuals. Power is a total structure of action. Power acts on the actions of the subjects, which determines the scope of the use of power. As a result of the power relations, facts are constructed. Based on this relational structure power is also configured as a guiding conduct.

Based on power relations there occurs a circulation between the individuals. This circulation existence based on power also emphasizes the limited freedom of the individuals. This restriction in freedom is an aspect of being the part of a society. On the other hand, freedom must exist in order to exercise power and define the areas of hegemony. An individual can get involved into power relation only with the free one. However, this does not mean that power and freedom are not mutually exclusive. Power relations also represent the governing of the individuals' themselves. As power is an act on the actions of the others, therefore it contains the various types of governing of each individual particularly. In a way, the individual form of power is totalizing the power and as a result, power makes interpretation and codification possible. All these questionings and arguments of Machiavelli over the position of the individual in a political system with the aim of establishing an order that will guard each individual's freedom and free will by the law maintain the basis of international legal thought. Since, for an individual to live in a secure system also depends on the order in the international system. For further studies, the power relationship of the international organizations in the international system can be discussed by Machiavelli's propositions about international order. Based on the existence of international organizations besides states in the formulation of the international order, their existence in the international system can be discussed by Machiavelli's conceptualizations of power and hegemony in relation to international

legal thought. Do international organizations are sufficient to protect the international order? For example, the position and the efficiency of the United Nations (UN) during the 1990s with the disintegration of the Federal Republic of Yugoslavia can be discussed by the propositions of Machiavelli about states and international order through international legal thought.

Bibliography

- Arnhart, Larry. *Siyasi Düşünce Tarihi: Plato'dan Rawls'a*, (Ankara: Adres Yayınları, 2004).
- Chabod, Federico. "An Introduction to the Prince" in Machiavelli and the Renaissance, trans. David Moore, Harper Torchbooks TB 1193 (New York: Harper and Row, 1965).
- Colish L., Marcia. *The Idea of Liberty in Machiavelli*, Journal of the History of Ideas, Vol.32, No.3 (University of Pennsylvania Press, 1971).
- Fleisher, Martin. "A Passion for Politics: The Vital Core of the World of Machiavelli" in Machiavelli and the Nature of Political Thought, Martin Fleisher ed. (New York: Atheneum, 1972).
- Fontana, Benedetto. *Hegemony and Power: On the Relation Between Gramsci and Machiavelli*, (London: University of Minnesota Press).
- Foucault, Michel. "Governmentality", in The Foucault Effect: Studies in Governmentality, ed. Graham Burchell, Colin Gordon, and Peter Miller, (Chicago: Chicago University Press, 1991a).
- Machiavelli, Niccolo. *Discourses on the First Decade of Titus Livius*, (EBook, #10827).
- Maihofer, Werner. "The Ethos of the Republic and the Reality of Politics" in in Gisela Bock, Quentin Skinner and Maurizio Viroli (eds.), Machiavelli and Republicanism, (UK: Cambridge University Press, 1990).
- Mansfield C., Harvey. *On the Impersonality of the Modern State: A Comment on Machiavelli's Use of Stato*, The American Political Science Review, Vol.77, No.4, (American Political Science Association, 1983).
- Mattingly, Garrett. *Machiavelli's Prince: Political Science or Political Satire?*, The American Scholar, No.27, (The American Scholar Association, 1958).

McCoy N.R., Charles. *The Place of Machiavelli in the History of Political Thought*, The American Political Science Review, Vol.37, No.4, (American Political Science Association, 1943).

Skinner, Quentin. “*Machiavelli’s Discorsi and the Pre-Humanist Origins of Republican Ideas*”, in Gisela Bock, Quentin Skinner and Maurizio Viroli (eds.), *Machiavelli and Republicanism*, (UK: Cambridge University Press, 1990).

Wood, Neal. *The Value of Asocial Sociability: Contributions of Machiavelli, Sidney and Montesquieu*, in *Machiavelli and the Nature of Political Thought*, ed. Martin Fleisher (New York: Atheneum, 1972).

ÖZEL BÖLÜM / SPECIAL SECTION

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Yayın Geliş Tarihi / Received: 10.01.2023

Yayına Kabul Tarihi / Accepted: 19.07.2023

Bu makale için önerilen kaynak gösterimi / To cite this article (Chicago, 17-A sürüm / Chicago, 17th A):

Süslü, Bilal., "Soykırım Yasağı Normunun Yaşam Döngüsü: Aktörler, Motivasyonlar ve Mekanizmalar", *Uluslararası Suçlar ve Tarih / International Crimes and History* 24, (2023): 83-103.

SOYKIRIM YASAĞI NORMUNUN YAŞAM DÖNGÜSÜ: AKTÖRLER, MOTİVASYONLAR VE MEKANİZMALAR*

Bilal SÜSLÜ**

*Dr. Öğretim Üyesi
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İletişim Fakültesi,
Yeni Medya ve İletişim Bölümü
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-7176-1427>*

83

Öz: *Bir normun küresel düzeyde kabul gören ve içselleşen bir boyuta erişmesi hayli zorlu bir süreci ifade etmektedir. Özellikle insan haklarından doğan ve küresel boyutta önem taşıyan normların oluşum süreçleri dikkate alındığında durum, normun fikir aşamasından başlayarak içselleştirilmesini de içine alan ve çeşitli mekanizmaları kapsayan bir süreci ifade etmektedir. Martha Finnemore ve Kathryn Sikkink söz konusu süreci normun ortaya çıkması, yaygınlaşması ve içselleştirilmesi olarak üç aşamada açıklar. Her bir aşamada da önemli birimler olarak aktörleri, motivasyonları ve baskın mekanizmaları sıralar. Hukuk profesörü Raphael Lemkin'in çabaları sonucu 1948'de Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda bir sözleşme metniyle güvence altına alınan soykırım yasağı da, bu minvalde değerlendirilebilecek uluslararası bir normdur. Zira, soykırım kavramının fikir olarak doğma, suç olarak tanımlanma ve toplumsal düzeni sağlamaya yönelik yasaklanması yönünde hukuk ilkesine dönüşme süreci de uluslararası*

* Bu makale "Normatif Paradigma Bağlamında Soykırım Yasağı Oluşum Süreci ve The New York Times Haberlerinin Analizi" başlıklı doktora tez çalışmasından üretilmiştir.

** <https://doi.org/10.54842/ustich.1176662>

norm oluşum süreciyle belirli bir analogi taşımaktadır. Dolayısıyla bu çalışma, Finnemore ve Sikkink'in uluslararası ilişkileri şekillendiren norm oluşum sürecine dair oluşturdukları ve yaşam döngüsü adını verdikleri aşamaların (fikir olarak ortaya çıkma, yaygınlaşma ve içselleştirme) soykırım yasağı normuna da uyarlanabileceği fikri üzerinden bir çerçeveye çizmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar kelimeler: *Normlar, Norm oluşum süreci, Normların yaşam döngüsü, Soykırım yasağı normu.*

THE LIFE CYCLE OF THE GENOCIDE BAN NORM: ACTORS, MOTIVATIONS AND MECHANISMS*

Abstract: *The fact that a norm reaches a globally accepted and internalized dimension implies a rather troublesome process. The situation refers to a process involving various mechanisms, including the internalization of the norm starting from an idea, especially the formation processes of the norms, which are of global importance arising from human rights, are taken into account. Martha Finnemore and Kathryn Sikkink explain the process in three stages as the emergence, cascade and internalization of the norm. Actors, motivations and dominant mechanisms are listed as important units in each stage. As a result of the efforts of Law professor Raphael Lemkin, the genocide ban, which was secured by the text of a contract at the United Nations General Assembly in 1948, is an international norm that can be evaluated in this regard. For, the process of transforming the concept of genocide into a legal principle in order to be born as an idea, to be defined as a crime and to prohibit it to maintain social order also bears a certain analogy with the international norm formation process.*

Consequently, this study aimed to draw a framework on the idea that the stages of the norm formation process (emergence, dissemination and internalization as an idea) that shapes international relations, which Finnemore and Sikkink call life cycle, can also be adapted to the norm of genocide ban.

Keywords: *Norms, Norm formation process, Life cycle of norms, Genocide ban norm.*

* This article was produced from the doctoral thesis titled "The formation process of the genocide ban norm within the framework of normative paradigm and the analysis of The New York Times news".

Giriş

Normlar, en genel anlamıyla, belirli bir grubun üyeleri arasındaki davranışların ve ilişkilerin nasıl kurulacağını belirlemek ve bir düzen getirmek amacıyla türetilen, doğrulukları-yanlılıkları sınanamayacak türden olan çoğunlukla ‘gereklilik’ önermeleri olarak değerlendirilmelidir.¹ Örneğin doğruluğu ya da yanlılığı sınanmayı gerektirmeyecek derecede ciddi bir suç olan soykırımın ‘yasaklanması’ nı ifade eden norm, gereklilik önermesi bağlamında oluşmuştur.

İoanna Kuçuradi, normları oluşum koşullarına göre iki türde incelemektedir. Birincisi, bir grupta sadece düzen kurmayı veya mevcut düzeni korumayı amaçlayan *kültürel* norm(lar)dır. Kölelik normu gibi türetildikleri koşullar devam ettikçe işlevsel olan bu normlar, koşullar değiştiğinde işlevlerini ve anlamlarını yitirirler. İkincisi ise, insan değerinden ve bu değere zarar veren insani ya da tarihsel koşulların bilgisinden türetilen *insan hakları* normlarıdır. ‘İşkence yapmamak gerekir’, ‘ırk ayrımı yapmamak gerekir’, ‘soykırım yapmamak gerekir’ gibi.² İkinci türden normlar, çoğunlukla uluslararası ilişkiler alanında türetilen ve uluslararası ilişkilere yön veren nitelikte normlardır. Örneğin ‘soykırım yapmamak gerekir’, ‘insan ticareti yapmamak gerekir’, ‘savaş suçu işlemek gerekir’ gibi normlar, kural koyucu güce sahiptir ve aktörlerin belirli durumlarda ne yapmaları ya da ne yapmamaları gerektiğine ilişkin etik beklentiler üretirler.³ Bu noktada normların kural koyucu özelliğine atfen değerlendirilmesi mümkün gözükken Finnemore ve Sikkink’in normların oluşum sürecinde yer verdikleri aşamalar, soykırım eylemini yasaklayan normun oluşum ve uluslararasılaşması süreçlerinde de geçerli olmaktadır. Zira kural koyucu bağlamda bir norm olarak soykırım yasağının etki ve uygulama alanlarının mümkün olduğunca genişletilmesine yönelik çaba, çeşitli aktörlerin, motivasyonların ve baskı mekanizmalarının bir sonucu olarak ortaya çıkacaktır. Söz konusu süreç, Finnemore ve Sikkink’in norm oluşum aşamalarında belirtmiş olduğu, normun fikirsel düzlemde ortaya çıkmasını, yerelde ve küreselde yaygınlaşmasını ve son olarak gerekliliğine dair zihinsel bir içselleştirmeyi sonuçlayacaktır.

1 İoanna Kuçuradi, *İnsan Hakları: Kavramları ve Sorunları*. (Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu, 2016): 62-65.

2 Kuçuradi, a.g.e., s. 62-65.

3 Toni Erskine, “Normatif Uı Teorisi”, (Ed. T. Dunne ve ark.), *Uluslararası İlişkiler Teorileri: Disiplin ve Çeşitlilik* (Çev. Ö. Kelekçi) kitabı içinde ss. 39-63, (Sakarya: Sakarya Üniversitesi Kültür Yayınları, 2016): 50-51.

Öte yandan, soykırım gibi etki alanı yerel sınırları aşarak kimi zaman küresel boyutlara erişen bir suçun, fikirsel sürecin ardından uluslararası boyutta tanınan ve önlenmesi yasal hükme bağlanan bir norma dönüşüm serüveni, özellikle normların aktörlerce ‘çıkar’ motivasyonu bağlamında kullanılabilirdiği düşünüldüğünde, uluslararası ilişkiler disiplini açısından irdelenmesi gereken bir husus olarak belirmektedir. Bu düşünceye binaen, öncelikle uluslararası toplumun ve aktörlerin uyması gereken kuralları ‘inşa etme’ bağlamında değerlendiren ve normların oluşum sürecini inşacı perspektiften açıklayan yaklaşıma odaklanmak anlamlı olacaktır.

İnşacı Perspektiften Normların Oluşum Süreci

Normları açıklamaya dair çabada, dünyayı olduğu gibi ele alan, “olandan” ziyade “inşa halinde bir proje” olarak değerlendiren -bu bağlamda kültürel norm perspektifine daha yakın görünen pozitivist anlayıştan farklı olarak- inşacı (constructivism) yaklaşım, “toplumsal ilişkiler” olgusunu norm oluşumunda önemli bir çıkış noktası olarak değerlendirir. Zira inşacı yaklaşıma göre, insanları insan yapan doğayı ham bir materyal olmaktan soyutlayıp, ona anlam katan toplumsal ilişkilerdir.⁴

Kratochwill’e göre, toplumsal dünyanın inşası, yargı ve hayal gücünün yanı sıra belirsizliklerle başa çıkma kapasitesini gerektirir; ve burada pratiğin kurucu unsurları olarak ‘evrensel uygulanabilirlik’ ön plana çıkar. Kratochwill, normları basit nedensel güçler olarak değil, tartışma ve anlaşmazlıklara izin vermesi gereken -yalnızca fikir birliği oluşturan mekanizmalar gibi hizmet etmeyen- ‘anlam taşıyıcıları’ olarak görmek gerektiğini ifade eder. Ona göre, normların aynı zamanda kurucu işlevine işaret eden bu yaklaşım, normları sadece nedensel değişkenler üzerinden açıklayan yaklaşımların mitini de çökertmiş olur.⁵

Adler’in aktarımıyla inşacı yaklaşımı savunanlar, öznelarası bilgi ve fikirlerin toplumsal gerçeklik üzerinde kurucu etkileri olduğunu düşünür. Maddi nesnelere anlamlı kılan normlar, bireyler tarafından kullanıldığında insanların akıllarının, çıkarlarının ve kasıtlı eylemlerinin;

4 Önder Arı ve Abdullah Kıran, “Uluslararası İlişkilerde Sosyal İnşacılık”, EKEV Akademi Dergisi, 15(4), ss. 49-64, (2011): 50-51.

5 Friedrich Kratochwil, “A Funny thing happened on the way to the Forum: Ruminations concerning the disappearance of constructivism and its survival in the farcical mode”, Vol. 3, Issue 3, pp. 118-136, (2016): 119-130.

kurumsallaştıklarında da uluslararası uygulamaların kaynağı olurlar. Bu nedenle, inşacılığın değeri, insanların neden belirli normlar etrafında birleştiğini ve dolayısıyla çıkarların nereden geldiğini açıklamaya yardımcı olmasındır.⁶

Normlar, eyalet sistemiyle yönetilen ülkelerde eyaletler arasında farklılık göstermesi durumunda olduğu gibi yerel nitelik de taşıyabilmektedir.⁷ Checkel'e göre, aktörlerin tercihlerini şekillendiren yerel normlar, hem uluslararası normların toplumda ne ölçüde yankı uyandıracaklarını ve kurucu etkiye sahip olup olamayacaklarını tahminler, hem de kültürel eşleşmenin derecesini belirler. Böylece, belirli bir ülkedeki norm alıcıların uluslararası normlarda somutlaşan talimatlara açık olma olasılığı bir anlamda tahmin edilmiş olunur.⁸ göre,erçekleşmemiş olacaktı (bktadırmotivasyonlardan biri de kişisel deneyimi olmuştur. adına önemli mekanizmalardan bir diğer Öte yandan kimi zaman yerel normlar, uluslararası normların işleyişi ile iç içe geçmiş durumdadır. Yani, birçok uluslararası norm ilk etapta yerel bir norm olarak ortaya çıkmakta ve çeşitli girişimler sonucu uluslararasılaşmaktadır. Örneğin kadınların oy kullanma hakkı önceleri ülke içinde bir iç değişim talebi olarak ortaya çıkmış ve nihayetinde uluslararası bir norm haline dönüşmüştür.⁹

Checkel'e göre inşacı perspektifin öngörülleri doğrultusunda normların güçlü kurucu etkiye sahip olması, yerelde uluslararası normların güçlendirilmesini -dolayısıyla yerel aktörlerin (bireyler, gruplar) çıkarlarını ve tercihlerini değiştirmelerini- gerektirir. Checkel, güçlendirmeyi (empowerment) 'bir normda somutlaşan talimatların, söylem ve davranıştaki değişiklikler yoluyla iç siyasi ilgi veya tartışmanın odak noktası haline gelmesi' olarak tanımlamaktadır. Ona göre, normlar yerel düzlemde iki farklı yayılma yöntemi üzerinden güçlendirilebilmektedir: "aşağıdan yukarıya yayılım" ve/veya "yukarıdan aşağıya yayılım". Aşağıdan yukarıya yayılım bağlamında, devlet dışı aktörler ve politika ağları uluslararası normları desteklemek için birleşirler. Daha sonra karar vericileri devlet politikasını değiştirmek

6 Adler 1987, 1991; Finnemore 1996'den akt. Emanuel Adler, Handbook of International Relations. (Ed. Walter Carlsnaes, Thomas Risse, Beth A Simmons), (Sage Publication, 2002). <https://omnilogos.com/constructivism-and-international-relations/>

7 Bkz. Martha Finnemore ve Kathryn Sikkink, "International Norm Dynamics and Political Change", International Organization, 52(4), ss. 887-917, (1998): 892.

8 Jeffrey T. Checkel, "Norms, Institutions, and National Identity in Contemporary Europe", International Studies Quarterly, Vol. 43, No. 1, ss. 83- 114, (1999): 84-91.

9 Bkz. Dubois 1994'den akt. Finnemore ve Sikkink, a.g.e., s. 893.

için harekete geçirir ve zorlarlar. Örneğin Greenpeace'in faaliyetleri bu siyasi baskı mekanizmasını örneklemektedir. Yukarıdan aşağıya yayılma durumunda ise, 'toplumsal öğrenme', aktörleri (karar vericileri) uluslararası normlarda somutlaşan talimatları benimsemeye yönlendirir.¹⁰ Bu süreç, bireylerin normlarda somutlaşan talimatlara maruz kaldıklarında benimsedikleri bilişsel ve sosyal psikolojiden alınan karmaşık öğrenme kavramlarına dayanmaktadır. Örneğin Clinton yönetimi çocuk işçiliğinin önüne geçme bağlamında çocuk atölyelerini yasaklamak için konuya dair yerel ve uluslararası önlemleri destelemeye başlamıştır. Bu destek esasında, Uluslararası Çalışma Örgütü, Dünya Ticaret Örgütü ve UNICEF'te çocuk işçiliğinin durdurulması gerektiğine dair büyüyen bir küresel fikir birliği ile ilişkilidir.¹¹

Checkel'e göre, normların kalıcılık, güç ve etki kazanmaları ise kurumsallaşma yoluyla olmaktadır. Hemen hemen tüm analistler, kurumsallaşmanın uluslararası arenaya kıyasla yerelde daha kolay ve güçlü bir şekilde gerçekleştiği konusunda hemfikirdir; bu nedenle, yerel normların, fail davranışı üzerinde uluslararası olanlardan daha büyük bir etki oluşturması gerektiği *apriori* olarak beklenebilir.¹² Ancak sosyalleşme, öğrenme ve öykünmenin uluslararası kurumların normları oluşturmasına, ifade etmesine ve iletmesine, meşru davranışı neyin oluşturduğunu tanımlamasına ve aktörlerin kimliklerini şekillendirmesine olanak sağlayabileceğini göstermiştir.¹³ Adler'in aktarımıyla Finnemore göre, uluslararası kuruluşlar normları 'öğretir' veya yaygınlaştırmaya yardımcı olur ve böylece bu normları benimseyen devletlerin ulusal çıkarlarının oluşturulmasına yardımcı olur.¹⁴

İnşacı yaklaşım, aktörlerin görüş ve davranışlarını şekillendiren kültür, ideoloji, istem ve temel inançların karar alma süreçlerini nasıl etkilediklerini çözümlemeye çalışır.¹⁵ Bu bağlamda 'düşünsel' olanı vurgular; çünkü bu anlayışta kurumsallaşmış anlam sistemlerinin aktörlerin sosyal kimliklerini tanımladığı düşünülür.¹⁶ Anlam sistemleri,

10 Checkel'e göre, yukarıdan aşağıya norm oluşturma ortamında, uluslararası normların yerel olarak güçlendirilmesi gerekiyorsa, seçkinlerin öğrenmesi gereklidir; bu 'öğrenme' süreci de daha az politize ortamda daha olasıdır. Checkel, a.g.e., s. 89.

11 Checkel, a.g.e., s. 87-89.

12 Checkel, a.g.e., s. 108.

13 Adler ve Barnett 1998, Finnemore 1996 ve Keck ve Sikkink 1998'den akt. Adler, a.g.e.

14 Adler, a.g.e.

15 Ruggie 1998'den akt. Arı ve Kıran, a.g.e., s. 51.

16 Richard Price ve Christian Reus-Smit, "Dangerous Liaisons? Critical International Theory and Constructivism", *European Journal of International Relations*, 4(3), ss. 259-294, (1998): 266. file:///C:/Users/zbeun/Downloads/Dangerous_Liaisons%20(1).pdf

aslında ‘norm’ dediğimiz şeye karşılık gelir. Dolayısıyla, buna göre, normlar sosyal kimlikleri oluşturmakta olup, ulusal çıkarlara içerik ve anlam kazandırmaktadır.¹⁷

Birçok devlet tarafından içselleştirilmiş kimi normların bazı devletler lehine çıkar politikalarını meşrulaştırma aracı yapıp yapılmadığı hususu tartışma konusudur.¹⁸ Örneğin Trouillot’a göre, soykırım tartışmaları Amerika’nın, Avrupa’nın ve İsrail’in çeşitli devlet politikalarını sürdürmede işlevseldir.¹⁹ Finkelstein’da Nazi soykırımının tahrif ve istismarının İsrail’in suç dolu politikalarını meşrulaştırdığını belirtmektedir.²⁰ Dolayısıyla normlar istismara açık özellik taşıymaktadırlar.

Normların Yaşam Döngüsü

Normlar, adalet ve insani değerlilik taleplerini dillendirmektedir.²¹ Dahası, bir dönem kabul gören uygulama ve çıkarlar normatif değişim nedeniyle sonraki dönemlerde gerileyebilmekte, hatta gayrimeşru hale gelebilmektedir.²²⁻²³ Örneğin, uzun dönemler köleliğin uygun bir davranış formu olduğuna inanılmış ve bu inanç ile desteklenen normlar

17 Adler, a.g.e.

18 Toni Erskine, uluslararası düzeyde paylaşılan ahlaki normlardan söz edilemeyeceğini, çünkü normların akılcılık, insan hakları, insan doğası ya da kendi amaçları doğrultusunda meşruiyet kurmaya çalışanların yapıları olarak anlaşılabilceğini söylemektedir. Ona göre, dünya politikasında ahlaki emirler olarak tanımlanan normların –sivillerin hedef alınmaması ya da soykırımın önlenmesi ve durdurulması gibi- hiçbir zaman çiğnenmediğini söylemek komik olacaktır. Erskine, a.g.e., 50-51. Çünkü, bazı eylemlere karşı öfkelenenler, aynı derecede ciddi olan başka eylemleri –bunlardan sorumlu olan rejimler onların çıkarlarını paylaştıkları için- önemsememe eğilimi gösterirler. Bkz. UNESCO, Second Medium-Term Plan (1984-1989), (Paris, 1983).

19 Michel-Rolph Trouillot, Geçmiş Susturmak: Tarihin Üretilmesi ve İktidar. (Çev. S. Ozan Zeybek), (İstanbul: İthaki Yayınları, 2015): 39.

20 Norman G. Finkelstein, Holokost Endüstrisi: Yahudilerin Çektiği Çilelerin İstismarı. (Çev. Utku Umur Bulsun), (İstanbul: Kırmızı Kedi Yayınevi, 2011): 22.

21 Seyla Benhabib, Eleştiri, Norm ve Ütopya. (Çev. İsmet Tekerek), (İstanbul: İletişim Yayınları, 2005): 32.

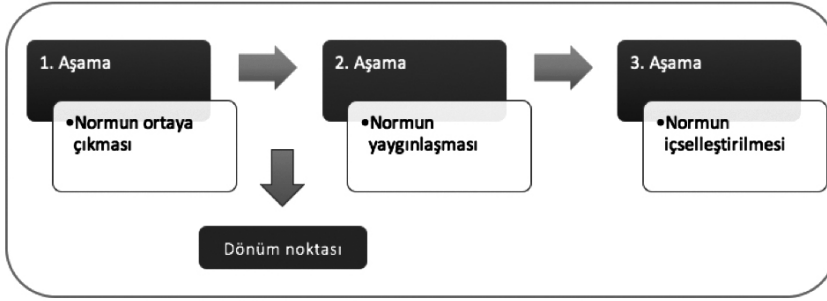
22 Robert O. Keohane ve Joseph Nye, “Güç ve Karşılıklı Bağımlılığı Yeniden Ele Almak”, Uluslararası İlişkiler Dergisi, 12(46), ss. 79-104, (2015): 97.

23 Örneğin, ABD’de yaşam boyu köle olarak kalmak 1654 yılında yasalaştırılarak kabul edilmiştir. Ancak, 1860’ta yönetime aday olan Abraham Lincoln, köleliğin artık yaygınlaşmamasını savunmuş ve köleliğe dair bu görüşleri ekonomisi köleliğe bağlı olan Güney eyaletlerinde yaşayanları kızdırmıştır. Lincoln’un yönetime seçilmesinin ardından da Güney’deki 11 eyalet ABD’den ayrıldıklarını ilan etmişlerdir. 1861’de Güney ve Kuzey arasında başlayan savaşı ise Güney tarafı kaybetmiş ve kölelik tüm ABD’de yasaklanmıştır. Vamik D. Volkan, Fanustaki İnsanlar. (İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım, 2013): 92-93.

kölelik kurumunun inşasını mümkün hale getirmiştir.²⁴ Nihayetinde kölelik kurumu, ilerleyen dönemlerde ortadan kaldırılmış ve insan haklarına aykırı geçmiş tarihli bir uygulama olarak kalmıştır.

Finnemore ve Sikkink'e göre normlar, fikir olarak ortaya çıkma (emergence), yaygınlaşma (cascade) ve içselleştirme (internalization) olmak üzere üç aşamada oluşmaktadır. Bu süreç "yaşam döngüsü" (life cycle) olarak adlandırılmaktadır.²⁵

Şekil 1. Normların Yaşam Döngüsü

90

Kaynak: Şekil 1'in orijinali için bkz. Finnemore ve Sikkink, 1998: 896.

Birinci aşamada, *norm girişimcileri* olarak adlandırılan aktörler yeni bir normun oluşturulması çabasına girişirler. Yeni normun, *sorumluluk alma, empati kurma* ve belirsizlik durumuna yönelik *fedakarlık yapma* gereklerinin de etkisiyle toplumsal yaşamı daha iyiye götüreceğine dair *düşünsellik* içeren inanç, söz konusu çabanın temel motivasyonu olarak belirmektedir. Belirli sayıda aktörün *ikna edilmesi* sonucunda bu çaba bir 'dönüm noktası' (tipping point) eşiğine ulaşmaktadır. Dönüm noktası eşiği, aktörlerin normun ortaya çıkmasının gerekliliğini benimsediği kritik süreci ifade etmektedir. Bu nokta aynı zamanda, normun üçüncü aşamaya evrilip evirilemeyeceğinin belirlendiği eşik olarak da değerlendirilebilir. İkinci aşamada, *devletler, uluslararası kuruluşlar ve iletişim ağları* normların yaygınlaşmasını sağlayacak temel aktörler olarak belirmektedir. Devletler uluslararası toplumun bir üyesi olma güdüsü ile bu yeni normu benimseme yoluna giderler. Bunun anlamı, toplumun içinden gelen bir baskı olmasa dahi devletlerin

²⁴ Finnemore ve Sikkink, a.g.e., s. 891-892.

²⁵ Finnemore ve Sikkink, a.g.e., 895.

Soykırım Yasağı Normunun Yaşam Döngüsü: Aktörler, Motivasyonlar ve Mekanizmalar

kendilerini uluslararası alanda politik kimliklerini ispat etme, *meşruluk elde etme, saygınlık ve itibar kazanma* amacıyla yeni normları kabul etmek zorunda hissetmeleridir.²⁶ Normun *toplumsallaşmasını sağlama, kurumsallaşması yönünde adımlar atma* ve gereğine dair *kanıt(lar) sunma* bu aşamanın önemli baskın mekanizmaları olarak ortaya çıkar. Üçüncü aşama ise, normların içselleştirildiği ve uluslararası geçerlilik kazandığı safhadır. Bu aşama, aynı zamanda, normların artık kurumsallaşan bir kimlikle sistemin kendisinden ayırt edilemediği aşamadır. Üçüncü aşamaya erişebilen ve topluma *uygunluğu* motivasyonu üzerinden geniş bir konsensüs sağlanmış olan normlar ancak yasalar, bürokrasi ve mesleki örgütlenmelerin meslek içi eğitimi yolu ile yerleşik hale gelirler.²⁷ Kurumsallaşan normlar bireysel ve toplumsal bağlamda alışkanlık haline gelerek içselleşmiş olurlar.

Tablo 1. Norm Oluşum Aşamaları

	1.Aşama Normun ortaya çıkması	2.Aşama Normun yaygınlaşması	3.Aşama Normun içselleştirilmesi
<i>Aktörler</i>	Örgütsel platformlarla desteklenmiş norm girişimcileri	Devletler, Uluslararası kuruluşlar, Ağlar	Hukuk (Yasalar), Meslek birlikleri, Bürokrasi
<i>Motivasyonlar</i>	Fedakarlık, empati, düşünsellik, sorumluluk	Meşruiyet, İtibar, Saygınlık	Uygunluk
<i>Baskın Mekanizmalar</i>	İkna Süreci	Toplumsallaşma, Kurumsallaşma, Kanıtlama	Alışkanlık/Adet, Kurumsallaşma

Kaynak: Tablo 1'in orijinali için bkz. Finnemore ve Sikkink, 1998: 898.

Frost'a göre, normların yerleşik olma özelliği, normun aksi yönünde hareket etmesinin normun varlığı için tehlike teşkil etmemesi durumunu ifade eder. Frost, devletlerin yerleşik norma aykırı olarak yaptıklarını hiçbir zaman kamuoyunda savunma girişiminde bulunmamalarını, bir normun yerleşik olup olmadığını anlamak için önemli bir gösterge olarak belirtir.²⁸ Erskine göre ise Frost, uluslararası politikada 'yerleşik

26 Checkhel'in "yukarıdan aşağıya yayılım" olarak belirttiği durum.

27 Zerrin A. Bakan, "Uluslararası İlişkiler Teorileri Arasında Normatif Teorinin Yeri ve Kapsamı", *Avrasya Dosyası*, 8(2), ss. 427-444, (2002): 433-435.

28 Mervyn Frost, *Ethics in International Relations: A Constitutive Theory*. (New York: Cambridge University Press, 1996): 105-106.

normlar' olarak adlandırdığı ilkeleri ihlallerinin gizli tutulması üzerinden tartışmaktadır.²⁹

Soykırım Yasağı Normu Oluşum Süreci

Fikirler tarihe getirilir ve orada uzun ya da kısa bir süre etkili olurlar, yani fikirler tarihsel varlığa katılır. Fikirlerin bu özelliği, onların bulanıklığının, dolayısıyla farklı şekillerde tanımlanmalarının nedenini oluşturuyor.

Ioanna Kuçuradi

Kuçuradi'nin yukarıdaki epigrafta zikrettiği özellik, fikirlerin araştırma ve değerlendirme konusu yapılabilmesini sağlamakta ve bu değerlendirmenin ilk adımı fikri kavramsallaştırmak olmaktadır.³⁰ Soykırım kavramı da fikrin kavramsallaşması bağlamında değerlendirilmesi mümkün olan bir örnek olarak verilebilir.

Eski Yunanca'da ırk (race) veya kabile (tribe) anlamına gelen 'genos' ve Latince öldürmek (kill) anlamına gelen 'cidere' kökünden türetilen³¹ soykırım (genocide) kavramı ilk olarak, Polonyalı hukukçu Raphael Lemkin tarafından 1944'ün sonlarında yayımlanan "Axis Rule in Occupied Europe" adlı çalışmasında kullanılmıştır.³² Ağustos 1941'de ise, dönemin İngiltere Başbakanı Winston Churchill, Hitler'in Avrupa Kıtası'nı sömürgeleştirme stratejisini, 'adı konmamış bir suç' (crime without a name) olarak tanımlamıştır.³³

İnsanın, olanaklarını gerçekleştirilmesini olanaksız kılan istenmeyen durumların ortadan kaldırılarak kendini gerçekleştirme ve

29 Toni Erskine göre Frost'un altını çizdiği yerleşik normlar, isabetli gerekçeler olmadan açık bir biçimde ihlal edilemezler. Çünkü Frost'un yerleşik norm tanımı, savaş koşullarında sivillerin hedef alınmasının yasaklanması ve soykırımı önlemek gibi görevleri de içeren bir dizi uluslararası ahlaki normun tanınmasına izin vermektedir. Böylesi normlar, eylemleri ve bu eylemleri meşrulaştırma biçimlerini ciddi biçimde etkilemektedir. Bkz. Erskine, a.g.e., s. 51.

30 Kuçuradi, a.g.e., s. 28.

31 The New York Times, "New Word 'Genocide' Used in War Crime Indictment", (22 Ekim 1945).

32 William A. Schabas, "Convention for the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide", United Nations Audiovisual Library of International Law, (2008): 1. http://legal.un.org/avl/pdf/ha/cppcg/cppcg_e.pdf

33 Gertrude Samuels, "The Unheard Cry of the World's Children", The New York Times, (12 Ekim 1947).

yapabilirliklerinin sınırlarını zorlayabilmesi, ancak olası engellerin kaldırılmasına, mevcut koşullarda iyileştirmeler yapılmasına ve yeni imkânlar oluşturulmasına bağlıdır.³⁴ Ne var ki, savaşlar insanların kendilerini gerçekleştirmeleri önünde en büyük engellerden biri olarak belirmektedir. Savaşlar esnasında şiddeti sonuçlayan kural tanımazlık durumu kimi zaman kurala dönüşebilmekte ve yapılanlar adı konmamış suçlara neden olabilmektedir.

Tarihsel süreç göz önünde bulundurulduğunda Birinci Dünya Savaşı'nın Almanya açısından bıraktığı ödenmesi güç, çaresizlik ve yoksullukla sonuçlanan ağır fatura, Alman toplumunda söz konusu durumun müsebbiplerine yönelik bir şey yapamamanın getirdiği öfke ile birleşmiştir.³⁵ Ocak 1933'te iktidara gelen Naziler, Almanların 'ırksal anlamda üstün' olduğuna ve 'aşağılık' olarak gördükleri Yahudilerin de Alman ırkına karşı tehdit oluşturduklarına inanmışlardır.³⁶⁻³⁷ Bu inanç, sadece ırksal bakımdan tanımlanan ulusal birliği değil, Almanlara ekonomik fayda sağlamayan veya aralarından sınıf farklılıklarını kaldırmayan bir siyasi, sosyal ve psikolojik gerçekliği de oluşturmuştur.³⁸ Buna binaen, Yahudiler ile etnik ve ırksal olarak nefret edilenler Nazi yönetimi kontrolündeki ya da etkisindeki çeşitli Avrupa ülkelerinde inşa edilen toplama kamplarına hapsedilmiş (USHMM, 2019) ve süreç, politik aşırılıkla sonuçlanmıştır.³⁹ Yahudilere karşı duyulan nefretin doruk noktasını simgeleyen⁴⁰ ve Holokost (holocaust) olarak adlandırılan bu süreç, uluslararası toplumu harekete geçirmiştir. Dolayısıyla bu durum, yerel ve küresel aktörleri -insanlığa karşı yerine getirilmesi gereken zaruri motivasyon sonucu- yeni normların

34 Kuçuradi, a.g.e., s. 154.

35 Adam Jones, *Genocide: A Comprehensive Introduction*. (London and New York: Routledge Taylor & Francis Group, 2006): 149.

36 USHMM, *Holocaust Encyclopedia*. (2019).
<https://encyclopedia.ushmm.org/content/tr/article/introduction-to-the-holocaust>

37 Modern kimlik baskısına sorumluluk atfeden Rattansi ve Westwood'a göre modernliğin bir yüzü de, yerlilere karşı girilen soykırımlar, kölelik, sömürge etmeye dönük baskılar ile yakın bağlantı içinde oluşu ve hatta bütün bunları meşrulaştırmasıdır. Ali Rattansi ve Sallie Westwood, "Yeni Irkçılık ve Irkçı Kimlikler", (Ed. Ali Rattansi ve Sallie Westwood), *Batı Cephesinde Irkçılık, Modernite ve Kimlik* (Çev. Sevda Akyüz) kitabı içinde ss. 9-22, (İstanbul: Sarmal Yayınevi, 1997): 11. Yahudiler de, hiçbir zaman modern kimliğin dayanağı olarak ortaya çıkan ulus-devletin bir parçası olarak görülmediklerinden, kimi sektörler açısından insanların birliğini ve kimliğini tehdit eden kentsel, kozmopolit, trans-kültürel ve modernliğin düşman unsurları olarak algılanmışlardır. Jones, a.g.e., s. 148.

38 Thomas Kühne, *Aidiyet ve Soykırım: Hitler Toplumu 1918-1945*. (Çev. Arlet Incidüzen), (Ankara: Heretik Yayınları, 2017): 258.

39 Jones, a.g.e., s. 149.

40 Finkelstein, a.g.e., s. 47.

oluşumuna dair harekete geçme bağlamında sorumluluk almaya zorlamıştır. Bu bağlamda, 1948 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu (BMGK)'nda Nazi İktidarının Avrupalı Yahudilere uyguladığı sistematik şiddeti tanımlamak üzere kabul edilen soykırım kavramı, yasaklanması yönünde önlem alınması gereken küresel bir problem olarak ortaya konmuş ve süreç, kavramın norma dönüşümüyle sonuçlanmıştır.

Modern yüzyılın en çarpıcı olayı olarak hafızalara kazınan Nazi iktidarının Avrupalı Yahudilere yönelik şiddeti, katliam ile soykırım arasındaki farkın anlaşılmasında da önemlidir.⁴¹ Zira Lemkin'in, gerekli motivasyon hakkında bir şeyler söyleyebilen ve diğer suç türlerinden farklı bir eylem olarak ifade ettiği soykırım suçuna dair ortaya koyduğu fark, aynı zamanda, -Avrupalı Yahudilere uygulanan şiddeti kavramsallaştırmada- neden yeni bir norma ihtiyaç duyulduğunu açıklamaktadır.

Raphael Lemkin, soykırım yasağı normunun ortaya çıkma sürecini başlatan temel aktör olarak görülebilir. Lemkin'e, araştırması ve soykırım suçunun uluslararası hukuka dahil edilmesinde ana itici gücü sağlayan husus da, Yahudilerin maruz kaldığı bu sistematik şiddet olmuştur.⁴²⁻⁴³ Lemkin'e göre soykırım, yok etmek amacıyla ulusal grupların yaşam temellerinin ortadan kaldırılmasını hedefleyen farklı eylemlerin koordineli bir planını ifade etmektedir. Böyle bir planın amaçları; ulusal grupların siyasi ve sosyal kurumlarının, kültürünün, dilinin, ulusal duygularının, dininin ve ekonomik varlığının dağılması ile kişisel güvenliğinin, özgürlüğünün, sağlığının, haysiyetinin ve hatta bu gruplara mensup kişilerin hayatlarının yok edilmesi olabilirdi. Bu

41 Soykırım ve katliam kavramlarının birbiri yerine kullanılması soykırım kavramının özgülüğü açısından sorun teşkil etmektedir. Bu bağlamda Lemkin'e göre katliam, eyleme götüren motivasyon hakkında bir şey söylemediğinden soykırımdan farklı bir kavramdır. (The New York Times, "Genocide", 26 Ağustos 1946). Dahası Şen'e göre, her soykırım bir katliam ile sonuçlanırken, katliam olarak kabul edilen her olay -savaş sırasındaki hava bombardımanları, yiyecek, içecek gibi ihtiyaç ablukaları- soykırım olarak kabul edilmemektedir. Şen'in aktarımıyla Rummel'da, katliamda faillerin herhangi bir gruba ait olabiliyorken, soykırımın iktidar eliyle gerçekleştirilmesinin söz konusu olduğunu ifade eder. Semin T. Şen, Uluslararası Hukukta Soykırım, Etnik Temizlik ve Saldırı. (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2010): 15-17.

42 Dan Stone, "Raphael Lemkin on the Holocaust", Journal of Genocide Research, 7(4), ss. 539-550, (2006): 539.

43 Raphael Lemkin'i soykırım kavramını oluşturmaya iten motivasyonlardan biri de kişisel deneyimi olmuştur. Lemkin'in hayatı 1933 yılında meydana gelen iki toplu cinayet vakasıyla sarsılmıştı. Bunlardan ilki Irak'ta Simele katliamı olarak adlandırılan olaylarda altı yüz Hristiyan'ın imhasıydı; ikincisi ise, Hitler'in Avrupa Yahudilerini yok etme planıydı ki, bu plan sonucu Lemkin'in ailesinden birkaç kişi hayatını kaybetmişti. Bkz. Gertrude Samuels, "U.N. Portrait", The New York Times, (20 Mart 1949).

bağlamda soykırım, bir varlık olarak ulusal gruba ve ulusal grubun üyeleri olduklarından dolayı da bireylere yöneliktir.⁴⁴ Yani birey, sadece ulusal bir gruba mensubiyetinden ötürü ölümcül eylemin hedefi olmakta ve soykırım, soyun öldürülmesi anlamında parçalardan oluşan ırksal bir bütünün yok edilmesine karşılık gelmektedir. Dolayısıyla soykırım, baskı altındaki halkların siyasal, sosyal, kültürel, ekonomik, biyolojik, fiziksel varlık, dini ve ahlaki gibi farklı yaşam alanlarına eş zamanlı bir saldırı ile gerçekleşmektedir.⁴⁵ Lemkin, soykırım olarak adlandırdığı bu saldırının iki evresi olduğunu belirtmektedir: baskı gören grubun ulusal modelinin tahrip edilmesi ve zalimin ulusal modelinin dayatılması. Ona göre bu dayatma, kalmasına izin verilen ezilen nüfus üzerinde ya da nüfusun kaldırılmasından ve bölgenin ezenin kendi vatandaşları tarafından kolonileştirilmesinden sonra yapılabilir.⁴⁶⁻⁴⁷

Soykırım teriminin ilk hukuki uygulaması ise, 1945-46 Nürnberg Mahkemesi'nde Nazi savaş suçularının iddianamesi ile yapılmıştır.⁴⁸⁻⁴⁹ Birleşmiş Milletler'de alınmış olan 96 sayılı karar ise, soykırım yasağı normunun yaygınlaşmasının somut bir ifadesi olarak okunabilir.

44 Raphael Lemkin, *Axis Rule in Occupied Europe: Laws of Occupation, Analysis of Government, Proposals for Redress*. (Washington: Carnegie Endowment for International Peace, 1944): 79.

45 Lemkin, a.g.e., s. xi-xii.

46 Lemkin, a.g.e., s. 79.

47 Rudolph Rummel, bir insanın sahip olduğu demokratik özgürlüğün derecesi ile hükümetin demokratikleşme olasılığı arasında yüksek bir korelasyon bulunduğunu söyler. Yani, insanların demokratik olarak özgür olma seviyesindeki düşüklük, Hitler'in Almanyası ve totaliter Stalin'in Sovyet Birliği'nde olduğu gibi, soykırım yaşanma olasılığını arttırmaktadır. Ona göre hükümetler soykırım suçunu; (1) egemen iktidara karşı tehdit olarak algılanan bir grubu yok etmeye yönelik hissedilen *tehditsel algı hissetme* saiki sonucu, (2) nefret edilenlerin yıkımını içeren *duygusal tepki* saiki sonucu, (3) toplumun ideolojik açıdan dönüşümünü amaçlayan *ideolojik dönüşüm gerçekleştirme arzusu* saiki sonucu, (4) yabancı olarak görülen inançlara, kültürlere, pratiklere sahip olan toplumdaki kurtulma çabasına ifade eden *arındırma* saiki sonucu, ve (5) sömürgeci güçlerin koloninin zenginliği için insanları ölümüne çalıştırmalarına ya da kitlesel olarak öldürmelerine karşılık gelen *ekonomik kazanç elde etme* saiki sonucu işlerler. Rudolph J. Rummel, "Genocide", (2002).
<https://www.hawaii.edu/powerkills/GENOCIDE.ENCY.HTM>

48 Rummel, a.g.e.

49 İkinci Dünya Savaşı sırasında çekilen acılar uluslararası toplumu uluslararası ceza mahkemesi kurma fikrine yakınlaştırmış ve 8 Ağustos 1945'te Nürnberg Uluslararası Askeri Ceza Mahkemesi kurulmuştur. Arzu Alibaba, "Uluslararası Ceza Mahkemesinin Kuruluşu", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 49(1-4), ss. 181-207, (2000): 184. Nürnberg'de sadece askeri liderler değil, üst düzey yetkililer ve hatta sivil vatandaşlar yargılanmıştır. Philippe Kirsch, "Applying the Principles of Nuremberg in the International Criminal Court", 6 Wash. U. Global Stud. L. Rev., 6(3), ss. 501-509, (2007): 502. 1946'dan beri de, Nürnberg İlkeleri Uluslararası Ceza Mahkemeleri'nin tüzüğünde, ulusal ve uluslararası içtihat hukukunda teyit edilmiş ve geliştirilmiştir. Antonio Cassese, "Affirmation of the Principles of International Law Recognized by the Charter of the Nurnberg Tribunal", United Nations Audiovisual Library of International Law, 1-9, (2009): 7.

Malcolm Shaw'a göre [96 sayılı karar gibi] kanun yapıcı antlaşmalar, devletlerin herhangi bir konu hakkında uluslararası hukuk algılarını genişlettikleri veya gelecekteki davranışlarında onlara rehberlik sağlayacak anlaşmalardır. Bunun gibi benzer motivasyonlarla yapılan uluslararası normatif anlaşmalar, izlenecek davranış kurallarını bildiren ittifaklar oluştururlar.⁵⁰

9 Aralık 1948'de ise, Lemkin'in kavramsallaştırmasıyla şekillenen Soykırım Suçunu Önleme ve Cezalandırma Sözleşmesi (Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide)⁵¹ BMGK'nın 260 (III) sayılı kararı ile kabul edilmiştir.⁵² Soykırım Sözleşmesi'nin kabulü, aynı zamanda, uluslararası toplumun Nazi Almanya'sı tarafından Yahudi, Polonyalı, Çingene ve akıl hastaları gibi toplumsal grupların imhasına yönelik eylemlerini görmesi açısından İkinci Dünya Savaşı'nın en önemli kazanımlarından biri olmuştur.⁵³ Uluslararası düzeyde yasaklanması yönünde BM çatısı altında sağlanan konsensüs sonucu soykırım eylemi, kabul edilen sözleşmeyle uluslararası hukuk güvencesine kavuşmuş ve içselleştirilen bir norm haline dönüşmüştür.

Sözleşmenin soykırım tanımının yapıldığı 2. maddesine göre, ulusal, etnik, ırksal ya da dini bir grubun tamamını ya da bir kısmını yok etme niyetinde bulunanların; (a) grubun üyelerini öldürmek, (b) grubun üyelerine ciddi bedensel veya zihinsel zarar vermek, (c) grup üyelerinin kısmen ya da tamamen bedensel tahribatına neden olacağı hesaplanarak kasten yaşam koşullarında hasar oluşturmak, (d) grup içindeki doğumları önlemeye yönelik tedbirler uygulamak, ve (e) grubun çocuklarını zorla başka bir gruba transfer etmek, eylemlerinden herhangi birini gerçekleştirmek soykırım olarak ifade edilmektedir.⁵⁴

50 Malcolm N. Shaw, *International Law (Six Edition)*. (New York: Cambridge University Press, 2008): 95.

51 Soykırım Suçunu Cezalandırma ve Önleme Sözleşmesi, BMGK tarafından kabul edilen, ulusal, ırksal, etnik ve dini azınlıkların varlığına yönelik tehditlerden korunmasına dikkat çeken ilk insan hakları sözleşmesidir. Sözleşme, insan haklarının tanınması ve korunmasında cezai adaletin ve hesap verilebilirliğin rolünü vurgulamaktadır. Bkz. Schabas, a.g.e., s. 4. ir. lınmış olan ndasayılı karar z. 6): 105-106.kığu gibi rılmıştır. z Türker'ikin da eşlik ettiği bizzat aktif rol adlığı ve n

52 Soykırım Sözleşmesi bir zorunluluk sonucu oluşmuştur. Çünkü onsuz, Birleşmiş Milletler Şartı'nın "temel insan haklarına, insan onuruna ve değerine olan inancını yeniden doğrulamak" konusundaki vaadi gerçekleşmemiş olacaktı. Bkz. The New York Times, "A Treaty for the People", (11 Ekim 1947).

53 Yusuf Aksar, "The "Victimized Group" Concept in the Genocide Convention and the Development of International Humanitarian Law through the Practice of ad hoc Tribunals 1", *Journal of Genocide Research*, 5(2), ss. 211-224, (2003): 212.

54 Schabas'a göre, 1948 Sözleşmesi'nde dar tanımdan kalan boşluklar 1990'larda insanlığa karşı işlenen suçların genişlemesiyle az çok doldurulmuştur. Bkz. Schabas, a.g.e., s. 3-4.

Tüm ahlak ve hukuk normlarının düzen oluşturmayı amaçladığı bilinmesine rağmen, bir düzenin varlığının –Hitler döneminde işleyen kurulu düzende olduğu gibi- insan haklarının korunması için yeterli olmadığı aşikardır.⁵⁵ Küresel adalet, iç ve dış barış, kaynakların eşit dağılımı, kimliklerin ve değerlerin önemi vb. hedefler toplumsal düzenin sağlanmasının ön koşulları olarak idealize edilecekse, bu hedef insan hakları üzerinden inşa edilecek bir düzeni önceleyecektir. Dolayısıyla, içselleştirilmiş soykırım yasağı normu da, insan hakları bağlamında uluslararası düzen sağlamaya yönelik bir çabanın ifadesi olarak okunmalıdır.

SONUÇ

Soykırım kavramının fikir olarak doğma, suç olarak tanımlanma, toplumsal düzeni sağlamaya dönük hukuk ilkesi haline gelme ve uluslararası toplumu bağlayıcı bir kimliğe kavuşma süreci uluslararası norm oluşum süreciyle belli bir analogi taşımaktadır. Finnemore ve Sikkink'in 'Norm Oluşum Aşamaları' tablosuna atıfla, bu süreç, normun yaşam döngüsünü başlatan aktörleri, aktörleri bu eyleme sürükleyen motivasyonları ve baskı mekanizmalarını gösterir şekilde yer almaktadır. Bu bağlamda, soykırım yasağı normunu oluşum sürecine etki ettiği düşünülen aktörleri, motivasyonları ve baskın mekanizmaları aşağıdaki gibi tabloya dökmek mümkündür.

55 Kuçuradi, a.g.e., s. 67-68.

Tablo 2. Soykırım Yasağı Normu Oluşum Süreci

	1.Aşama Soykırım yasağı normunun ortaya çıkması	2.Aşama Soykırım yasağı normunun yaygınlaşması	3.Aşama Soykırım yasağı normunun içselleştirilmesi
<i>Aktörler</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Raphael Lemkin 	<ul style="list-style-type: none"> • Devletler • Birleşmiş Milletler • Sivil Toplum Kuruluşları • Kitle iletişim araçları 	<ul style="list-style-type: none"> • Nürnberg İlkeleri • Birleşmiş Milletler 96 Sayılı Karar • 1948 Soykırım Suçunu Önleme ve Cezalandırma Sözleşmesi
<i>Motivasyonlar</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Mesleki düşümsellik (tanım sorunu bağlamında kavramsal boşluğun doldurulması gereğine dair) • İnsan hakları gereği sorumluluk • Kişisel deneyim 	<ul style="list-style-type: none"> • Toplumsal düzenin sağlanması bağlamında gereklilik • Uluslararası topluma karşı taşınan yükümlülük • Saygınlık kazanma • Kozmopolit dünyanın gerektirdiği evrensel ideal düzen gereği 	<ul style="list-style-type: none"> • Adaletin sağlanacağına duyulan inanç
<i>Baskın Mekanizmalar</i>	<ul style="list-style-type: none"> • İkna süreci • Kanıtlamaya dair dokümanlar 	<ul style="list-style-type: none"> • Küresel adalet • Tanıklıklar • Kanıtlar • Nürnberg Duruşmaları 	<ul style="list-style-type: none"> • Savaş Hukuku • Hukuksal mekanizmalara duyulan güven

Kaynak: Finemore ve Sikkink'in 'Norm Oluşum Aşamaları' tablosundan uyarlanmıştır.

Tabloda görüldüğü üzere, soykırım yasağının uluslararası bir norm olarak tanınma sürecini başlatan aktör hukuk profesörü Raphael Lemkin olmuştur. Kendi kişisel deneyimleri, mesleki düşümsellik ve insan haklarının yüklediği sorumluluklar vb. motivasyonlar eşliğinde sürecin fikirsel adımlarını atan Lemkin, ikna sürecini ve tezini dayandırdığı dokümanları önemli baskın mekanizmalar olarak kullanmıştır. Tezi, belirli bir olgunluğa eriştikten sonra ise yaygınlaşması için devlet ve devlet dışı aktörlerin onayına sunmuştur. Devletler, Birleşmiş Milletler ve Sivil Toplum Kuruluşları ve kitle iletişim araçlarından oluşan bu aktörler, toplumsal düzenin sağlanmasına ve uluslararası topluma karşı duyulan sorumluluk, insanlığa olan saygınlık ve insanlık onurunun gereği gibi güdüler sonucu, soykırım yasağının uluslararası kabul gören bir norm haline dönüşmesi çabasına girişmişlerdir. Ayrıca, küresel toplumun evrensel insan hakları ilkeleriyle donanmış tahayyülünün gerçekleşmesi gereğine duyulan inanç, yaygınlaşma sürecindeki aktörlerin kozmopolit tezlerden bihaber hareket ettikleri yönünde bir

düşünceyi etkisiz kılacaktır. Başka bir deyişle, soykırım yasağı normunun oluşma çabaları kozmopolit dünya görüşünün revaçta olduğu yeni dünya düzeni idealinin canlanması iddiası üzerinden okunabilir. Soykırım gibi uluslararası toplumu dehşete düşüren olayların tekrarlanmaması için, faillerin bir an önce elde edilen kanıtlar ve tanıklıklar eşliğinde yargılanması küresel adaletin sağlanması adına etkili baskı mekanizmasıdır. Bu bağlamda, soykırım sürecine maruz kalmış mağdurların tanıklıkları normun yaygınlaşması adına önemli mekanizmalardan bir diğeri olarak belirlemektedir. Öte yandan, soykırım yasağı gibi tüm ulusları ilgilendiren normlar ancak uluslararası hukukun bir parçası haline geldiklerinde içselleşebilirler. Yahudilere uygulanan sistematik şiddeti araştırmak ve faillerine yönelik cezai yaptırımları ortaya koymak adına oluşturulan Nürnberg İlkeleri, BM'nin soykırım kavramına ilişkin 96 sayılı kararı ve nihayetinde 1948 yılında kabul edilen soykırım sözleşmesi, söz konusu normun içselleştirilmesi sürecinde atılan temel adımlardır ve aynı zamanda bu adımlar üçüncü aşamanın başlıca aktörleridir. Bu aktörler aracılığıyla küresel adaletin sağlanacağına dair duyulan inanç ve bu inanç gereği uygun yasal düzenlemelerin küresel barış ve adalet tesis etmedeki önemine dair farkındalık, temel motivasyonlar olarak belirlemektedir. Aktörleri yeni normun içselleştirilmesine götüren temel baskı mekanizmaları ise, savaşın kurallarla ve haklı sebeplerle sürdürülmesini ifade eden savaş hukukudur. Ne var ki savaşlar, kimi zaman, soykırım ve kitlesel katliama bir mazeret, örtü ya da uyaran olmaktadır.⁵⁶ Bu mazeret örtüsü er geç aralansa da, savaşın bahanesi olan katliam ya da soykırım, insanlık tarihi açısından kapanması mümkün olmayan acılarla ve hak kayıplarıyla dolu bir hafıza bırakmaktadır. Bu bağlamda, savaş hukukunu, hukuksal mekanizmalara olan güveni sağlamak veya pekiştirmek için, insan hakları ve uluslararası etik kurallar çerçevesinde sürekli düzenleme gereği de, soykırım yasağı normunun içselleşmesi sürecinde aktörler üzerinde önemli bir baskı mekanizmasıdır.

Özetlemek gerekirse bu çalışmayla, Polonyalı Hukukçu Raphael Lemkin'in uğraşları sonucu fikirsel olgunluğa erişen soykırım kavramının, bir uluslararası norma dönüşme süreci incelenmiştir. Finnemore ve Sikkink'in uluslararası ilişkiler disiplini bağlamında ortaya koydukları norm oluşum süreci tablosu, çalışmanın sağlıklı bir şekilde ilerlemesine katkı sağlamış olup, söz konusu tabloda yer alan mekanizmaların (normların, fikir olarak ortaya çıkma, yaygınlaşma ve içselleştirme aşamaları) soykırım yasağı normuna da rahatlıkla

⁵⁶ Rummel, a.g.e.

uyarlanabileceği ortaya konmuştur. Ancak burada dikkat edilmesi gereken husus, küresel bir kimlikten hareketle herkes için her yerde geçerli olabilecek uluslararası normların önemi, soykırım yasağı gibi insan haklarından doğan normların içselleştirme sürecini ayrıca hızlandırmaktadır. İkinci Dünya Savaşı sürecine dair tetkikler, şiddetin teknolojinin devreye sokulmasıyla insanlık adına çok daha fazla yıkıcı bir forma dönüştüğünü resmeden bir manzara sunmuştur. Savaş öncesi kısmen var olan uluslararası toplum düzeni, yıkım sonrası yeni bir normatiflik çerçevesiyle yeniden tahsis edilmeye çalışılmış, soykırım yasağı normu da bu sürecin önemli bir kazanımı olarak ortaya çıkmıştır. Lemkin'in hukukçu kimliğiyle kavramsallaştırdığı ve uluslararası bağlamda kabulü adına çaba gösterdiği soykırım yasağı, nihayetinde insanlığın evrensel değerleriyle bezendiği uluslararası bir norm olarak içselleşmiştir.

KAYNAKÇA

- Adler, Emanuel. *Handbook of International Relations*. (Ed. Walter Carlsnaes, Thomas Risse, Beth A Simmons), Sage Publication, 2002. <https://omnilogos.com/constructivism-and-international-relations/>
- Aksar, Yusuf. “The “Victimized Group” Concept in the Genocide Convention and the Development of International Humanitarian Law through the Practice of ad hoc Tribunals 1”, *Journal of Genocide Research*, 5(2), (2003): 211-224.
- Alibaba, Arzu. “Uluslararası Ceza Mahkemesinin Kuruluşu”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 49(1-4), (2000): 181-207.
- Arı, Önder ve Kıran, Abdullah. “Uluslararası İlişkilerde Sosyal İnşacılık”, *EKEV Akademi Dergisi*, 15(4), (2011): 49-64.
- Bakan, Zerrin A. “Uluslararası İlişkiler Teorileri Arasında Normatif Teorinin Yeri ve Kapsamı”, *Avrasya Dosyası*, 8(2), (2002): 427-444.
- Benhabib, Seyla. *Eleştiri, Norm ve Ütopya*. (Çev. İsmet Tekerek), İstanbul: İletişim Yayınları, 2005.
- Cassese, Antonio. “Affirmation of the Principles of International Law Recognized by the Charter of the Nurnberg Tribunal”, *United Nations Audiovisual Library of International Law*, 1-9, (2009).
- Checkel, Jeffrey T. “Norms, Institutions, and National Identity in Contemporary Europe”, *International Studies Quarterly*, Vol. 43, No. 1, (1999): 83-114.
- Erskine, Toni. “Normatif Uİ Teorisi”, (Ed. T. Dunne ve ark.), *Uluslararası İlişkiler Teorileri: Disiplin ve Çeşitlilik* (Çev. Ö. Kelekçi) kitabı içinde ss. 39-63, Sakarya: Sakarya Üniversitesi Kültür Yayınları, 2016.
- Finkelstein, Norman G. *Holokost Endüstrisi: Yahudilerin Çektiği Çilelerin İstismarı*. (Çev. Utku Umut Bulsun), İstanbul: Kırmızı Kedi Yayınevi, 2011.
- Finnemore, Martha ve Sikkink, Kathryn. “International Norm Dynamics and Political Change”, *International Organization*, 52(4), (1998): 887-917.

Frost, Mervyn. *Ethics in International Relations: A Constitutive Theory*. New York: Cambridge University Press, 1996.

Gözler, Kemal. *Hukukun Temel Kavramları*. Bursa: Ekin Basın Yayın Dağıtım, 2013.

Jones, Adam. *Genocide: A Comprehensive Introduction*. London and New York: Routledge Taylor & Francis Group, 2006.

Keohane, Robert O. ve Nye, Joseph. “Güç ve Karşılıklı Bağımlılığı Yeniden Ele Almak”, *Uluslararası İlişkiler Dergisi*, 12(46), (2015): 79-104.

Kirsch, Philippe. “Applying the Principles of Nuremberg in the International Criminal Court”, *6 Wash. U. Global Stud. L. Rev.*, 6(3), (2007): 501-509.

Kratochwil, Friedrich. “A Funny thing happened on the way to the Forum: Ruminations concerning the disappearance of constructivism and its survival in the farcical mode”, *Vol. 3, Issue 3*, (2016): 118-136.

Kuçuradi, İoanna. *İnsan Hakları: Kavramları ve Sorunları*. Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu, 2016.

Kühne, Thomas. *Aidiyet ve Soykırım: Hitler Toplumu 1918-1945*. (Çev. Arlet Incidüzen), Ankara: Heretik Yayınları, 2017.

Lemkin, Raphael. *Axis Rule in Occupied Europe: Laws of Occupation, Analysis of Government, Proposals for Redress*. Washington: Carnegie Endowment for International Peace, 1944.

Price, Richard ve Reus-Smit, Christian. “Dangerous Liaisons? Critical International Theory and Constructivism”, *European Journal of International Relations*, 4(3), (1998): 259-294.
[file:///C:/Users/zbeun/Downloads/Dangerous_Liaisons%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/zbeun/Downloads/Dangerous_Liaisons%20(1).pdf)

Rattansi, Ali ve Westwood, Sallie. “Yeni Irkçılık ve Irkçı Kimlikler”, (Ed. Ali Rattansi ve Sallie Westwood), *Batı Cephesinde Irkçılık, Modernite ve Kimlik* (Çev. Sevda Akyüz) kitabı içinde ss. 9-22, İstanbul: Sarmal Yayınevi, 1997.

- Rummel, Rudolph J. “Genocide”, (2002).
<https://www.hawaii.edu/powerkills/GENOCIDE.ENCY.HTM>
- Samuels, Gertrude. “The Unheard Cry of the World’s Children”, The New York Times, (12 Ekim 1947).
- Samuels, Gertrude. “U.N. Portrait”, The New York Times, (20 Mart 1949).
- Schabas, William A. “Convention for the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide”, United Nations Audiovisual Library of International Law, (2008).
http://legal.un.org/avl/pdf/ha/cppcg/cppcg_e.pdf
- Shaw, Malcolm N. *International Law (Six Edition)*. New York: Cambridge University Press, 2008.
- Stone, Dan. “Raphael Lemkin on the Holocaust”, Journal of Genocide Research, 7(4), (2006): 539-550.
- Şen, Semin T. *Uluslararası Hukukta Soykırım, Etnik Temizlik ve Saldırı*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2010.
- The New York Times, “A Treaty for the People”, (11 Ekim 1947).
- The New York Times. “Genocide”, 26 Ağustos 1946.
- The New York Times, “New Word ‘Genocide’ Used in War Crime Indictment”, (22 Ekim 1945).
- Trouillot, Michel-Rolph. *Geçmişi Susturmak: Tarihin Üretilmesi ve İktidar*. (Çev. S. Ozan Zeybek), İstanbul: İthaki Yayınları, 2015.
- UNESCO. *Second Medium-Term Plan (1984-1989)*. Paris, 1983.
- USHMM, Holocaust Encyclopedia. (2019).
<https://encyclopedia.ushmm.org/content/tr/article/introduction-to-the-holocaust>
- Volkan, Vamik D. *Fanustaki İnsanlar*. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım, 2013.

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Yayın Geliş Tarihi / Received: 14.07.2023

Yayına Kabul Tarihi / Accepted: 03.08.2023

Bu makale için önerilen kaynak gösterimi / To cite this article (Chicago, 17-A sürüm / Chicago, 17th A):

Ivanov, IVAN. "Imperial and Hegemonic Interregnum", *Uluslararası Suçlar ve Tarih / International Crimes and History* 24, (2023): 105-130.

IMPERIAL AND HEGEMONIC INTERREGNUM

Ivan IVANOV*

*Ph.D. Assistant Professor,
International Balkan University, Skopje, Macedonia;
e-mail: ivan.ivanov@ibu.edu.mk
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-8476-3460>*

Abstract: *This paper deals with the crisis of the domination of the political "West" with the rest of the world, at the end of the 20th century and the beginning of the 21st century. Using the tradition of Ancient Rome, this paper will label the mentioned period as interregnum. Period when the unipolar world shifts towards a multipolar world, in which there is a need of new coexistence as a product of dialog against confrontation. The aim is to draw a historical parallel in order to determine the genesis of previous and current phenomena during the period of interregnum. Determination of the existence of cycles of interregnum in different civilizations and the exit strategy from such periods, with a special emphasis on modern phenomena in the era of globalization. This is a time of multiple crises and uncertainties which mark the end of the world as we know it, and the original need to go back to normalcy in an entirely new context of human existence. The paper, while analyzing the challenges of Western civilization, will also observe if the West, as a civilization, will have the courage for making bold and new decisions, or will it let another civilization do this; the paper deals with the view of West on the West itself. It was necessary to decipher the structural crisis of what we call the West, in order to*

* <https://doi.org/10.54842/ustich.1327010>

respond to the dilemma of whether we are living in the end of the 5 centuries domination of the West over the entire humanity.

Keywords: *west; interregnum; empires; neo-liberalism, hegemony, globalization*

İMPARATORLUK VE BASKIN FETRET DÖNEMLERİ

Öz: *Bu makale, 20. yüzyılın sonu ve 21. yüzyılın başında siyasi “Batı”nın dünyanın geri kalanı üzerindeki tahakkümünün/hegomonyasının yarattığı krizini ele almaktadır. Makalede, antik Roma geleneği kullanılarak, söz konusu dönem fetret (interregnum) dönemi olarak adlandırılmaktadır. Tek kutuplu dünyanın çok kutuplu bir dünyaya doğru kaydığı, çatışmanın yerini diyalogun aldığı ve bunun sonucu olarak yeni bir birlikte yaşama ihtiyacının ortaya çıktığı dönemdir. Amaç, fetret döneminde önceki ve halen mevcut olguların oluşumunu belirlemek için tarihsel bir paralellik çizmek; küreselleşme çağındaki modern olgular üzerinde durularak, farklı medeniyetlerde fetret döngülerinin varlığının ve bu tür dönemlerden çıkış stratejisinin belirlenmesidir.*

106

Bu dönem, insanın varoluşunun tamamen yeni bir bağlamında ele alındığı, normale dönme ihtiyacının ortaya çıktığı, bildiğimiz dünyanın sonunu işaret eden çoklu krizlerin ve belirsizliklerin yaşandığı bir dönemdir. Makalede, Batı medeniyetinin karşı karşıya olduğu zorluklar analiz edilirken, Batı'nın bir medeniyet olarak cesur ve yeni kararlar alma cesaretine sahip olup olmayacağını ya da bunu başka bir medeniyetin yapmasına izin verip vermeyeceği de incelenmekte; Batı'nın Batı'ya bakışı ele alınmaktadır. Batı'nın tüm insanlık üzerindeki 5 asırlık tahakkümünün sonuna gelinip gelinmediği ikilemine cevap verebilmek için, Batı'daki yapısal krizini deşifre etmek gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: *batı, fetret, imparatorluklar, neo-liberalizm, hegemonya, tahakküm, küreselleşme*

INTRODUCTION

There are numerous definitions of the term interregnum and, at the same time, numerous interpretations that have been the product of various historical contexts. Depending on the needs, the term itself and its application offered explanations of current, temporary and irregular events, caused by a variety of symptoms, trends, historical ordeals, personalities, and so on. In general, the interregnum is a time interval indicating the interruption of a certain continuity. This time interval between two periods (what was and what is coming) is most often used in defining the temporal space from the end of the reign of one sovereign ruler until the coming to power of another, that is, his successor. It is in this time gap that there is a suspension or interruption of executive control or control by one governor. The etymology of the term itself, which is a coinage of two separate words, originates in the Latin language: *inter* (between) and *regnum* (government/authority, power, empire), i.e. inter-governance. In fact, this term was most commonly used when there was interruption of the rule of kings and emperors, that is, the time when the empire, the monarchy, or the state was left without a ruler, most often because of death or coup d'état.

However, the original use of the term is found in the Roman law in which the term is a legal concept, in its institutionalized form and application. According to Zygmunt Bauman, it appears for the first time in Titto Livio history of Rome. As Livio cited, legendary King Romulus, “ruled Rome for 38 years, and 38 years represented an average length of life of an average person, which means that when Romulus died, or as Titto Livio suggests, was raised to heaven, there were very few people in Rome who remembered a world in which Romulus was not present. It was the first interregnum, a time of panic, of a complete decomposition of life, of total uncertainty. People were used to the idea that whatever needs to be done, and how people need to live comes from Romulus. He will tell you.”¹

In the period of the Roman Republic there was a time of political imbalances, caused by a period of no-governance, that is, an inter-governance in which the Senate found itself without a sovereign king who possessed the actual power to command the Republic, or the holder of the highest authority (*imperium*). During the interregnum, that

¹ Transcript by the Executive Committee of the World Public Forum “Dialogue of Civilizations”, Bauman, Zygmunt, *Living in Times of Interregnum*, p. 2

temporary suspension of law occurred were until the proclamation of a new sovereign, where the Senate independently assumed power over the need for legitimate authority and its re-activation.²

In addition to the original Roman interregnum, there were numerous interregnums throughout history. Among the better known are Ottoman, Chinese, and Vatican. But there were interregnums even when the time periods themselves were not named so, and yet were followed by temporary, short-term trends, symptoms and diagnoses. In Europe during the 16th century, the term interregnum itself gained wider meaning than the then known, as “a breach of continuity in the normal executive reign of a sovereign power: the paradigm of the empty throne. It is commonly used, for example, to designate the period between the reigns of Charles I and Charles II in England.”³

The debate on the “end of history”⁴ is already a hackneyed rhetoric that proved to be an idealistic utopia, which has never achieved its ultimate goal: peace. But in some ways, the period between the welcoming of the triumphalism of the liberal democracy and the beginning of the real 21st century, through the terrorist attack of the World Trade Centre in New York, was nothing but a temporary state: interregnum. This condition was an opportunity, a period of thought about what would be born as a new paradigm that would show the direction to which the new order would strive. Instead of creating values and ideals based on respect for human rights, the rule of law and mutual respect, the interregnum of liberal democracy went in a different vague direction that brought to the surface the symptoms arising from its failure to achieve its ultimate goal. Among the symptoms that undermine the current international order are undoubtedly the economic crises in the United States and the EU, the undermining of the middle class, a young generation that for the first time lives worse than their parents due to the

2 “The interregnum enabled (the Senate) to take over in an emergency, such as when both consuls died or were to be absent for a lengthy time. The interregnum lasted until the end of the emergency and order was restored to normality. On such occasions, the Senate elected an interrex for a period limited to five days, until a new king was found and normal constitutional order was restored. Should the Senate fail to designate a king during this brief period, the *interrex* was to name a successor for the next five days and so on... the interregnum is devoid of republican association and is not obligated by a tribute to the people; it depends solely on sacred right, as a self-sufficient, auspicatory investiture. It is the most archaic element of political life during the Republican era, in which it shines like a royal ornament.

3 Theophanidis Philippe, *Interregnum as a Legal and Political Concept: A Brief Contextual Survey*, Synthesis 9, Fall 2016, p. 110

4 Fukuyama, Francis, *End of History and the Last Man*, Free Press, 1992

enormous unemployment rate, as well as the dysfunction of international institutions, The United Nations Security Council above all, which is reflected through the hot spots and monsters of the war that carry countless casualties on a daily basis. As this *Runaway World*⁵ and its failures in some way show, the triumph of liberal democracy and capitalism seemed to represent an interregnum in order to accomplish another purpose, rather than an end in itself.

The interregnum reflects the time interval, that is, the form of this vacuum in international politics. But the very essence and all that fills this space could be defined as *ad interim*, which is a state of “temporariness” or “interim”. A period filled with the failures of the old order and the sparkle of hope brought by the new, still unborn order. *Ad interim* is a dangerous condition. Dangerous in the sense that it constitutes a threat to itself if it fails to get rid of the constraints that lead it to a state of fear, uncertainty and alternatives that will only change their form, but not the content.

One of the key authors who portray this situation is the Marxist Italian philosopher Antonio Gramsci. In defining the interregnum, he does not refer to the Roman law, according to which in the time of the republic the existence of authority that is in charge is present, even though the executive power is suspended. He goes beyond the limited definition of the Roman Republic and the 16 centuries-long inter-periods from one king to another. The Gramsci’s interregnum does not reflect any transition and a normal period of its implementation. On the contrary, dwells on a state of crisis in which authority is interrupted, but there is still a continuation of the rule. In that case, the question of legitimacy arises as well as to what extent the ruling class has a support of its rule.

The time in which Gramsci writes his “prison notes” is a product of the Great Depression with the Wall Street collapse in 1929, which stroke an unprecedented blow to capitalism, unprecedented until then, and to this day. This crisis was an occasion and an incentive for the rise of the far-right parties, which in Italy had already had their own pace with the Fascist takeover of power, six years before the Great Depression. On the other hand, the far left through the Communist Movement in the period of 1928 intensified its presence through the Comintern, which represented the third period of the Communist International. At that

5 Giddens, Anthony, *Runaway World*, Profile Books, 2002

time in the Soviet Union, more precisely at the end of 1929, the rural collectivization began after the termination of Lenin's New Economic Policy (NEP). The Italian Communist Party in 1930 adopted an extremely left-wing stance, due to the pressure from the Comintern, rejecting democratic perspectives as unacceptable in order to crush Mussolini's power. This extreme left-wing trajectory did not have Gramsci's approval, on the contrary, he vehemently opposed it.

In his *Prison Notebooks*, Gramsci will depict a period that is characteristic for each interim period, torn between two realities: "If the ruling class loses consensus, that is, does not "lead" but is only "dominant", demonstrates force through coercion, which exactly points out the fact that large masses are moving away from their traditional ideologies and do not believe anymore what they previously believed in. This crisis consists precisely in the fact that the old is dying, and the new cannot be born; in this interregnum a great variety of morbid symptoms appear."⁶

In some interpretations, like that of Slavoj Žižek, the phrase morbid symptoms is replaced with monsters.⁷ According to Gramsci, the morbid symptoms manifest themselves in a variety of ways: "physically (depression), epistemologically (scepticism with regard to all theories), economically (poverty), and politically (cynicism)... there is no easy solution to this crisis. It does not seem possible to return to a former state that is not trusted anymore, nor is it possible to come up with new and promising alternatives. In other words, general disbelief makes it impossible to reactivate the old ideologies, while cynicism and scepticism makes it harder to believe in any new propositions.⁸ It is precisely the appearance of morbid symptoms that suggests the arrival of a new, uncertain world, which until it is born will be stuck in its own ad interim.

One of the most important sociologists and philosophers of the 21st century, Zygmunt Bauman, will make the parallel of the time in which we live with the interregnum of the old Rome, which Gramsci calls ad interim. In one interview, Bauman concludes that it is not possible to

6 Gramsci, Antonio, Hoare, Quintin, Smith, Nowell, Geoffrey, *Selections from the Prison Notebooks*, International Publishers Co, 1971

7 Žižek Slavoj, *Living in the End Times*, New York, Verso, 2011

8 Theophanidis Philippe, *Interregnum as a Legal and Political Concept: A Brief Contextual Survey*, Synthesis 9, Fall 2016

endure for a long time in this state, because this is the time in which the old ways of doing things are no longer functional or are ineffective, while the new instruments are still not invented, let alone tested. Bauman disagrees with the fact that the period of change in which we live is characterized by a transition. In order for a transition to take place, a transition from “here” to “there” is needed, but although we know very well the place from which we want to escape: “here”, we have no clue about what “there” is where we want to get. Bauman fears that we could be taken to the desired place without our will, as well as because of wrong actions or the lack of them. Bowman’s conclusion is that we are “not getting anywhere”.⁹

In his lecture at the forum “Dialogue of Civilizations” in Italy, Bauman will warn about three aspects that mirror living in the world of interregnum. According to Bauman, we are first of all haunted by ignorance, that is, the lack of it, which simply manifest our lack of belief, lack of self-confidence and lack of trust in the knowledge we already possess how to do things, and we need to change things. According to Bauman, the other aspect very closely lettered to ignorance is the feeling of impotence, that we do not know how to do it, how to go about it, who is going to do it. These two aspects are accompanied, as he says, with the most painful aspect, and that is the loss of self-confidence and the feeling of humiliation, we are inadequate, whatever we do does not have much consequence, nothing happens, we are trying this and that, sometimes we are coming close to very great self-sacrifice, but nothing really happens. “Once you believe that, than you stop acting, you stop thinking, which means that we are in sort of a vicious circle in a time of interregnum, we exacerbate all the things which make us ineffective in shaping our joint future.”¹⁰ According to Bauman, the crisis today does not consist of what should be done, but who will do the job, because, as he concludes, this is a crisis of ages and does not represent a pre-crisis of ideas because ideas are abandoned, and the real ideas are very prolific.

But what is necessary to note is the reason why today’s world is again in a state of interregnum and what are the symptoms that occur because of the existence of that temporary vacuum. One of the reasons is exactly globalization, which appeared as the dominant megatrend of the

9 <http://mattkennard.tumblr.com/post/63075191723/zygmunt-bauman-transcript>

10 Transcript by the Executive Committee of the World Public Forum “Dialogue of Civilizations” Living in Times of Interregnum, Bauman, Zygmunt

transition from the twentieth to the twenty-first century. But it is precisely the globalization that created a discrepancy between the economy and politics. The world has united economically¹¹, creating a market that thanks to advanced technology is available in every home. On the other hand, politics remained in “Westphalia”. Namely, the world of nation states remained trapped in retrograde policies and the leaders who remained within their borders. If in the world of economics, globalization united the world, in politics it should have been cosmopolitanism, which unfortunately seems to go to the other extreme. Globalization has created consumer societies that are a means rather than an end in themselves. Bauman talks about “Liquid Life”, which is realized through the conditions of constant uncertainty, and thus the life itself is erratic. This Liquid Life is intertwined with consumerism and the “consumer syndrome”, which is a prerequisite for assessing individuals in society, measuring their consumer capacity. In such a society, according to Bauman, there is no desire for improvement, but only for the abundance through which *marketization* is carried out, which fills the living space.

The second reason would be the need to revise the “social contract” and the debate about freedom and security. There is a perception that we are in an unstoppable and irrevocable progress, together with our post-modern society, which in fact is in an uncertain and dangerous momentum due to the incorrect redistribution of freedom and security. These two constants, which are in an eternal mutual relationship, are the two postulates of the social contract that has been valid since Hobbes until now. But what if the same agreement is violated, when security is used as an excuse for the deficiency of freedom, and the price paid is too high and leads to dependence on fear and to the apparent stability of neoliberalism? It is also one of the crucial reasons for the dysfunction of democracy, above all the neo-liberal paradigm, which in turn leads to the emergence of post-concepts. According to Bauman, the neoliberal revolution resulted in a prominent discrepancy and with the possible “divorce between power (meaning the capacity to complete things) and politics (meaning the ability to decide what things are needed and need to be done).”

The transformation that reshaped the international into a world order, at this point is in a state of interregnum. It is precisely this time period

11 Process known as economical globalization that is referring to a certain integration and conversion of the national economies and markets into one common world market

between the changes of power, that is, the change of the centres of gravity in the world international order, whose certainty is not yet clearly established, creates a state of vacuum. Ian Bremmer, using the so-called “G-Zero” phenomenon, describes the state of vacuum in international politics, primarily caused by the decline in Western influence on international relations and the lack of global leadership without a vision of major political and economic issues. The very notion “G-Zero” means a world order in which no country, or a permanent alliance of countries, can meet the challenges of global leadership.¹² Specifically for the United States, Bremmer says that although its role in the G-Zero world is diminished, it finds its advantages in the multilateral approach, contrary to the challenges of foreign policy, through Washington’s attempt to create security ties with other countries and a single massive trade deal with China, which aims at deepening economic integration in Asia... this whole crisis, according to Bremmer, will result in regional leaders, not with a single global leader, whose goal is to maintain peace.¹³ According to him, the situation through which we are passing is not a new world order that everyone is waiting for but an interregnum. This situation is stuck between the world system led by the United States and something new that we do not know yet.¹⁴

It can be concluded that the interregnum as a cycle that is constantly going backwards through history, this time is prompted by rapid technological development, the displacement of the centre of gravity and world domination, globalization, *desovereignization*, and post-capitalism, which are key symptoms of the twilight of the existing world and the rise of the new world that comes. To fully perceive the current interregnum, emphasis should be placed on the eroded neo-liberal world order, which led by the West, that is, primarily by the United States, is just one of the “morbid symptoms”.

IMPERIAL INTERREGNUM

The 20th century is interpreted as a short century that started in 1914 and ended in 1989, or 1991.¹⁵ The beginning of the century was marked by

12 Bremmer, Ian, *Every Nation for Itself – Winners and Losers in a G-Zero World*, Penguin, 2012

13 Ibid.

14 Magazine *Corporate Risk Canada*

15 This interpretation is mostly due to Eric Hobsbawm - *The Age of Extremes: The Short Twentieth Century, 1914–199*

a wave of collapse of empires and kingdoms. The Austrian – Hungarian, Ottoman and Russian empires collapsed almost simultaneously. Through the realization of the right to national self-determination, the territories of empires were soon taken over by the order of national states. Eric Hobsbawn will describe this as the “ill fate of European politics in the 20th century. “National self-determination will generate a series of wars, because imperial areas until then were unable to distinguish new national states without generating new minorities, ethnic conflicts, civil wars, migration and displacement of population, assimilations etc.

The founders of the League of Nations in Geneva were convinced that it would stabilize post-imperial space. Their expectations failed and post-imperial areas would be left on their own with all their challenges, new situations, confrontations and conflicts. This is why many events between the two world wars will be seen as post-imperial constellations, which will in turn be a reason for the beginning of the Second World War. This can be seen also as an imperial interregnum, because of the existence of a political vacuum of power following the collapse of empires. Namely, the established order of nation states in the area of former empires will contribute to the establishment of Hitler and Stalin foreign policy as a sort of a return towards a new imperial order.

Hitler’s imperial project will fail in the conflict with the coalition of great powers. In 1945, Japan’s attempt to establish their own empire will also fail. Also, after the Second World War, Western European colonial kingdoms will see their demise. Stalin’s imperial project will not fall until 1991, due to the overstretching of its resources, as Paul Kennedy would say.¹⁶

Post-imperial areas after World War II will ask for external support to establish a stable internal order. Post-colonial elites will prove themselves incapable of achieving the same. Such areas showed a need of time to establish and develop their own political structures. This is exactly why they were in need of a “neutral power” able to fulfill the imperial role of establishing order and a system, without taking over the role of previous empires in the process.

This post-imperial and post-colonial period following World War II can also be qualified as imperial interregnum. It is the time when the USA

16 Kennedy, Paul, *The Rise and Fall of the Great Powers*, Unwin Hyman, 1989

and the USSR had great influence on the internal situation in these areas, above all through economic and military support. However, the collapse of the Soviet Union uncovered the fragility of states established in the Fifties and Sixties of the 20th century in the post-colonial areas - also known as Third world countries.

The end of the Cold War, i.e. the end of the 20th century, was interpreted by many authors as a possibility to build a new world order, and not going back to empires. The UN were expected to finally realize the tasks it was established for after the Second World War – tasks it was unable to perform because of the blockades within the Security Council. Such great expectations on the predominant role of the UN in the 21st century were based on the fact that globalization would entail the decline and erosion of power of states, with sovereignty increasingly transferred to transnational institutions. According to this understanding, this is a process resulting from post-imperial experiences in Europe that started with the OSCE and the EU and should be a model for the new world order.¹⁷

Contrary to this model of a community of states, there was also and understanding that nation states, or the Westphalian model, would gradually disappear. The 21st century state will lose more and more of its power also due to self-regulation of market regimes and political action of non-governmental organizations.¹⁸ The so-called global metropolis network was offered as an alternative to the community of states.¹⁹ Liberal intellectuals offered, as the best solution, the model of Pax Americana.

The events of 9/11 showed that new forms of warfare and global terrorism destroyed many of the visions and concepts for post-imperial order. The UN proved themselves as powerless and without control over wars between dictators, religious and ethnic conflicts. The New York attacks also showed that the metropolis network is vulnerable and non-resilient to transnational terrorism. The infrastructure of big cities can easily be used for logistics in terrorist attacks that are very difficult to be uncovered and prevented. Also, it appeared that connected metropolises are not interested in the areas outside of their network.

17 Robert Cooper, *The Breaking of Nations: Order and Chaos in the Twenty-First Century*, London: Atlantic Books, 2004

18 Hardt, Michael, Negri, Antonio, *Empire*, Harvard University Press, 2000

19 Benjamin Barber, *If Mayors Ruled the World: Dysfunctional Nations, Rising Cities* Hardcover – Yale University Press, 2013

In the first decades of the 21st century, it was proven that neither the model of the UN, nor that of the OSCE or the EU, or the metropolis network, are able to react when faced with disorder, terrorism, bloody ethnic or religious conflicts, genocides or deportation of population. It can be said that the so-called humanitarian military interventions and the fight against terrorism brought the issue of empires back as a subject of debate at the beginning of the 21st century.²⁰

Thus for example, it is stated that USA during the time of President Bill Clinton have led a hegemonic politics that will turn into an imperialist politics at the time of George Bush. In his book *Incoherent Empire*, Michael Mann claims that the hegemonic politics brought about more of a disorder than order. Herfried Munkler sets the dilemma of whether the USA would lead a devastating unilateral politics of power if George Bush had not been elected as US President and if neo-conservative political circles had not gained political influence. According to these authors, American politics gained its imperialistic character because of the personal decisions of its President, made under the influence of his advisers and their ideological determination.

Michael Ignatieff in *Empire Lite* discusses liberal or democratic imperialism, a “new form of imperial governance in the post-imperial period” that features advocacy for human rights and democracy, as well as establishment and maintenance of a free market.²¹

The debates on the USA as a new empire also raise another dilemma: Can there be a democratic empire?²² The doubt in this dilemma stems from historical experience. Namely, imperial has always been associated with authoritarian, or autocratic management in the center. Therefore, democratization and fall of empires have always meant one and the same.²³

20 Gore Vidal, *Imperial America: Reflections on the United States of Amnesia*, Clairview, 2004
- Charles S. Maier, *Among Empires*, Harvard University Press, 2006
- Michael Mann, *Incoherent Empire*, Verso, 2005
- Herfried Munkler, *Empires: The Logic of World Domination from Ancient Rome to the United States*, Polity Press, 2007

21 Michael Ignatieff, *Empire Lite*, Penguin Canada, 2006

22 Joseph S. Nye, Jr., *The Paradox of American Power: Why the World's Only Superpower Can't Go It Alone*, Oxford University Press, 2003.

23 Herfried Munkler, *Empires: The Logic of World Domination from Ancient Rome to the United States*, Polity Press, 2007

Joseph S. Nye claims that Rome's military expansion in the Mediterranean area destroyed Republican order and led to a century of internal disorder and civil wars. When Octavian August was in power, republican institutions were reduced to a mere facade, behind which there was a management structure in which people and the patricians had no decisive political influence. A similar thing happened to Napoleon's empire.²⁴ Namely, Napoleon Bonaparte was much more inspired by the Roman Empire than the Roman Republic when he decided to expand French power in South and Central Europe and when he became Emperor after being the first consul.

Unlike the French Revolution and Napoleon, American Revolution and the founding fathers were inspired by the Roman Republic and transposed the institutions that had the task to prevent fractions, limiting the power of charismatic leaders and most importantly, rejecting everything that could possibly destroy the Republic. This is exactly why the Federalist Paper²⁵ develops the project of a federal state, funded anti-imperially and distanced from world political aspirations, a feature of American politics in the 19th and part of the 20th century.

Critics of American imperialist ambitions that appeared in the 21st century, start from the incompatibility of republican institutions and imperialist politics. They claim that empire and democracy never go together and therefore, of the USA continue their imperialist aspirations, democracy in the US will disappear.²⁶

Among the first authors to seriously deal with this topic was French historian Emmanuel Todd.²⁷ He claims that empire is a generally known term that should not be elaborated further, and that the USA are a

24 Most likely this was described most comprehensively by Georges Lefebvre in his work *Napoleon*, originally published in 1935 by Presse Universitaires de Frances. Routledge, 2011

25 <https://www.congress.gov/resources/display/content/The+Federalist+Papers>

26 Chomsky, Noam, *Hegemony or Survival: America's Quest for Global Dominance*, New York: Metropolitan Books, 2003

- Andrew Bacevich, *American Empire: The Realities and Consequences of US Diplomacy*, Harvard University Press, 2004

- Andrew Bacevich, *The Limits of Power: The End of American Exceptionalism*, Macmillan, USA, 2008

- As most mentioned and most obvious example of the continuing danger to democracy in the United States is the plan Operation Northwood and everything related to such scenarios, which are an inspiration for many conspiratorial theories.

27 Todd, Emmanuel: *After the Empire: The Breakdown of the American Order*, Columbia University Press, 2006

modern day empire. In his book, *After Empire: The Breakdown of the American Order*, he deals with the phenomenon of “decline” by foreseeing the end of American global power. According to him, American imperialism until 1990 used to cover the neo-Communist world, and with the fall of Communism, the US became an empire. The predominance of liberal economic principles promoted by the USA led to the transformation of the entire world. This is what globalization actually is. He explains his thesis on the end of empire with a double inversion. First, the inversion of economic dependence between the world as a whole and the USA; and second, the inversion of democratic dynamics whereby the USA is given more of a negative connotation, whereas Eurasia gains positive interpretations. With globalization, new technologies and the Internet, the world is becoming more educated, informed and democratic. Todd believes that due to the abovementioned, the USA are unable to fulfill their strategic aim which is to control world resources. He elaborates a highly paradoxical thesis, according to which it is still unclear whether the universalization of liberal democracy and peace is an inevitable historical process, but states that such a world would definitely be a threat to the USA.

118

These stances of Todd are picked up by German professor Herfried Munkler. According to him, empires provide security, but right at the moment of the peak of their power, they enter periods of constant danger for their destruction.²⁸

Italian philosopher Antonio Negri and American theoretician and philosopher Michael Hardt tried to formulate a critique of fluid capitalism and a critique of empires as a decentralized and deterritorialized bio-political governance apparatus that includes the global area. As one of the first symptoms to announce the new paradigm, they see the weakening of sovereignty of nation states. However, they do not see this as a reason to dethrone sovereignty as such. According to them, empire is a new form of sovereignty. It is a fundamental reshaping of sovereignty from singular national centers into a supranational form configured by multifaceted networks of hybrid identities, elastic hierarchies and multilateral exchange. They believe that the UN actually paved the way for the establishment of the Empire unjustified idea to produce a global norm that can act in a sovereign manner. In all other cases, the UN is based on paradoxes - namely, on

28 Herfried Munkler, *Empires: The Logic of World Domination from Ancient Rome to the United States*, Polity Press, 2007

one hand, sovereignty of national states must be respected, and on the other hand, they are only effective when violating that same sovereignty. Their position is that the imperialist era is finished. No nation can be a world leader any more. There is a merge of political and economic power at the global level. In another one of their books, *Multitude: War and Democracy in the Age of Empire*, they introduce the category of “multitude” as the summary of all those exploited and subordinate that might confront the Empire. The first political demand of such multitude should be global citizenship. That would establish a completely new political geography and new political subjectivity. According to them, it will be a time to observe the mysterious ways of fate, unusual topologies and sufferings, but the desire to be free will only be calmed through the conquering of new space.²⁹

HEGEMONIC INTERREGNUM

On June 5, 1947, the Chief of General Staff of the US Army during World War II, and later State Secretary of the USA, George Marshall, held a speech before Harvard graduates. This address of his will be remembered as an introduction into US hegemony. Namely, in his address, he states the following:

“It is logical that the United States should do whatever it is able to do to assist in the return of normal economic health in the world, without which there can be no political stability and no assured peace. Our policy is directed not against any country or doctrine but against hunger, poverty, desperation and chaos. Its purpose should be the revival of a working economy in the world so as to permit the emergence of political and social conditions in which free institutions can exist. Such assistance, I am convinced, must not be on a piecemeal basis as various crises develop. Any assistance that this Government may render in the future should provide a cure rather than a mere palliative. Any government that is willing to assist in the task of recovery will find full co-operation I am sure, on the part of the United States Government. Any government which maneuvers to block the recovery of other countries cannot expect help from us. Furthermore, governments, political parties, or groups which seek to perpetuate human misery in order to profit therefrom politically or otherwise will encounter the opposition of the United States.”³⁰

29 Hardt, Michael, Negri, Antonio, *Empire*, Harvard University Press, 2000

30 <http://www.oecd.org/general/themarshallplanspeechatharvarduniversity5june1947.htm>

Only ten months later, the then US President Harry Truman signed the Economic Cooperation Act, better known as the Marshall Plan. Between 1948 and 1951, the US sent money, goods and services to Europe, worth an estimated 13,5 billion US dollars, which in today's value would be around 140 billion dollars. American citizens, who enjoyed peace and —, renounced one percent of their gross national product for the benefit of 16 European countries, among which was also 1948 Germany.

Four years later, at the end of the aid plan, industrial production in the beneficiary countries had grown by 36 percent, whereas income per capita was way beyond the one before the war.

It is especially important that the great plan of George Marshall incited Western – European integration, opened the doors to NATO, to the common market, as well as German – French understanding.³¹

The aim of the Marshall plan was to promote US interests and strengthen US positions, but under the pretext of preserving world peace. The similar formula of “US weapons and dollars” will establish US domination in other regions of the world, thus becoming a leading trade partner of most countries.

The US will achieve their domination in world economy through the World Bank and the International Monetary Fund, whose representatives are always American, and managers European. According to the NATO model, led by the USA, the Central Treaty Organization in the Middle East was established, to which Washington also joined. The South-East Asia Treaty Organization was also established by the USA, Great Britain, France, Australia, New Zealand and the Phillipines. In this way, the USA imposed themselves during the 20th century as the leading military force in the world.

During the 20th century, the biggest challenge to US hegemony was the Soviet Union. The Communist bloc will establish its own “empire” and will enter a “Cold war” with the USA, which will eventually end in 1991 with the dissolution of the USSR. Following that collapse, the USA will remain the only superpower at the end of the 20th and the beginning of the 21st century.

31 <https://harvardmagazine.com/1997/05/marshall.html>

Seen from today's point of view, according to the standard economic, political and social indicators, the last decade of the 20th and the first decade of the 21st century were perhaps the best years in human history. It was a time without great wars between superpowers; global trade was expanding and driving economic prosperity forward; poverty was almost halved and the rapid progress of science and technology, through overall digitalization and availability of Internet to a bigger number of users seemed to bring wellbeing to all areas of the planet.

For almost two decades, the USA were sovereign and unrivaled rulers of the world scene, creating the so-called American "hyperpower". This will only remain so until the mortgage crisis in 2008, the credit crisis in 2008 and the great recession in 2009. The Lehman Brothers bankruptcy marks the beginning of the great financial crisis that will shake the USA and have an aftershock on all Western countries and their financial systems. This major crisis will uncover the deep criminal structures of financial capitalism. The crisis showed that managing structures were unable to govern in a competent and fair manner, which led to a strong resistance against traditional political structures and political party elites. US left - wing will continuously emphasize cultural deregulation, whereas the right-wing will insist on economic deregulation. The left will ask for a slow and precisely oriented economic deregulation, whereas the right - a slow, but precisely oriented cultural deregulation.³²

The global crisis will also show that the legislative and executive power in the USA are nothing but a curtain, a mechanism to provide political legitimacy of decisions actually made by corporative lobby groups behind closed doors.

In the second decade of the 21st century, the world seems to be entering a new phase. The politics of idealism and hope will be increasingly substituted by a politics of identities and fear.

The USA will continue to lose their position as hegemon and humanity will enter a rare moment in history where the absence of hegemony can actually be felt. This period can be qualified as a hegemonic interregnum featuring an intensive multilateral rivalry - a time when the predominance of the American order is fading but a new order has not been fully produced yet.

32 <https://www.firstthings.com/article/2018/03/goodbye-heraclitus>

As any other former hegemon, the USA and the G7 insist on maintaining the status quo of world order as it has been so far. We are about to enter a period of hegemonic interregnum whereby the implications from redefining the role of USA as a former hegemonic power with global domination cannot yet be fully observed, especially during the term of President Donald Trump. The role of G7 in this interregnum is also quite unclear. There is an increased need for a comprehensive analysis of China and its transformation from a regional actor into the main rival and competitor of the previous hegemon. An actor introducing the “new normal” and implementing ambitious projects such as “One belt, one road”.

We have before us new challenges that other international and regional actors face, such as Russia, Brazil, India, Mexico, Saudi Arabia, Turkey, Poland, South Africa, Argentina; but also sub-regional actors such as Iran, Indonesia, Ukraine or Colombia.

In this hegemonic interregnum, what prevails is the impotence, and even incompetence of international organizations to handle complex humanitarian (migration), environmental and security related problems of today. In many areas of everyday life, the entire planet feels a global worsening of the situation.

Perhaps the solution to this would be a well implemented US transition from hegemonic hyperactivity towards a selective global engagement. Yet, history teaches us that so far, there has never been a case of peaceful withdrawal, especially not coming from a state of such high predominance and hegemony.

The USA and G7 are faced with a great challenge – to find a way to convince the majority of the populations in their countries that there will be benefit from the integrated multipolar world and to come to terms with the fact that the new world leadership will have to be shared with new actors.

During this hegemonic interregnum, Germany will use the EU to promote its own geo-economic and geopolitical interests. The huge EU internal market will become a solid ground for German economy, whereas in geographical and demographic terms, the EU area will turn Germany into a global power, although it is not one in itself. Namely, Germany has always been too small for a global power, and too big for

a regional power. However, EU will enable Germany to bridge that gap and start creating its own global power.

In international relations theory, that is the moment when potential power becomes real power. Brexit once again revives the theories of Heartland³³ and Rimland³⁴. In other words, maritime powers (USA and Great Britain as Rimland) start blocking the new growth of continental powers (Germany and continental Eurasia as the Heartland). Through its Brussels transmission, Germany is taking over all mechanisms for management of European integration. Instead of the longed for European Germany as an essential factor of EU political structure, we are witnessing the rise of a German EU, something that French President De Gaulle and British Prime Minister Thatcher warned about years ago. US President Donald Trump and his administration are fiercely confronting German interests not only in the area of Europe, but also its desire to realize geo-economic and geopolitical interests in the East of Europe, the Middle East and Asia. This is a fight to supervise the European part of transatlantic integration between a strong Germany that is turning into a European hegemon, and its strive to gradually reshape EU into its own empire. In the realization of these goals, Germany is using American military protection and NATO military potential as its shield. However, 70% of NATO funding comes from the United States. It becomes illogical for someone to use their own money and military force to help another competitive power in the strengthening of its imperial ambitions. This is why US administration under Trump no longer wants to help and protect the reshaping of the EU into an imperial power dominated by Germany. This sort of EU insists on reshaping North Africa and the Middle East (MENA) into a unique geopolitical unit reminiscent of the former Roman Empire. Hegemonic interregnum leads to new potential conflicts. The attempts to control Eurasian integration are clearly felt. The US will probably not

33 “Mackinder suggested that the “Heartland” for an emergent global land-power could be anchored in the tremendous collection of natural resources in and around Western Russia, wherefrom suzerainty could be established over vast regions stretching eastwards across the steppelands and forests of Eurasia. From this Heartland, the whole of the ‘World Island’ (continental Europe, Asia, and Africa) might be dominated and World Empire realized. He had the wit to give the pith of his doctrine urgent clarity: “Who rules East Europe commands the Heartland: | Who rules the Heartland commands the World-Island: | Who rules the World-Island commands the World”. Kearns, Gerry, *Geopolitics and Empire – The Legacy of Halford Mackinder*, Oxford Geopolitical and Environmental Studies, 2009, p. 4-5

34 On a contrary to the Heartland theory, the Rimland theory introduced by the American geopolitician Nicholas John Spykman, pointed the water space that reaches from Europe all the way to South Korea as the world’s main battlefield. In other words, Spykman argued that: Who controls the Rimland controls Euro-Asia, who controls Euro Asia controls the world.

allow the European Heartland to be under exclusive domination of German politics, which is already jeopardizing vital geo-economic and geopolitical interests of the Rimland. German export economy in full throttle, based on monetary manipulation of an underestimated euro, makes EU Member States fully dependent on Germany and disables any bilateral agreement with the USA. Economic subordination creates political dependence and thus allows Germany to dominate over the entire EU. As a result of this, Germany is gaining geopolitical influence it would never have had, unless it adapts and dominates the EU for its own interests. With such a position that enables a realization of its strong economic interests, Germany becomes a global actor that spreads its influence and will, according to the experience and geopolitical logic, enter into conflict with the regional and global interests of the US. This is also backed by the claim of Trump administration that in its trade exchange with the US, Germany is realizing an enormous trade surplus which in turn prevents US economic growth.

THE POLITICAL “WEST” IN INTERREGNUM

Today’s interregnum is currently in a phase in which, according to some thinkers, it becomes an imperial interregnum, and for some a hegemonic interregnum. These views are partly due to the perception that the crisis of neo-liberalism is also a crisis of the entire humanity, and that whatever the crisis that will affect the hegemonic center of power, it will also affect the rest of the world. On the other hand, this is due to the fact that international politics and international relations are today led (at least up to now) by one center of power that we can locate in the image of the Western civilization. The purpose of the West after the Second World War was to grow into a hegemonic force that further aimed at becoming an empire. However, the world order established after 1945 “was not as radically new system but it rather represented the concentration and the climax of the previous one. Empires became spheres of influence of the superpowers. And the old multilateral balance of power in Europe has become a bilateral balance of fear on a global level.”³⁵ During the American era, the balance that at the same time was playing and is playing a role in democracy and is favorable, explains the reason why the liberal revolutions that happened later in that era proved to be successful. “It clearly points to the fact that if the USA themselves were not powerful to the extent that they were, we

35 Kuper, Robert, *Raspad Nacija*, Filip Fišnic, Beograd, 2007

would have witnessed fewer transitions, and those that would have happened would have been short-term. It could have led to a shallower and easily reversed third wave.”³⁶

According to Robert Cooper, for the most part of their history the USA were consciously anti-imperialist, “first of all, from its own struggle for colonial liberation through to the Monroe doctrine. True, it has interfered relentlessly in the internal affairs in Central America, acquired territory by force (as well as purchase), and it was caught up in the imperial frenzy at the end of the nineteenth century, but it was also one of the first to give up its colonies.”³⁷ Cooper continues arguing that “the United States is a country founded on ideas, and its vocation is the spread of those ideas. European countries are based on nation and history. For Americans, history is bunk. They aim, as the Mexican author Octavio Paz says, at the colonization not of space but of time: that is, of the future.”³⁸ Cooper concludes that if America is not imperial in the usual sense, it is certainly hegemonic: “it does not want to rule, but it does aim to control foreign policy. The hegemony (according to Cooper) is “essentially voluntary, part of a bargain in which America provides protection, and allies offer bases and support. From an American point of view, countries can choose to be allies or they can be irrelevant, in which case they can be left alone? If they begin to be a threat then they become, potentially at least, a target.”³⁹

But despite the successful realization of the Western idea, it is the interregnum of its domination that was created at the moment when the concepts of hegemony and empire began to move away from one another, that is, from their center. The crisis of Western domination, through Europe, but certainly more through the United States, reached its zenith at the moment when it lost its hegemonic role, but wanted to continue its own imperialist neo-liberalism, which for many anti-capitalists is, in fact, a despotic imperial force but with a human like face. In other words, borrowed from Gramsci and Bauman, the crisis arose when the consensus of domination and governance shattered, that is, the authority lost its power, but continued to rule; and at the moment when power and politics separated from one another.

36 Kagan, Robert, *The World America Made*, Vintage Books, New York, 2012

37 Kuper, Robert, *Raspad Nacija*, Filip Fišnic, Beograd, 2007

38 Ibid.

39 Ibid.

But what has led to such a state and does the West itself, in its very nature, bear the seeds of its erosion? On the other hand, can the whole state in which the West is today be called good? “The words ‘good’ and ‘justice’ have meaning as long as people believe in human nature, even though the modernists sought to control nature rather than living by it, and the basic issues of political philosophy remained possible - and that is to say, as long as people are guided by anthropology.”⁴⁰ “While Strauss accepted the theology of Plato, which has the nature in its basis, “Heidegger denied nature in favor of the creative will of “the existing people”... Conditions created after modern rationalism, persuaded Strauss that the West had a fateful choice ahead: the question *Plato or existentialism* is an ontological question today. Or, in other words, he should choose between ancient or modern thinkers.”⁴¹ Strauss emphasized that the first wave of modernism resulted in the creation of the American foundation of liberalism, more precisely through Machiavelli, Hobbes and Locke, but he is nevertheless sceptical about the limitation of these authors alone. “Strauss considered that the United States is the only country that is in explicit opposition to Machiavellian principles”.⁴²

CONCLUSION

In his work “Decline of the West” Spengler writes that the 19th century was “the *winter of the West*, the *victory of materialism* and skepticism, of socialism, parliamentarianism, and money.”⁴³ Arnold Toynbee mentions the cycles, the reactions of the creative minorities, followed by the weakening, that is the civilizational suicide when the leaders do not face the challenges before them creatively enough.⁴⁴ Sorokin claimed that great civilizations go through several phases: crisis, ordeal, catharsis, charisma and resurrection.⁴⁵ All of these forgotten authors in their works start with the assumption that history has its own rhythm and even own cycles. The interregnum is a part of that rhythm and it is

40 Мекалистер, В., Тед, Револт кон Модернизмот, Просветно Дело, Скопје, [Mcallister, V. Ted, Revolt Against Modernism, Prosvetno Delo, Skopje]

41 Ibid.

42 Ibid.

43 Spengler, Oswald *The Decline of the West I&II*, Utopija, Beograd, 2003

44 Toynbee, J., Arnold, A Study of History – Abridgement of Volumes I-VI, Oxford University Press, 1987

45 Sorokin, Pitirim, *Društvena i Kulturna Dinamika*, Beograd I Podgorica, Službeni List i CID, 2002

a transition from one to another cycle. However, from the research in this paper it can be concluded that the dilemma whether the history of the international relations is cyclic over long periods, or arrhythmic, or, according to Niall Ferguson, it is almost static at times, but capable of rapid acceleration. What if the historical time is less like a slow and predictable change of the seasons, and more like the elastic time of our dreams? Moreover, what if the collapse of the civilization does not take centuries to occur, but slyly and suddenly?⁴⁶

Precisely because of everything that Fergusons lists, we can conclude that it is almost impossible to predict the future of the political “West” based on just the data and the experience from the past and the death of its adversary, the political “East”. The period of interregnum of the international relations in the past was a transition from an established balance in lawlessness. It is always *ad interim*, a period which might have lasted for even decades, but was never permanent. This period, as correctly defined by Gramsci, is a period of morbid symptoms, or metaphorically speaking, a period of a hangover. The triumphalism from the death of the political adversary “East,” which resulted in globalization and the creation of a complex system of economic connections, starting from 2017, was headed towards a collapse, shifting the focus from the West to the East, East which is different from the East from the Cold War, but East which contains creative minorities that led to the economic success in China, India and other Asian economies. Therefore, rightfully, there is the dilemma about whether this interregnum announces the decline of the western civilization after its 1500 years of domination with the rest of the world and the other civilizations.

Numerous authors, contemporaries to this interregnum of the international relations are preoccupied with new questions about what can be done about this “autumn” in the West, that is, as Ferguson, quoting Zakaria, concludes that in a post-American world, the monopoly of what has been typical for the West, and lacking for others is being lost. Namely, the Chinese now have capitalism. The Iranians have science. The Russians democracy. The Africans “slowly” receive the modern medicine, and the Turkish have a consumers’ society. That means that the western ways not only do not decline, but they flourish almost everywhere. There are only a few areas which show resistance.

46 Ferguson, Niall, *The Great Degeneration – How Institutions Decay and Economies Die*, Penguin Press, New York, 2013

The number of people sleeping, showering, getting dressed, working, playing, eating, drinking and traveling like Western people is rising.

Evidently, the period of interregnum is not the disappearance of the western civilization, but its globalization and global spreading. Although in the past 1500 years it caused a great deal of injustices regarding other civilizations, some of which it destroyed, still it can be said that the West offers institutions in the area of economics, societies and politics which are unparalleled, and from which it is expected to unleash the human creativity in order to find solutions for the latest challenges.

Although, perhaps, the political “West” will not survive many of the threats and challenges it faces, it is of utmost importance to open a dialogue with the non-western world, rather than to retreat waiting lonely for the end, running away from the new, multipolar world. Perhaps now is the time to remind ourselves of Toynbee who asks for “repeated devotion” to freedom, which will be in accordance with the time we live in and it will be a new narrative of philosophy and a manifest of the new creative minorities created with the digital transformation of the entire humankind, which is interconnected and full of interaction.

The interregnum offers a moment for self-reflection regarding the “West” before transitioning into the next phase in history in which instead of fighting, self-accusation, confrontations and debates, the West will start a debate with the rest. It will accept the reality of the multipolar world and the others’ growth.

In this interregnum the creative civilization will be forced from the outside to adapt to the cultural configuration of the dominating civilization, although the ideas of the dominating civilization will not become rooted in the creative civilization. The interregnum is a time for thinking by looking in the past in order to project the future. Like in the past, the interregnum is a period when we need to find strength and show courage to face what lies ahead.

Bibliography

Akhtar, Salman, *Good Stuff – Courage, Resilience, Gratitude, Generosity, Forgiveness and Sacrifice*, Jason Aronson, Inc, 2012

Bauman, Zygmunt, *City of Fears, City of Hopes*, Goldsmiths College, University of London, 2003

Bauman, Zygmunt, *Globalization, The Human Consequences*, Polity, 1998

Bauman, Zygmunt, *Liquid Times, Living in an Age of Uncertainty*, Liquid Times, Polity, 2007

Bremmer, Ian, *Every Nation for Itself – Winners and Losers in a G-Zero World*, Penguin, 2012

Brzeziński, Zbigniew, *Strategic Vision: America and the Crisis of Global Power*, Basic Books, 2012

Bremmer, Ian, *Every Nation for Itself – Winners and Losers in a G-Zero World*, Penguin, 2012

Ferguson, Niall, *Civilization: The West and the Rest*, 2011

Gramsci, Antonio, Hoare, Quintin, Smith, Nowell, Geoffrey, *Selections from the Prison Notebooks*, International Publishers Co, 1971

Kagan, Robert, *The World America Made*, Vintage Books, New York, 2012

Kuper, Robert, *Raspad Nacija*, Filip Fišnic, Beograd, 2007

Mcallister, V. Ted, *Revolt Against Modernism*, Prosvetno Delo, Skopje

Müller, Jan-Werner, *Contesting Democracy – Political Ideas in Twentieth-Century Europe*, Yale University Press

Serageldin, Ismail, *Essays For Our Time*, Nizami Ganjavi International Center, 2016

Sorokin, Pitirim, *Društvena i Kulturna Dinamika*, Beograd I Podgorica, Službeni List i CID, 2002

Ivan IVANOV

Taylor, Charles, *The Malaise of Modernity*, Charles Taylor and the Canadian Broadcasting Corporation, 1991

Theophanidis Philippe, *Interregnum as a Legal and Political Concept: A Brief Contextual Survey*, Synthesis 9, Fall 2016

Гиденс, Ентони, *Забеган Свет*, Филозофски Факултет, Скопје, 2003

Žižek Slavoj, *Living in the End Times*, New York, Verso, 2011

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Yayın Geliş Tarihi / Received: 20.04.2023

Yayına Kabul Tarihi / Accepted: 20.07.2023

Bu makale için önerilen kaynak gösterimi / To cite this article (Chicago, 17-A sürüm / Chicago, 17th A):

Ivanov, Zoran. "The EU - Balkans Enlargement Process Deadlock: The Role of Perceptions, Stabilocracy, and Recommendations", *Uluslararası Suçlar ve Tarih / International Crimes and History* 24, (2023): 131-153.

THE EU - BALKANS ENLARGEMENT PROCESS DEADLOCK: THE ROLE OF PERCEPTIONS, STABILITOCRACY, AND RECOMMENDATIONS

Zoran IVANOV*

Ph.D. Assistant Professor,

TOBB University of Economics and Technology, Ankara, Turkey;

e-mail: zivanov@etu.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8486-648X>

131

Abstract: *The EU enlargement process has its dynamics throughout the years that still keep some of Balkan countries outside of its borders. Starting point for this analysis is perception matters. Hence, it aims to better understand the critical events from the history of interactions between EU and western part of Balkans that shaped the mutual perception that keep Balkan countries located in western part of the region away from the EU.*

The article will analyze both sides, the EU, and the countries of western part of Balkans. First, it argues that the policy of the EU enlargement with western Balkan has deep roots in history. Hence, we will identify manifests that shaped EU's perceptions towards that region of Balkans. It will identify building blocks for enlargement resistance. Second, will scrutinize the unwillingness of the Balkan political elites to comply with accession criteria. Further, it will examine the internal regional manifests that contribute to the EU's perception and undermine development and prosperity. Many regional politicians have mastered to

* <https://doi.org/10.54842/ustich.1315682>

talk the EU talk without delivering any genuine results. It will identify building blocks of stabilitocracy.

At the end, it will give recommendations that are implied from the stalled process. Since EU membership is first responsibility than a privilege, priority should be given to what western Balkan countries can do for themselves. Only then they can attract the EU interests to open enlargement again.

Key words: *enlargement, stabilitocracy, resistance, geopolitics, instability, culture*

AB - BALKANLAR GENİŞLEME SÜRECİ ÇIKMAZI: ALGILAR, İSTİKRAR VE TAVSİYELERİN ROLÜ

Öz: *AB genişleme süreci, yıllar boyunca Balkanların batı kesiminde yer alan ülkeleri hala sınırlarının dışında tutan dinamiklere sahiptir. Bu analizin başlangıç noktası algı meselesidir. Bu nedenle, Balkan bölgesinin batı kesimindeki ülkeleri AB'den uzak tutan karşılıklı algıyı şekillendiren AB ve batı Balkan etkileşimlerinin tarihindeki kritik olayları daha iyi anlamayı amaçlamaktadır.*

Makale, AB ve batı Balkanlar olmak üzere her iki taraflı da analiz edecektir. İlk olarak, AB'nin Balkanların batı kesiminde bulunan ülkelerle genişleme politikasının tarihte derin kökleri olduğu savunulmaktadır. Bu nedenle, AB'nin batı Balkanlara yönelik algılarını şekillendiren tezahürler tespit edilecektir. Genişleme direncinin yapı taşları belirlenecektir. İkinci olarak, Balkan siyasi elitlerinin katılım kriterlerine uyma konusundaki isteksizliği incelenecektir. Ayrıca, AB'nin algısına katkıda bulunan ve kalkınma ve refahı baltalayan bölgesel iç tezahürleri inceleyecektir. Birçok bölgesel siyasetçi, gerçek bir sonuç ortaya koymadan AB ağızıyla konuşmakta ustalaşmıştır. İstikrarlı demokrasinin yapı taşlarını tanımlayacaktır.

Son olarak, duraksamış süreçten çıkarılabilecek tavsiyelerde bulunacaktır. AB üyeliği bir ayrıcalıktan ziyade bir sorumluluk olduğundan, öncelik batı Balkan ülkelerinin kendileri için neler yapabileceklerine verilmelidir. Ancak bundan sonra AB'nin ilgisini tekrar genişlemeye çekebilirler.

Anahtar kelimeler: *genişleme, stabilitokrasi, direniş, jeopolitik, istikrarsızlık, kültür*

Introduction

The EU is facing myriad of critical geopolitical challenges that enlargement process has not been on the EU agenda since 2004. The last two round of enlargement in 2007 when Romania and Bulgaria and 2013 when Croatia got membership were by inertia, using the last breath of EU's willingness to enlarge. The EU membership first is responsibility than a privilege. Hence, if the countries located in the western part of Balkan region does not change the current inertia, it is likely that they will stay outside of the union soon.

Since than geopolitical environment has changed severely. The war in Ukraine dominates the EU's agenda. Managing the consequences of the second order effect of the war and maintaining the role as global actor is more likely that the EU will not be interested in opening the enlargement process in near future. Additionally, before the war in Ukraine, the EU was facing challenges such as rising unilateralism, internal fragmentation, Euroscepticism, populism, Brexit, trade wars, prolonged conflict in the Middle East, climate change, evolution of military warfare, migration, rising of geopolitical competition, and post – covid 19 consequences.¹ These challenges remain nowadays, just cannot get attention over the war in Ukraine. Flexing geopolitical muscles and at the same time trying to keep unity intact, the EU is assuming more self-centered policy that is extractive and does inspire confidence to future candidates. The critical element is trust. In such geopolitical shambles the EU is underperforming in maintaining the trust within the union and solid enlargement process. It is evident that Eastern European countries are objecting to some of the EU's policies, and they follow their own interests in making decisions. Hungary and Poland are the loudest one. They have been considered as leaders between member states with democratic backsliding. Yet, such conclusions are very arguable since respective governments got their public support. On the other side, hence, it seems that Balkan countries in the western part will stay outside of the EU in near future.

Living in abstract reality that EU membership is everyday closer to the countries in the west-Balkans will bring more political instability and economic degradation. Instead, these countries should work on

1 Spyros Economides, 'From fatigue to resistance: EU enlargement and Western Balkan', 2020, Dehrendorf Froum IV Working paper No.17, Available at: <https://www.dahrendorf-forum.eu/wp-content/uploads/2020/03/From-Fatigue-to-Resistance.pdf> Accessed on: 05 Sep 2022

strengthening their internal critical political and economic capacity to keep up with the global and EU challenges. Otherwise, soon they will become failing states. In this manner it is significant importance to examine why does the EU not want to integrate west part of Balkans. The existing literature examines EU –west-Balkan integration from the EU’s transformational power, conditionality, policies, and capability of enlargement. However, there is a lack of literature that scrutinize the building block of EU’s perceptions towards the said region than contribute to stalling the enlargement process. Likewise, scrutinize the internal causes from inside west-Balkans that contribute to stalling the enlargement process.

The article will examine the root causes of the interrupted process of EU’s enlargement with the west part of Balkans. In that manner, the article is divided in three parts. First part will examine what kind of root causes is EU generating that contribute to halting the enlargement process. Second part will analyze the behavior of the countries in the west-Balkans as second order effect from the EU influence. The last part of the analysis will suggest core principles that will improve reforms and transformations in the west-Balkan countries governance that can serve for further policy development.

The EU played two types of roles in west-Balkans enlargement policy. First, proactive role where it can use its transformative power to help these Balkans countries to overcome political and economic obstacles to successfully integrate in the union. In the last three rounds of enlargement the EU used its transformative power to enlarge. Additionally, the time frame and geopolitical conditions for Eastern European countries in 2004 when they got their membership, with west-Balkan’s contemporary conditions are not the same. Yet, starting from 2004 until 2013 as the last round of enlargement, the EU still did not take any measures to assume proactive role to integrate that part of Balkans in the union. Second, passive role focused on maintain the peace in the west-Balkans. In this case, EU’s perception of the countries located in the west part of Balkans is critical. Throughout the history the European countries to intervene in the Balkans to stop or manage armed conflicts. In the last three decades from 1991 the EU had to manage the Bosnian war, in 1999 Kosovo crisis, and Macedonian conflict in 2001 as the last one, including smaller skirmishes as remnants from these conflicts. These critical events made the EU’s peace building policy to dominate in correspondence with west-Balkans in the following years. Doing so EU has been influencing the governance system in the region.

The EU - Balkans Enlargement Process Deadlock: The Role of Perceptions, Stabilitocracy, and Recommendations

If we take EU membership as measure of success, we can assume that instead of inspiring and assisting in political reforms and economic development it transformed into stabilitocracy, a governance model to keep peace where every political party in that area is talking EU talks, but no one has delivered results yet.

On the west-Balkan side of the argument will be examined from two critical elements, external and internal. The external element focus on activates that are by product of direct EU influence. Such as governance model of stabilitocracy, indirect influence of historical irredentism, and agenda setting method are critical elements that impose to west-Balkans. The leadership of the countries in the west part of Balkans accept this model because it allows to keep political party influence and individual influence instead of building strong state institutions that can keep up with EU dynamic of reform process. The internal element is focused on activities that are sole responsibility of the west-Balkans countries. Answering the question what west-Balkan countries can do for themselves is critical. Instead of conclusion the article will propose vital core principles that can be used in creating future policies and governance reforms if there is a will to break current status quo.

135

The historical concept of EU's perception

Economides argued that EU developed resistance to enlargement policy.² This argument is valid in a contemporary situation. This is severe signal to the leadership of the countries of west-part of Balkans that they need to change current stagnation and make decision what kind of future they want to provide to their citizens. Yet we argue that this argument is not enough to understand why EU is stalling the enlargement with these Balkans countries because EU had many opportunities in the past two decades to paint the region (to integrate it) with blue color on the map. Hence, we argue that main reason for EU resistance to enlarge with the said countries has deep historical and cultural roots.

To understand why EU has stalled the enlargement with west-Balkans we need to start examining history of the EU's perceptions of the Balkans. Today's EU's behavior towards that part of Balkans is not suddenly changed. It was built in the past based on mutual interaction, geopolitical conditions, and influences. Much of the experts in social

2 Economides, 2020

science are trying to predict the future. According to John Gaddis: “we bet on possible outcome about the future only from having learned about the past: without it we’d have no sense of even these fundamental truths, to say nothing of the words with which to express them, or even of who or where or what we are.”³ Driven by his dictum: “We know the future only by the past we project into it” we can identify critical events that shaped EU’s perception towards west-Balkan countries. We consider the historic analysis how the EU built its perception for west-Balkans is critical because if the enlargement process is based on conditionality that EU must recognize as completed before granting membership. To further improve examination, analytical framework will use Bailyn’s (1982) concept of historical analysis based on manifest and latent events. The manifest events denote the actual occurrence of events in the past restraining from interpretation.¹⁴ The latent events refer to events implied from manifest events. According to him, implementation of manifests and latent events as origins, causes, and interpretation are causes of most historiographical disputes since manifests events assume the role of “the facts” can be subject to different interpretations and understanding of concurrent latent events. Hence, identifying critical events from the history of the European and Balkan’s mutual interaction will identify building blocks of today’s EU’s perception.

These historical building blocks are roots of today’s perception. In this manner:

Historical aspect of building perception

The European countries engage in the Balkans only to keep a peace in the region and protect their interests. This argument is based on historical analysis of the events when and why European countries are directly involved in the Balkans. This argument obviously is not new since there are many observers concluded decades ago. Yet, it is critical and understudied argument due to the overwhelming power of great powers actions while shaping the geopolitical environment. Accordingly, Theodore Ivanov Geshkoff wrote in 1940, ‘The Balkan events are usually reported to the outside world only in time of terror and trouble; the rest of the time they are scornfully ignored.’ It is during these long

3 John Gaddis, ‘The Landscape of History’, 2002, Oxford, New York, 3.

4 Bernard Bailyn. ‘The Challenge of Modern Historiography’ 1982, The American Historical Review, 87(1), 1–24. <https://doi.org/10.2307/1863306>

**The EU - Balkans Enlargement Process Deadlock:
The Role of Perceptions, Stabilitocracy, and Recommendations**

periods of neglect that the Balkan countries have badly needed the engagement of the great powers.”⁵ “But if the Balkan states overestimated their own irredentist capacities, the great powers failed to take them seriously enough. They had a low opinion of their new creations and often treated them as puppets. For Count Grula Andrassy, the Austro-Hungarian foreign minister, in 1873, Austria’s Near Eastern neighbors were “wild Indians who could only be treated like unbroken horses, to whom corn should be offered with one hand while they are threatened with a whip in the other.” Archduke Franz Ferdinand himself described Serbia as a land of “thieves and murderers and bandits and a few plum trees.”⁶

Hence, examination will start with Berlin Treaty from 1878 as first critical event that contribute to building the perception from two main reasons. First, this treaty has set the current regional political landscape regardless of Balkan’s states interests. Second, it represents a clear example of how, when, and why European powers are interacting with Balkans and denote as building block of European perception to Balkans.

The European powers were deeply concerned that with Treaty of San Stefano will lose their geostrategic influence in the Balkans and the Straits because Russia will have direct access and influence through Bulgari. They swiftly reacted with Berlin Treaty to enforce and secure their interests in the region.

The Russo – Turkish war ended as soon as the European powers saw that Russian troops were just about to enter İstanbul. “On February 12 the UK has involved to protect their interests in Straits and ordered the fleet to steam to İstanbul. Peace hung in the balance in this precarious manner until finally the Turks and the Russians signed the Treaty of San Stefano on March 3, 1878.”⁷⁻⁸ The biggest problem with Treaty of San Stefano was that European powers were not consulted and none of the Balkan countries were happy with outcome except Bulgaria. “Bulgaria was to be established as an autonomous principality with an elected prince. The most significant provision of the treaty had to do with the

5 Theodor I. Geshkoff in Misha Glenny, ‘The Balkans: Nationalism, War, and the Great Powers, 1804-2012’ 2012, Pinguin Books, 662.

6 Mark Mazower, ‘The Balkans: A short history’ 2000, The Modern Library, 132.

7 L. S. Stavrianos, ‘*The Balkans since 1453*’, 1958, Rinehart & Company Inc., New York, 406 – 410.

8 Mazower, 2000, 130.

territorial extent of the new principality. Apart from İstanbul, Edirne, and Saloniki, it included virtually all the territory between the Danube in the north, the Black Sea in the east, the Aegean Sea in the south, and Lake Ohrid and beyond in the west. Thus, a greater Bulgaria was created and European Turkey virtually annihilated.”⁹ The main concern was that European powers were convinced that great Bulgaria as largest Balkan state in principality “would be merely a Russian outpost and that it would give Russia access to the Aegean and virtual control over İstanbul. He [Disraeli] also feared that Russia’s acquisitions in Asia Minor would culminate eventually in a Russian base on the Gulf of İskenderun.”¹⁰ The main goal was to stop creating greater Balkan state. Soon after in July 1878 in Berlin an impressive galaxy of diplomats gathered in Berlin to reconsider the San Stefano Treaty under the Bismarck presidency. On the meeting there were diplomats from Turkey and the Balkans states. The Bismarck’s dictum is representing clear picture of how the Europeans were perceiving the Balkan region: “If you think the Congress has met for Turkey,” Bismarck bluntly told them, “disabuse yourselves. San Stefano would have remained unaltered, if it had not touched certain European interests.”¹¹ Considering the following events that European countries and letter EU when and why reacted in the Balkans, we consider Bismarck’s dictum has become European policy towards Balkans, that continue in present day. The second order effect of the Berlin Treaty was that Balkan states could not do any major territorial, political, and economic changes if there is no consent from European powers. This trend was embedded into the Balkans political culture. Greece masterfully used it to get European and US support during the civil war against communist movement and to contain Crete issue. In 1991, driven by irredentism raised irrational issue with name of Macedonia that forced Republic of Macedonia to change the name to Republic of North Macedonia.¹² To illustrate, the Greek Prime Minister Constantin Mitsotakis in November 1992 on the meeting in the White House, influenced President Bush perception that if US does not support Greece side in the name issue, the region will be destabilized. He said:

9 Stavrianos, 1958, 406-410.

10 Ibid. 408 – 410.

11 Ibid, 410.

12 Vankovska Biljana. “David vs. Goliath: The Macedonian position in the so-called “Name Dispute” with Greece” 2010. Challenges of Europeanization. No:58. Issue:3. p:438-467 Accessed 05 Dec 2020

https://www.academia.edu/41284683/David_vs_Goliath_The_Macedonian_position_s_in_the_so_called_Name_Dispute_with_Greece

**The EU - Balkans Enlargement Process Deadlock:
The Role of Perceptions, Stabilitocracy, and Recommendations**

“What we cannot accept is their official name to include the term Macedonia. I’ll be very frank. If something like that were to happen, there will be real destabilization. But this issue can be settled now as a starting point for a positive approach.”¹³ Key word here is destabilization. Even from today’s perspective there are no indicators that show regional destabilization is possible because if the Republic of Macedonia was recognized by its constitutional name there will be no obstacles to become NATO and EU members. Hence, Prime Minister Mitsotakis manipulate US perceptions in Greece favor by specifically using the word “destabilization” because the US policy in the Balkans is based on stability. Later, was proven that Greek selfish regional policy is one of the main drivers for regional stagnation. This issue will not be further elaborated because represent separate critical research topic for future analysis.

Subsequent the other critical events follow the same pattern and policy. Europeans reacted in the Balkans only to stop the war or conflict and to keep the peace. Thus, in continuing our analysis, the First in 1912 and Second Balkan War in 1913 were following critical events that has followed same policy. The beginning of the 20th century was full of mutual agreements between European powers Britain, Germany, France, Austro-Hungary, Italy including Russia from east know as Triple Alliance and Triple Entente. Besides agreements often they could not agree on many issues in international and regional affairs. In the Balkans with proactive diplomatic policy Russians has manage to make Balkan countries to make mutual agreements to separate from collapsing Ottoman Empire. Yet, the biggest disagreement between Balkan states was territorial division of Macedonia.¹⁴ The irredentist’s politics of Serbia, Bulgaria, and Greece expanding their territories and people in Macedonia and European diplomatic shambles ended with Bucharest Treaty in August 1913. As a result, none of Balkan countries were satisfied and European powers continue to fight for influence which led to World War I. During the World War I and II, the Balkans countries have followed the major powers policies that did not require direct involvement.

13 White House, ‘Memorandum of Conversation’ 1992, Washington, Available at: <https://bush41library.tamu.edu/files/memcons-telcons/1992-11-17—Mitsotakis.pdf> Accessed 10 Sep 2020

14 Barbara Jelavich, ‘History of the Balkans’, 1983, The Joint Committee on Eastern Europe Publication Series, No. 12, 97.

Next direct involvement was in the 1990s. Following the collapse of USSR and subsequent end of the Cold War the US and Europeans were celebrating the victory of liberal democracy over communism. Yet, the fall of communism in the Balkans resulted with bloody dissolution of Yugoslavia. Amid Western domination of global arena with spreading liberal democracy, the Balkans became problematic again with the outbreak of war and conflicts. Peace must be maintained in the Balkans as a quick measure to eliminate distraction and continue enforcing liberal democracy. From the 1990s until 2001 three major conflicts erupted that all ended with peace enforcement, and none of these evolved into a development building agreement. The Dayton Accords to end Bosnian war. The Rambue Agreement to end Kosovo conflict. The Ohrid Framework Agreement to end Macedonian insurgency in 2001. In Macedonia, this Ohrid Agreement is a main source of continuous political instability¹⁵ because it is not based on merits and pragmatism it just favorizing Albanian ethnicity without holding them responsible to the state. As a second order effect Macedonian ethnicity also is trying to avoid state's obligation. Hence, corruption become endemic. These agreements it did served the purpose, they stopped the conflict. Nevertheless, second order effect was creating two new open issues Bosnia federation and Kosovo as an international protectorate. Obviously, none of the international community care much how to solve these open issues because these agreements were celebrated supported. Anyone who will raise the voice that these agreements needed to change because they are obstacle for further development, is a threat to the region. Even, the US President Biden has issue executive order to protect "International Stabilization Efforts" in the Western Balkans in June 2021.¹⁶ In such a milieu of regional internal shambles and international treatment there are two possible arguments. First, international community does not care about west part of Balkans if the stability is maintained. Second, they are aware of the regional complexity and

15 Vankovska, Biljana. "The Role of the Ohrid Framework Agreement and the Peace Process in Macedonia" Longo editore, Ravenna, in Stefano Bianchini et al (eds.), *Regional Cooperation, Peace Enforcement, and the Role of the Treaties in the Balkans*, Jan 1, 2007 Accessed 05 Sep 2020

https://www.academia.edu/1267906/The_role_of_the_Ohrid_framework_agree-ment_and_the_peace_process_in_Macedonia

16 The White House, 'Executive Order Blocking Property and Suspending Entry into the US of Certain Persons Contributing to the Destabilizing Situation in the Western Balkans', 2021, Available at:

<https://www.whitehouse.gov/briefing-room/presidential-actions/2021/06/08/executive-order-on-blocking-property-and-suspending-entry-into-the-united-states-of-certain-persons-contributing-to-the-destabilizing-situation-in-the-western-balkans/>

The EU - Balkans Enlargement Process Deadlock: The Role of Perceptions, Stabilitocracy, and Recommendations

waiting for the right moment to step up with a solution to help regional development. Nevertheless, critical question is: can the the countries located in west-Balkan wait? If the great powers fail to seize any opportunity soon by encouraging to solutions the open questions and provide clear incentives for development, the suffering of the Balkans will surely continue for several decades.

The concept of agenda-framing power

The concept of agenda-framing is powerful tool preferred by EU rather than “transformative power” because it can be use more effectively according to what kind of outcome Brussels want to achieve on global arena and regional policies. Hence, it can be argued that after the enlargement rounds in 2007 and 2013 were results of agenda-framing to achieve strategic outcome rather than true enlargement.

After the Cold War, EU gained momentum that was named “EU transformative power” with “Big Bang” round of enlargement with Eastern European countries in 2004. Soon after this “transformative power” mutated into agenda-framing power. The concept of agenda-framing was defined by Joseph Ney in his book “Future of Power” as the ability “to keep less powerful countries off the table or, if they are invited, the rules of the game have already been set by those who arrived first.”¹⁷ From today’s perspective we can argue that EU’s transformation power grew based on strong and dedicated interest of Eastern European countries to join EU. The EU used the momentum and will of the Eastern European to which the EU was safe haven after dissolution of USSR. In the last two decades, there is no example of EU transformative power because only three countries have become members after 2004 enlargement round. Hence, we can argue that “EU’s transformative power” has appeared only because Eastern European countries were already prepared to become EU members. They had transformed and decentralize their political systems and economies starting from the 1990s until 2004, according to Western European countries models.¹⁸ Granting EU membership for Eastern European countries was much simpler because they already had decentralized all aspects of the political

17 Joseph Ney. “*Future of Power*” 2011. Public Affairs, New York, p.12

18 Vaclav Klaus, ‘*Macedonia, the EU and the Tenets of the Contemporary World*’, 2022, Klaus Institute, Available at: <https://www.klaus.cz/clanky/5022>,

and economic system.¹⁹ Accession process for them went from decentralization to centralization according to ideology of europeism, which asks for harmonization and unification, they were re-politicizing, reregulating, re-subsidizing and recentralizing our economy and society.²⁰ Hence, the EU's transformative power appears only if there is a strong strategic gain or interest for the EU. By enlargement with all European Countries the EU has gain full control of Norther European Plain that is clear and open avenue to Russia. It positions EU as major power that played a role of partner and foe to Russia. likewise, Western Balkan has proven that EU can tolerate any deviant behavior from democracy until their interests are not threaten, or there are no interests that can have global reach. Hereafter, the EU's transformative power turn to agenda-setting power for acquiring strategic influence.

The case of enlargement round in 2007, the EU was driven by its strategic interests rather than conditionality process and fulfilment of the reforms to grant membership to Romania and Bulgaria. Obviously both less powerful and even much lesser politically and economically aligned with Copenhagen's criteria, the EU used its agenda-setting power and signed accession agreement before both countries have fulfill required conditions.²¹ Main reason was the strategic goal was to dominate Eastern border from Baltic Sea to Black Sea. At the same time, Bulgaria had a critical role in the European gas supplies competition between US and Russia. Bulgaria was supposed to be a main hub for Russian gas supplies through Sothern Stream in that time. In 2014 they have succeeded to persuaded Russia to canceled South Stream gas pipeline. In this manner next round of enlargement was to secure one of the alternative ways to gas supplies to Europe. Hence, second EU's agenda-framing power was used in enlargement round in 2013 with Croatia. By support of the US government, the goal was to build a liquefied natural gas plant on the Croatian island of Krk is coming into renewed focus. Tankers carrying Qatari, Algerian or eventually U.S. gas would unload there, and the gas could be shipped on to Hungary and the rest of the Balkans.²²

19 Ibid.

20 Ibid.

21 Heather Grabbe, 'The EU's transformative power: Europeanization through conditionality in Central and Eastern Europe, 2006, Palgrave Macmillan, London

22 Reuters, 'Cancellation of South Stream Pipeline Gives EU an Economic Headache' Newsweek, Available at: <https://www.newsweek.com/cancellation-south-stream-pipeline-gives-eu-economic-headache-288516>

The EU - Balkans Enlargement Process Deadlock: The Role of Perceptions, Stabilitocracy, and Recommendations

Accordingly, Western Balkans does not hold any strategic importance that directly endangered or improve EU or US interests. Hence, the agenda-framing power has been proven a useful tool in building “Western Balkans” perception. This way of perceiving west part of Balkan is fallacy because the region was and still is the fastest and shortest way to Europe. Romans proved it, and during the migration crisis in 2015 migrants have proved it again. With right leadership the region can be of the most benefit in gas, transport infrastructure, and supplies chain improvement. Yet, this concept is directly producing stagnation and degradation to the region.

Obvious differences in applying EU’s policies in said part of Balkans led to conclusion that EU is lacking strategic assessment base on factual reality not from EU’s neoliberal perspective. This was and still is one of the main factors that contribute to EU’s stalling the enlargement with the relevant countries of Balkans. The current EU approach to restructuring the region is perpetuating the problems rather than solving them. Thus, next part will scrutinize how the “Western Balkan” preserve the status quo.

Building blocks of “Western Balkan”’s stagnation

Before examining regional indicators that contribute to EU to stall the enlargement process, first we need to define what “Western Balkan” is. Balkan is an official geographical and political term derived from Balkan Peninsula. Throughout the history Balkan is the most turbulent region in the European continent. It is defined by clash of interests of great powers and internal endemic irredentists’ policy between neighboring countries due the dogmatic believe in historic ownership of their own “Great” country in the region. Hence, this “Greatness” proves to be the strongest desire in the region policy that perpetuated until today.

Yet, the name “Western Balkan” does not appear right if we use geographical concept to define it because there is no geographical area such as Eastern, Northern, nor Southern Balkan. Hence, defining the term has political roots. “Western Balkans” originally referred to a subregion with a specific political, economic characteristic which incorporates all the states from former Yugoslavia (except Slovenia and Croatia which became EU members), plus Albania. The label “Western Balkans” depict countries of this region who are left outside the European Union and are subject to external interventions and

conditionality prior to eventual integration in the EU. Soon after was widely used in correspondence with the region.

Ministry of Foreign affairs in the Polish Government has defined it as: “Western Balkans is a term used in the European Union to refer to six countries in Southern and Eastern Europe that are covered by EU enlargement policy: Republic of Albania, Bosnia and Herzegovina, Montenegro, Republic of Kosovo, Republic of North Macedonia, and Republic of Serbia.”²³ Further, Prof Mustafa Türkes in 2006 defined “Western Balkan” in correlation to EU enlargement process. The term used describe group of the countries in the Balkan Peninsula that are not part of the EU. It refers to the countries of Albania, Bosnia and Herzegovina (BiH), the Republic of Macedonia, Serbia and Montenegro, and Kosovo. Slovenia successfully used the EU escape route, becoming a member in May 2004. Following the Helsinki EU Summit decision of 1999, accession negotiations were opened in February 2000 in Bulgaria and Romania, which have provisionally completed membership negotiations. Croatia was swiftly granted EU candidacy status in the spring of 2004 and thus, like Bulgaria and Romania, now has a firm prospect of membership.²⁴

Much less are important observations about defining the term “Western Balkan”. It is vital what EU and “Western Balkan” countries are doing or will do to finally help the region to start recover from protracted political instability and promote economic development. If the European countries can be financially supporting Afghanistan by allocating just in 2021 about 1 billion euros,²⁵ we can image what “Western Balkan” countries can do with this financial aid to strengthen and improve their economic systems.

23 MFA Polish Government, ‘Western Balkan’, Polish Government, Available at: <https://www.gov.pl/web/diplomacy/western-balkans>, accessed on 10 Sep 2022

24 Türkes, M., & Gökgöz, G. (2006). The European Union’s Strategy towards the Western Balkans: Exclusion or Integration? *East European Politics and Societies*, 20(4), 659–690. Available at: <https://doi.org/10.1177/0888325406293289> accessed on 10 Sep 2022

25 European Commission, ‘Afghanistan: Commission announces €1 billion Afghan support package’, 2021, available at: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_5208 accessed on 10 Sep 2022

Stabilitocracy: “Western Balkans”’s preferred governance model and perfect EU excuse to exclude the countries of the region from the union.

Stabilitocracy is a regime with considerable shortcomings in democratic governance yet enjoys external (the EU and the US) legitimacy by offering some supposed stability. This model or system allows us to keep the same political context in the region. It grants survivability of the same regional corrupted political elites to hold on to power while the EU and the US offer silent or unintentional support. Nevertheless, this governance model becomes entrenched deep in the roots of the political culture in contemporary “Western Balkans”.

A brief history of the term stabilitocracy dates back to 2012 when Antoinette Primatarova and Johana Deimel tried to describe Albanian’s regime’s way of providing stability externally but domestically oscillating between democracy and autocracy. In 2016 Canadian academic Srdja Pavlovic²⁶ used it to describe Montenegrin’s regime that promotes undemocratic practices on which the West has turned a blind eye while simultaneously preaching the virtues of democracy and the rule of law. Further, in 2017 Florian Biber and Marko Kmezcic from The Balkans Europe Policy Advisory Group used this term to describe the state of democracy in the “Western Balkans” and highlight that the problem is not exclusively homemade. Next, Clingendale Institute from the Netherlands examines how EU is promoting stabilitocracy in the “Western Balkans”.²⁷ They scrutinize EU officials including US embassies, activities that intentionally or unintentionally promote stabilitocracy. Stabilitocracy benefits both, the West (the EU and the US) and the Balkan’s political elites. Considering contemporary research on stabilitocracy in the west part of Balkans, further examination should be done in direction of how to proceed with regional development and possible EU integration.

26 Srgja Pavlovic, ‘Montenegro’s ‘stabilitocracy’: The West’s support of Đukanović is damaging the prospects of democratic change’ LSE, Available at: <https://blogs.lse.ac.uk/europpblog/2016/12/23/montenegros-stabilitocracy-how-the-west-support-of-đukanovic-is-damaging-the-prospects-of-democratic-change/> Accessed on 10 Dec 2022.

27 Wouter Zweers, Giulia Cretti et. al, ‘The EU as a promoter of democracy or ‘stabilitocracy’ in the Western Balkans?’, Clingendale Institute and Think for Europe Network, Clingendale Report, Feb 2022, Available at: <https://www.clingendael.org/publication/eu-promoter-stabilitocracy-western-balkans> Accessed on 10 Feb 2023.

The incomplete transition from social communism to democracy of the Balkan countries is a critical factor in promoting stabilitocracy between regional political elites. Many countries in the Balkan region have retained the political culture inherited from pre-democratic regimes. This created the lethargic process of fighting against corruption and implementing the rule of law. Slow progress is a result in self-preservation mode of transitional politicians. Hence, they are strengthening efforts in building intersubjective reality to keep the same political context. If the political context is changed by making the free market, building the strong culture of rule of law and merit-based system, they will lose their power. Besides all political elites have EU reform agenda as their priority, there is still delaying the implementation of measures and slowing down the progress in the same areas that EU have marked as critical. Civil society is excluded from the policymaking process and often marginalized due to the power that can trigger changes in a political context. Hence, the power is concentrated within political parties where often political party agenda identifies as the state's interests. Concept of stabilitocracy is benefiting both sides the EU and "Western Balkans".²⁸ The EU is supporting stabilitocracy because it can be used as a case against "Western Balkans" progress, it will allow EU to deal with its internal issues due to the crisis of liberal democracy and will not represent additional financial burden since their economies are far from close to competitive one.

Further, the Balkan political elites have learned that they will receive approval from the EU and the US if they maintain stability and demonstrate a commitment to reforms. There has not been any emphasis or requests for tangible results or delivery. In Albania, the government took short-term measures that threatened civil liberties and undermined good governance and democracy. In Macedonia (today's North Macedonia) current government continues to further jeopardize judicial independence and promote politicization in public administration. It can be concluded that they prefer to rule by law rather than enforce the rule of law. To all of these activities, the EU and the US turn a blind eye because none of these are endangering peace, which is the primary goal.

In 2020 authors Solveig Richter and Natasha Wunsch were arguing that EU conditionality has not only triggered positive developments in the

28 Florian Biber, 'The Rise (and Fall) of Balkan Stabilitocracies' Horizons, Available at: <https://www.cirsd.org/files/000/000/005/21/5401cb7afdd44a46f24311cb2e627154c75639a8.pdf>

The EU - Balkans Enlargement Process Deadlock: The Role of Perceptions, Stabilitocracy, and Recommendations

west part of Balkans,²⁹ even where it is applied in a correct manner. They describe specific context of post-conflict democratic transition prevalent in the region, where the challenge of simultaneous economic and political transition observed in the broader post-Communist region is compounded by ongoing processes of state-building and tense regional relations, conditionality has effectively enabled the consolidation of pathological political developments. In this milieu there are three distinct linkages connecting EU conditionality to the stabilitocracy. First, pressure for the liberalization of markets in the absence of a comprehensive legal framework allowed a small economic elite to realize private gains and build powerful networks that influence political decision-making (money). Second, strong top-down conditionality stifles domestic deliberation and weakens internal mechanisms of accountability, allowing ruling elites to silence domestic opponents (power).

Finally, progress towards EU membership and frequent interactions with high-ranking EU and member state officials serve to legitimize ruling elites (glory). As a result, the countries of the “Western Balkans” are stuck in a ‘state capture trap’ that leads to stagnating democratization and the inability to implement deep reforms.

To break this vicious cycle, the Balkan countries of west part of the region should stop chasing the pipedream of EU integration and focus on what they can do for themselves to initiate internal and regional development. This task requires inciting state’s values and enforcing principals that will build prosperous future.

The way forward: Three pillars to build prosperous future.

Implementing values to change political culture in the “Western Balkans” to some may sound very utopistic and impossible. However, “Western Balkans” has reach to the point where they do not have too many choices. They must stop living in abstract reality and wait the EU or US to help them to build prosperous future. They must work on improving internal social, political, and economic strength first. John Kotter dictum, Change or Die, very much associate with contemporary “Western Balkans” situation and what countries need.

29 Solveig Richter and Natasha Wunsch, ‘How EU conditionality entrenches state capture in the Western Balkans’ London School of Economics, March 2019, Available at: <https://blogs.lse.ac.uk/europpblog/2019/03/07/how-eu-conditionality-entrenches-state-capture-in-the-western-balkans/> Accessed on 05 Nov 2022

It gets obviously that EU is not interested in to integrate “Western Balkan” anytime soon. Since the current approach to EU membership just strengthen status quo, the best available option is to stop chasing the EU integration. The reforms and transformation should be done for the purpose of internal development and increasing resiliency instead chasing the EU integration. When regional countries will get economically stronger and more resilient from inside, only then, they can become attractive to EU. They should be focused on what they can do for themselves, not what and how the EU or the US can help them. Good start is to address political instability by eliminating ethnonationalist rhetoric, restructure economic system to minimize economic degradation, establishing resilient state institution by eliminating partyzation of institutions and corruption to be able to start creating trust in the governance.

Until now, the process was driven from top down, from EU officials pushing for reforms in the said Balkans countries. Hence, they need to change the process from bottom up. They need to start generating their own solutions from inside their respective countries. To be successful in navigating in unknown future, the new approach of restructuring should be based on three critical principles. Meritocracy, Pragmatism, and Respect are three basic principles that will allow returning trust in governance, provide equal opportunities for all ethnicities, and strengthen state institutions.

Pragmatism – Establishing strong state institutions. Since the EU will not be interested in enlargement soon, “Western Balkan” states should start asking what they can do for themselves. To expect help, assistance, and especially financial support, first states should be strong from inside (stable politics and competitive economy) that will make them reliable partner. Only than “Western Balkans” can expect the EU to change its mind towards enlargement. If they keep the current conditions, *id est*, maintain stabilitocracy the EU will never use its transformative power in “Western Balkans”.

Respect – solution to ethnonationalist rhetoric. Neo-liberal ideology is promoting tolerance. Tolerance overtime has proven that is a recipe for instability in multiethnic societies such as “Western Balkans”. Tolerance means, I do not like you, I do not need to work with you, but I will tolerate you. In ethnically complex environment any opportunities for creating exclusivity in favor of any ethnicity will lead to separatism and ethnonationalist politics. It will create vicious circle as it is current social

**The EU - Balkans Enlargement Process Deadlock:
The Role of Perceptions, Stabilitocracy, and Recommendations**

situation in the west part of Balkans. Tolerance provides false perceptions of the factual reality because it does not inspire mutual interconnections between people. It encourages them to separate. Separatists' rhetoric does not provide cooperation and collaboration to economic development. On the other hand, the respect has simple rule. To expect respect, you should give respect. In "Western Balkan" ethnical context all ethnicities have equal responsibility towards respective state in which they live in. Hence, all of them have equal responsibility in building prosperous future. Respect will allow people to see beyond their ethnic difference and will help them to understand true meaning of cooperation and collaboration in building prosperous future.

Meritocracy – solution to exclusivity of any ethnicity and limit political party influence on state institutions. First all ethnicities have equal responsibilities to the state, then they get privileges. First, meritocracy can be a catalyst for interculturalism, and promote transformational power to change the political, work, and organizational culture. Someone might argue or we in the Balkans as we are accustomed to say: "...but that's not possible in the Balkans," here are some indicators that prove otherwise. If young and open-minded politicians take responsibility and limit or remove current political parasites (current corrupted politicians that hold grip to power), they can create conditions to appoint qualified leaders in state institutions. Consequently, qualified workforce can be appointed to state institutions. This will enable equal conditions for everyone and will break vicious cycle of partitioning of state institutions that enables current corruption. In this milieu, political party membership or ethnicity does not matter; what matters is whether one has what education, knowledge, and experience to work have. In this way, interethnic relations will also improve because the goal of interculturalism is an open dialogue about common responsibilities instead of demanding more rights to particular ethnicity.

Conclusion

The "Western Balkans" journey towards EU integration has been marred by a broken enlargement process and various mutual perceptions between the region and the EU. The concept of stabilitocracy, which prioritizes stability and keeps the same political culture over democratic reforms, has contributed to a stagnation in the region's progress. However, there is a need to shift the focus and adopt a new approach based on the principles of meritocracy, pragmatism, and respect.

The mutual perceptions between the west part of Balkans and the EU have often been characterized by misunderstandings and frustrations. The EU's reluctance to integrate the region anytime soon has left the that region feeling disillusioned and uncertain about their future. Conversely, the EU has perceived the region as lagging behind in terms of democratic reforms and rule of law, leading to a lack of confidence in the enlargement process.

Stabilitocracy, with its emphasis on maintaining stability at the expense of essential reforms, has hindered the progress of the "Western Balkans". This approach has allowed political elites to hold onto power, perpetuating corruption and hampering the development of strong institutions. The focus on stability alone has created a stagnant environment that does not foster genuine progress or address the region's underlying challenges.

To overcome these obstacles, the principles of meritocracy, pragmatism, and respect should be embraced. Meritocracy calls for the appointment of qualified individuals based on their abilities and skills, rather than political affiliation or ethnicity. By promoting meritocracy, the region can break free from the grip of corrupt politicians and build strong and effective institutions.

Pragmatism is crucial in shifting the focus from EU integration as the sole objective to internal development and resilience. The "Western Balkans" must take responsibility for their own progress and prioritize internal stability, competitiveness, and good governance. By demonstrating their commitment to these goals, the region can become an attractive partner for the EU and reshape the perception of its integration prospects.

Respect is a fundamental principle that promotes collaboration, cooperation, and inclusivity. It requires recognizing and valuing the diverse ethnic and cultural backgrounds within the Western said part of Balkans. By fostering an environment of respect, the region can transcend ethnic divisions, encourage dialogue, and build a shared vision for a prosperous future.

At the end, the broken enlargement process between the "Western Balkans" and the EU calls for a reevaluation of strategies and a shift in focus. By embracing the principles of meritocracy, pragmatism, and respect, the region can pave the way for genuine progress, internal development, and stronger institutions. This will not only enhance its own prospects but also reshape the perception and commitment of the EU towards the said part of Balkans' integration.

BIBLIOGRAPHY

- Bailyn, Bernard. 'The Challenge of Modern Historiography' 1982, *The American Historical Review*, 87(1), 1–24.
<https://doi.org/10.2307/1863306>
- Biber, Florian. '*The Rise (and Fall) of Balkan Stabilitocracies*' Horizons,
<https://www.cirsd.org/files/000/000/005/21/5401cb7afdd44a46f24311cb2e627154c75639a8.pdf>
- Economides, Spyros. 'From fatigue to resistance: EU enlargement and Western Balkan', 2020, Dehrendorf Froum IV Working paper No.17,
<https://www.dahrendorf-forum.eu/wp-content/uploads/2020/03/From-Fatigue-to-Resistance.pdf>
- Gaddis, John. 'The Landscape of History', 2002, Oxford, New York, 3.
- Geshkoff, Theodor I. in Misha Glenny, 'The Balkans: Nationalism, War, and the Great Powers, 1804-2012' 2012, Pinguin Books, 662.
- Grabbe, Heather. 'The EU's transformative power: Europeanization through conditionality in Central and Eastern Europe, 2006, Palgrave Macmillan, London
- Jelavich, Barbara. 'History of the Balkans', 1983, The Joint Committee on Eastern Europe Publication Series, No. 12, 97.
- Klaus, Vaclav. '*Macedonia, the EU and the Tenets of the Contemporary World*', 2022, Klaus Institute, <https://www.klaus.cz/clanky/5022>
- L. S. Stavrianos. '*The Balkans since 1453*', 1958, Rinehart & Company Inc., New York, 406 – 410.
- Mazower, Mark. 'The Balkans: A short history' 2000, The Modern Library, 132.
- MFA Polish Government, 'Western Balkan', Polish Government,
<https://www.gov.pl/web/diplomacy/western-balkans>,
- Ney, Joseph. "*Future of Power*" 2011. Public Affairs, New York, p.12

Pavlovic, Srgja. ‘Montenegro’s ‘stabilitocracy’: The West’s support of Dukanović is damaging the prospects of democratic change’ LSE, <https://blogs.lse.ac.uk/europpblog/2016/12/23/montenegros-stabilitocracy-how-the-wests-support-of-dukanovic-is-damaging-the-prospects-of-democratic-change/>

Reuters, ‘Cancellation of South Stream Pipeline Gives EU an Economic Headache’ Newsweek, <https://www.newsweek.com/cancellation-south-stream-pipeline-gives-eu-economic-headache-288516>,

Richter, Solveig and Wunsch, Natasha. ‘How EU conditionality entrenches state capture in the Western Balkans’ London School of Economics, March 2019, <https://blogs.lse.ac.uk/europpblog/2019/03/07/how-eu-conditionality-entrenches-state-capture-in-the-western-balkans/>

Türkes, M., & Gökgöz, G. The European Union’s Strategy towards the Western Balkans: Exclusion or Integration? East European Politics and Societies, 2006, 20(4), 659–690. <https://doi.org/10.1177/0888325406293289>

European Commission, ‘Afghanistan: Commission announces €1 billion Afghan support package’, 2021, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_5208

Vankovska Biljana. “David vs. Gholiat: The Macedonian position in the so-called “Name Dispute” with Greece” 2010. Challenges of Europeanization. No:58. Issue:3. p:438-467 https://www.academia.edu/41284683/David_vs_Goliath_The_Macedonian_position_s_in_the_so_called_Name_Dispute_with_Greece

Vankovska, Biljana. “The Role of the Ohrid Framework Agreement and the Peace Process in Macedonia” Longo editore, Ravenna, in Stefano Bianchini et al (eds.), Regional Cooperation, Peace Enforcement, and the Role of the Treaties in the Balkans, Jan 1, 2007 https://www.academia.edu/1267906/The_role_of_the_Ohrid_framework_agreement_and_the_peace_process_in_Macedonia

White House. ‘Memorandum of Conversation’ 1992, Washington, <https://bush41library.tamu.edu/files/memcons-telcons/1992-11-17—Mitsotakis.pdf>

**The EU - Balkans Enlargement Process Deadlock:
The Role of Perceptions, Stabilitocracy, and Recommendations**

White House. 'Executive Order Blocking Property and Suspending Entry into the US of Certain Persons Contributing to the Destabilizing Situation in the Western Balkans', 2021, <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/presidential-actions/2021/06/08/executive-order-on-blocking-property-and-suspending-entry-into-the-united-states-of-certain-persons-contributing-to-the-destabilizing-situation-in-the-western-balkans/>

Wouter Zweers, Giulia Cretti et. al, 'The EU as a promoter of democracy or 'stabilitocracy' in the Western Balkans?', Clingendale Institute and Think for Europe Network, Clingendale Report, Feb 2022, <https://www.clingendael.org/publication/eu-promoter-stabilitocracy-western-balkans>

ULUSLARARASI SUÇLAR ve TARİH

Uluslararası Suçlar ve Tarih / International Crimes and History (UST), yılda bir kez yayınlanan hakemli akademik bir dergidir. Dili, İngilizce ve Türkçe'dir. Yayın hayatına 2006 senesinde başlamıştır. UST'nin inceleme alanları Balkanlar, Kafkasya, Avrasya ve Orta Doğu'da toplumlar arasındaki, etnik gruplar arasındaki, dini gruplar arasındaki ve uluslar arasındaki anlaşmazlıklar, çatışmalar ve işlenen suçlardır. UST, TÜBİTAK-ULAKBİM tarafından taranmaktadır.

Makale Gönderme Kuralları

- Makaleler, e-posta yolu ile UST Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Teoman Ertuğrul Tulun'a iletilmelidir (tetulun@avim.org.tr).
- Makaleler, Türkçe veya İngilizce dillerinde olmalıdır.
- Makaleler, Microsoft Word Programında yazılmış olmalıdır.
- Makaleler, 12 punto büyüklüğünde *Times New Roman* karakterleri kullanılarak, 1.5 satır aralığıyla ve yeterli kenar boşlukları bırakılarak (1-1/2 inch) yazılmalıdır. Makalenin sayfaları, 1'den başlayarak numaralandırılmalıdır.
- Makalelerde, Chicago Referans Sistemi kullanılmalıdır. Referanslar metin içerisinde değil dipnotlarda belirtilmelidir.
- Gönderilen dosyalarda, yazar(lar)a dair aşağıdaki bilgiler bulunmalıdır:
 - Ad ve soyad(lar)ı
 - Yazar(lar) hakkında kısa biyografik bilgi
 - Halihazırdaki akademik ünvan(lar)ı
 - Halihazırda mensubu buldukları kurum(lar) veya üniversite ve bölüm(ler)
 - E-post adres(ler)i
 - Açık posta adres(ler)i, cep telefon numara(lar)sı ve faks numara(lar)sı
- UST'de yalnızca akademik **makale** ve **kitap incelemeleri** yayınlanmaktadır.

- **Makaleler**, dipnotlar ve bibliyografyayı da kapsayacak şekilde 7000-9000 kelime arasında olmalıdır. Tüm makalelerin, 150-200 kelime arasında değişen özleri ve 4-6 adet alfabetik sıraya göre yazılmış ve indeksleme için uygun anahtar kelimeleri olmalıdır (ideal şartlarda, anahtar kelimeler makalelerin başlıklarında geçmemelidir).
 - Başlık ve alt başlıklar arasında açıkça anlaşılacak bir hiyerarşi olmalıdır.
 - 40 kelimedenden uzun alıntılar, metin içinde sağ ve sol kenar boşlukları metinden daha geniş olacak şekilde ve 1 satır aralığıyla yazılmalıdır.
 - **Kitap İncelemeleri**, UST'nin ilgi alanları dahilinde olan konularla ilgili yayınlanmış yeni eserler hakkında ve dipnotlar dahil 3000-4000 kelime uzunluğunda olmalıdır. İncelemesi yapılan eser hakkındaki aşağıdaki bilgiler belirtilmelidir.
 - Yazar(lar)ın veya editor(ler)ün ad ve soyad(lar)ı
 - Eserin başlığı
 - Yayın yılı
 - Yayın yeri
 - Yayınevi
 - Sayfa sayısı
 - Eserin dili
 - ISBN numarası
- UST Sorumlu Yazı İşleri Müdürü, gönderilen makale ve kitap incelemelerinin en kısa sürede hakemler tarafından değerlendirilmesini sağlayacaktır. E-posta yoluyla gönderilen makaleler Sorumlu Yazı İşleri Müdürü'ne ulaştığında yazar(lar) e-posta yolu ile bilgilendirilecek(ler)tir.

INTERNATIONAL CRIMES and HISTORY

Uluslararası Suçlar ve Tarih / International Crimes and History (ICH) is an annual peer-reviewed bilingual (Turkish and English) academic journal dedicated to the study of inter-communal, inter-ethnic, inter-religious and international conflicts and crimes. First published in 2006, the ICH has been a platform for the scholarly investigation of conflicts and crimes registered in the Balkans, the Caucasus, the Eurasia Region, and the Middle East. The ICH is indexed in the Scientific and Technological Research Council of Turkey-Turkish Academic Network and Information Center (TUBİTAK-ULAKBİM).

Notes for Contributors

- Manuscripts should be submitted via email to the Managing Editor of the ICH Teoman Ertuğrul Tulun (tetulun@avim.org.tr).
- Manuscripts should be in English or in Turkish.
- Manuscripts should be word processed using Microsoft Word.
- Manuscripts should be 12 point font, Times New Roman, and 1,5 spaced throughout allowing good (1-1/2 inch) margins. Pages should be numbered sequentially.
- International Crimes and History adheres to the Chicago reference style. References should be given in footnotes.
- All manuscript submissions should include
 - Full name(s) of the author(s)
 - Short biographical note(s) about the author(s)
 - Professional position(s) of the author(s)
 - Current department and institutional affiliation(s) of the author(s)
 - Email(s) of the author(s)
 - Full address(es)/phone(s)/fax details of the author(s)
- The Editors welcome the submission of manuscripts as **Main Articles** and **Book Reviews**.

- **Main Articles** should be 7,000–9,000 words including footnotes and bibliography. They should include an abstract between 150–200 words and 4–6 keywords (in alphabetical order, suitable for indexing. Ideally, these words should not have appeared in the title).
- There should be a clear hierarchy of headings and subheadings.
- Quotations more than 40 words should be indented from both the left and right margins and single-spaced.
- **Book Reviews** should be 3,000–4,000 words including footnotes on recently published books on related subjects. The details of the book under review should be listed with the following details:
 - Author(s) or Editor(s) first and last name(s) of the book under review.
 - Title of book
 - Year of publication
 - Place of publication
 - Publisher
 - Number of pages
 - Language of the book
 - ISBN number
- The editorial office will make every effort to deal with manuscript submissions as quickly as possible. All papers will be acknowledged on receipt by email.

SİPARİŞ FORMU

Sayın Okuyucularımız

Sürelî yayınlarımız tüm arşiviyle AVİM websitesi ve Dergipark sistemi üzerinden açık erişime sunulmaktadır.

Dergi arşivimiz ve açık erişime sunulan diğer tüm yayınlarımız için www.avim.org.tr adresini ziyaret edebilirsiniz.

Diğer taraftan, yayınlarımızı basılı olarak edinmek isteyen okuyucularımız için abonelik ve diğer kitap ücretleri aşağıdadır.

Adı : Adres :
Soyadı :
Telefon :
E-mail :

Aboneliklerimiz

☐ Ermeni Araştırmaları Dergisi - 6 Aylık	Yıllık 200 TL
☐ Review of Armenian Studies Dergisi - 6 Aylık	Yıllık 200 TL
☐ Uluslararası Suçlar ve Tarih Dergisi - Yılda Bir Sayı	Yıllık 130 TL
☐ Avrasya Dünyası / Eurasian World Dergisi - 6 Aylık	Yıllık 220 TL

Kitaplar

☐ Ermeni Sorunu Temel Bilgi ve Belgeler Kitabı (Genişletilmiş 2. Baskı)
Derleyen: Ömer Engin LÜTEM	15 TL
☐ Armenian Diaspora - Diaspora, State and the Imagination of the Republic of Armenia / Turgut Kerem TUNCEL	35 TL
☐ Balkan Savaşlarında Rumeli Türkleri
Kırımlar - Kıyımlar - Göçler (1821-1913) / Bilâl N. ŞİMŞİR	25 TL
☐ Turkish-Russian Academics / A Historical Study on the Caucasus	20 TL
☐ Ermeni Propagandasının Amerika Boyutu Üzerine / Bilâl N. ŞİMŞİR	20 TL
☐ Ermeni Sorunuyla İlgili İngiliz Belgeleri (1912-1923) /
British Documents on Armenian Question (1912-1923) / Tolga BAŞAK	30 TL
☐ Türk Ermeni İlişkileri Üzerine
Ömer Engin Lütem Konferansları 2022 / Editör: Alev KILIÇ	60 TL
☐ Sovyet Sonrası Ukrayna'da Devlet, Toplum ve Siyaset /
Değişen Dinamikler, Dönüşen Kimlikler / Editörler: Ayşegül AYDINGÜN - İsmail AYDINGÜN	40 TL

* Siparişinizin gönderilebilmesi için formu dekontla birlikte gönderiniz.

İletişim Bilgileri

Adres: Süleyman Nazif Sokak No: 12 Daire: 2-3-4 06550 Çankaya / ANKARA
Tel: 0312 438 50 23 • Faks: 0312 438 50 26
E-posta: terazi yayincilik@gmail.com

Hesap Numarası: Terazi Yayıncılık - Garanti Bankası A.Ş. Çankaya /Ankara Şubesi
Hesap No: 181 /6296007 IBAN No: TR960006200018100006296007

Posta Çeki Hesap No: Ankara/Çankaya/Merkez 5859221

